

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Strategie rozvoje obce Trnová

Simona Vachovcová

© 2024 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Simona Vachovcová

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Klatovy

Název práce

Strategie rozvoje obce Trnová

Název anglicky

Development strategy of the Trnová municipality

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je zpracování strategie rozvoje obce Trnová pro období 2024 – 2029. Dílčími cíli jsou pak zpracování literární rešerše, zpracování situační analýzy obce a na základě identifikace potřeb určit opatření a jednotlivé rozvojové aktivity.

Metodika

Diplomová práce se bude skládat z teoretické a praktické části, přičemž v práci budou použity tyto metody:

rešerše odborných a literárních zdrojů

sběr, třídění a následná analýza dat

interpretace informací a dat

dotazníkové šetření

řízené rozhovory

syntéza poznatků.

Doporučený rozsah práce

70 – 90 stran

Klíčová slova

obec, Trnová, strategie rozvoje obce, strategické plánování, rozvoj území, obecní finance

Doporučené zdroje informací

HOLEČEK, J. Obec a její rozvoj v širších souvislostech. 1. vydání. Brno: GaREP, 2009. ISBN 978-80-904308-2-2
JEŽEK, J. Strategické plánování obcí a měst v České republice – quo vadis? Urbanismus a územní rozvoj, 2017, stránky 31 – 37.
MAAYTOVÁ, Alena; OCHRANA, František; PAVEL, Jan. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.
Metodika přípravy veřejných strategií. 1. vydání. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2018.
SMAS, L. & SCHMITT, P. Positioning regional planning across Europe. Stockholm: Department of Human Geography, Stockholm University, 2021.
Strategie řízení a plánování obce. 1. vydání. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2020.
WELCH GUERRA, M. et. al. European Planning History in the 20th Century, 2023. ISBN 9781032222264

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Pavel Kotyza, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 15. 3. 2024

prof. Ing. Lukáš Čechura, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 3. 2024

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Strategie rozvoje obce Třnová" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.3.2024

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Pavlu Kotyzovi, Ph.D. za odborné vedení a velmi cenné rady a připomínky při zpracování této diplomové práce a dále obci Trnová za realizační pomoc při dotazníkovém šetření.

Strategie rozvoje obce Trnová

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá regionálním rozvojem venkovského prostoru, konkrétně zpracováním Strategie rozvoje obce Trnová pro období 2024-2029. Častou chybou při sestavování plánu bývá absence zapojení veřejnosti. Identifikace potřeb obyvatel v této práci proběhla na základě dotazníkového průzkumu, přičemž informace jsou ještě doplněny strukturovanými rozhovory s místními aktéry. Výzkum poukázal, na co se zaměřit a jaké místní problémy lze upozadit. Mezi hlavní problémy patří nedostatečná kapacita místní školky, lidé by také rádi vynaložili větší finanční prostředky na kulturní a společenské akce a na opravu místních komunikací. Pomocí SWOT analýzy jsou shrnuty silné a slabé stránky a příležitosti a hrozby obce. Na základě finanční analýzy a vazeb na další programové dokumenty jsou v návrhové části dokumentu vytyčeny cíle a následně zaznamenány opatření a dílčí aktivity. Práce se zaměřila také na finanční možnosti aktivit jednotlivých projektů, způsob realizace a na aktualizaci a monitoring strategie.

Klíčová slova: obec, Trnová, strategie rozvoje obce, strategické plánování, rozvoj území, obecní finance

Development strategy of the Trnová municipality

Abstract

This Master's thesis deals with the regional development of the rural area, specifically with the preparation of the Development Strategy of the municipality of Trnová for the period 2024-2029. A common mistake in drawing up a plan is the absence of public involvement. The identification of residents' needs in this thesis was done through a questionnaire survey, with the information further supplemented by structured interviews with local stakeholders. The research highlighted where to focus and what local issues can be overlooked. The main issues include the lack of capacity in the local kindergarten, and people would also like to see more money spent on cultural and social events and on repairing local roads. A SWOT analysis is used to summarise the strengths, weaknesses, opportunities and threats to the village. Based on the financial analysis and links to other programme documents, the objectives are set out in the design section of the document and then measures and sub-activities are recorded. The work also focused on the financial possibilities of the activities of the individual projects, the method of implementation and the updating and monitoring of the strategy.

Keywords: municipality, Trnová, municipal development strategy, strategic planning, territorial development, municipal finances

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika a zdroje dat	12
2.3 Sestavení dotazníku	13
3 Teoretická východiska	15
3.1 Terminologie strategických prováděcích dokumentů	17
3.2 Terminologie strategických dokumentů	18
3.3 Zahraniční trendy	18
3.4 Finanční aspekty koncepčních dokumentů	20
3.4.1 Zajištění financí	22
3.4.2 Dotace evropské i národní	23
4 Přístup k tvorbě strategických plánů	28
4.1 Aktéři	28
4.2 Fáze procesu	29
4.3 PRO aplikace	30
4.4 Proces sestavování strategického plánu obce	32
4.5 Častá úskalí aplikace strategických dokumentů	37
4.6 Agentury zprostředkovávající pomoc obcím	38
5 Strategie rozvoje obce Trnová 2024-2029	41
5.1 Úvod	41
5.2 Analytická část	41
5.2.1 Charakteristika obce	41
5.2.2 Terénní šetření	54
5.2.3 Východiska pro návrhovou část	66
5.3 Návrhová část	72
5.3.1 Strategické vize střednědobé i dlouhodobé	72
5.3.2 Opatření a aktivity	73
5.3.3 Podpora realizace programu	75
6 Výsledky a diskuze	79
7 Závěr	81
8 Seznam použitých zdrojů	83
9 Seznam obrázků, tabulek, grafů, map a zkratek	90
9.1 Seznam obrázků	90

9.2	Seznam tabulek.....	90
9.3	Seznam grafů.....	90
9.4	Seznam map	91
9.5	Seznam použitých zkratk.....	92
Přílohy		93

1 Úvod

Strategické plánování, jak ho dnes známe, se na našem území začalo výrazně uplatňovat až během přípravy vstupu České republiky do Evropské unie, a to hlavně na státní úrovni. Postupem času se plánování rozvinulo i na krajskou úroveň a dále do malých obcí (Smas, a další, 2021). Přehled o regionálním plánování na více úrovních nabízí teoretická část práce. Ta se také bude věnovat situaci v zahraničí. Budou vymezeny a popsány druhy plánovacích dokumentů a rozdíly mezi nimi. Dalším důležitým bodem bude literární rešerše ohledně možností financování strategického plánování, respektive jednotlivých projektů. Třetí podkapitola se věnuje finančním aspektům koncepčních dokumentů. Součástí této kapitoly bude rešerše obecně zaměřená na finance municipalit a na možnosti financování jednotlivých projektů. V dnešním systému jsou obce závislé na získání dotací a obvykle nejsou schopny velké projekty financovat samy. Z tohoto důvodu bude vypracován přehled o evropských fondech a operačních programech, zmíněné budou samozřejmě i státní, potažmo krajské dotace. Poslední část teorie se bude věnovat samotné metodice zpracování strategických plánů.

Vlastní práce pak bude vytvořena jako samotný strategický dokument pro obec Tmová na období 2024-2029 na základě kombinace několika druhů metodik a technik. V obci, která se nachází na severním Plzeňsku zhruba 12 km od Plzně, žije přes 900 obyvatel. Je to místo poznamenané těžbou kaolinu. Současně je důležité si uvědomit i pozitivní stránku věci a těmi mohou být pracovní příležitosti v blízké Horní Bříze a obecný ekonomický růst s tím spojený. Pro identifikaci potřeb obyvatel bude použito dotazníkového šetření a interview. Před závěrem bude provedena syntéza poznatků.

V úvodu je také vhodné zdůvodnit výběr tématu diplomové práce. Mé prvotní zaměření je geodézie, nicméně od nástupu na vysokou školu si uvědomuji, že mě více zajímá regionální plánování a regionální geografie. Regionální plánování vnímám jako propojení všech možných rovin a témat, a to se mi zdá velice zajímavé. Je důležité vnímat, co se děje kolem nás. Proto jsem se rozhodla vytvořit strategii rozvoje obce, která je mým domovem. Obec Tmová řeší v poslední době několik problémů a snaží se balancovat mezi třemi pilíři udržitelného rozvoje. Mým osobním cílem je udržet si intenzivní zapojení do dění obce a prozkoumat okolnosti a vazby místních problémů. Strategický plán rozhodně nepřinese řešení všech otázek, nicméně se pokusí o aktivní přístup k rozvoji venkovského prostoru.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této diplomové práce je zpracovat Strategii rozvoje obce Trnová pro období 2024–2029. Hlavního cíle bude dosaženo na základě dílčích cílů, které souvisle povedou k jeho naplnění. Základním stavebním kamenem pro vyhotovení diplomové práce je zpracování literární rešerše. Na základě teoretických poznatků pak bude zpracována praktická část práce. Dalším dílčím cílem je zpracování situační analýzy daného území, budou též identifikovány potřeby obce a obyvatel. Posledním dílčím cílem je zpracování návrhové části dokumentu. Dle potřeb budou sestavena opatření a z nich vyvozeny jednotlivé rozvojové aktivity.

2.2 Metodika a zdroje dat

Literární rešerše má snahu vycházet nejen z české literatury, ale i ze zahraničních zdrojů. Během rozboru bylo čerpáno především z odborných publikací, knih a článků a také ze zdrojů poskytnutých veřejnými institucemi, jako je Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR), Úřad Plzeňského kraje, Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) nebo Český statistický úřad (ČSÚ). V teoretické části je také rozvržena metodika pro samotný postup vyhotovení strategického plánu, a to hlavně na základě kombinací několika zdrojů. Těmi stěžejními jsou Metodika tvorby programu rozvoje venkova od MMR a společnosti GaRep s.r.o. a Strategické řízení a plánování obce: Studijní příručka pro zastupitele 2020 od Ministerstva vnitra (MV). Na základě této metodiky pak byla sestavena samotná praktická část diplomové práce. Ta zahrnuje metody sběru, třídění a následné analýzy dat, interpretaci informací a dat, dotazníkové šetření, řízené rozhovory a v závěru syntézu poznatků. V části, která se věnuje charakteristice obce, je provedena vývojová analýza statistických dat, která zkoumá vývoj počtu trvale přihlášených obyvatel v obci Trnová. V popisu je zmíněn také index stáří, který vyjadřuje, kolik obyvatel ve věku 65 let a více připadá na 100 dětí do 15 let. Přírůstek přirozený je udáván jako rozdíl mezi počtem živě narozených a zemřelých v daném roce a na daném území a přírůstek migrační je rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých. V případě, že je číslo záporné, jedná se o úbytek. Dalším ukazatelem je podíl nezaměstnaných osob vyjádřený v procentech, který definuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání (ve věku 15-64 let) ze všech obyvatel stejného věku. Tento ukazatel, se někdy také nazývá registrovaná nezaměstnanost, v práci je sledován až od roku 2014, to

proto, že v roce 2013 došlo ke změně metodiky ze strany MPSV. V práci je použita metoda komparace, podíl nezaměstnaných osob v obci byl srovnán s krajskou hodnotou.

Pro účely diplomové práce byly zpracovány dvě vlastní mapy v programu ArcMap na základě dat z (Český úřad zeměměřický a katastrální, 2024a) a (BusinessINFO.cz, 2022). První mapa zobrazuje sídla regionálních rozvojových agentur (RRA) působících v ČR, mapa druhá přináší přehled rozmístění kontejnerů v obci Trnová. Použit byl souřadnicový systém S-JTSK. Poloha agentur a kontejnerů byla zjištěna ze souřadnic dle (Mapy.cz, 2024), souřadnice byly následně přepočítány a zaneseny do mapy.

V praktické části je zpracována SWOT analýza, ta je vypracována formou tabulky, kdy jsou na jedné straně shrnuty silné stránky a příležitosti a na straně druhé slabé stránky a hrozby. Finanční zdraví obce je sledováno pomocí indikátorů zadluženosti, podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %) a celkové likviditě. Celkovou likviditu lze vypočítat jako poměr mezi krátkodobým majetkem obce ke krátkodobým cizím zdrojům. Často se používá i v případě hodnocení celkové likvidity firmy, podniku. Návrhová část je pak zpracována na základě identifikace potřeb a syntézy poznatků formou cílů, opatření a jednotlivých aktivit. Strategický plán obce byl zpracován na šestileté období, protože dle terminologie koncepčních dokumentů (Binek, a další, 2011) je strategie zpracovávána na období více než pěti let. Šestileté období je adekvátní vzhledem k tomu, že za např. desetileté období se již mohou stát velké změny prostorové, ekonomické i politické.

2.3 Sestavení dotazníku

Nyní následuje krátká metodika, která se týká sestavení dotazníku, který lze nalézt v příloze B. Dotazník byl sestaven podle zásad sestavování dotazníku, a to především z literatury (Majerová, a další, 2015). Na začátek je vhodné vysvětlit respondentům účel výzkumu, seznámit je s institucí/osobou, která dotazník zajišťuje a poučit o obecných instrukcích. Vyplňování dotazníků není příliš oblíbenou činností, a tak je také vhodné na začátek upozornit na časovou nenáročnost. Dobré je také ujistit dotazovaného, že jeho odpovědi nebudou spojovány s konkrétním člověkem, že je výzkum anonymní a diskrétní. To vše může být zmíněno v průvodním dopisu. Dotazník byl dále sestaven dle metodiky od Ministerstva pro místní rozvoj (Ga REP, spol. s.r.o. a e-Rozvoj.cz, s.r.o., 2014). Odpovědi byly formátově konstruovány jako nominální proměnné a ordinální proměnné.

Co se týče technických parametrů, je důležité, aby byl dotazník správně naformátovaný, ucelený a přehledný. Pro udržení pozornosti čtenáře je vhodné střídat

formáty a typy otázek – pro začátek jednodušší otázky, nakonec otázky více na zamyšlení. Zásadní je i distribuce dotazníku, přičemž největší návratnost se uvádí v souvislosti s osobním kontaktem, kdy badatel doručí respondentům dotazník, a zároveň ho od nich vyzvedne, to bývá však časově náročné. V kontextu bylo dospěno k závěru, že nejlepší bude kombinace těchto způsobů distribuce:

- elektronicky, a to na sociálních sítích a na obecních webových stránkách (prostřednictvím Google Forms dotazníku)
- v papírové podobě, k vyzvednutí a sběru na 3 místech: na obecním úřadě, v prodejně potravin Coop a v prodejně potravin „U Šuchmanů“
- osobní distribuce do schránky – v případě starších obyvatel obce, byla vymezena hranice nad 60 let

Dotazníkové šetření proběhlo od 17. do 31. ledna 2024. Lidé měli na vyplnění dva týdny. Aby bylo šetření úspěšné, bylo potřeba občany řádně informovat. V obecním rozhlase zazněla informace o probíhající šetření ve středu 17. ledna a poté ještě jednou 24. ledna. Informace též byly poskytnuty na webových a facebookových stránkách obce. Znění propagačních materiálů je uvedeno v přílohách D a E.

Dohromady bylo získáno 242 odpovědí. Celkem 120 odpovědí bylo zaznamenáno v elektronické verzi, v papírové verzi pak lidé odevzdali na sběrná místa 126 vyplněných dotazníků (4 dotazníky byly pro neúplnost vyjmuty z průzkumu). Dotazníkové šetření bylo určeno obyvatelům nad 15 let, nejen s trvalým pobytem. V obci žije 798 obyvatel starších patnácti let. Návratnost je 30,3 % a je počítána z celkového počtu obyvatel starších patnácti let, protože není možné určit, kolik obyvatel otevřelo dotazník v elektronické podobě nebo kolik obyvatel si vzalo dotazník na sběrných místech a nevyplnilo. Dle H. Jeřábka se pohybuje obvyklá návratnost při poštovním dotazování mezi 30-40 %. Někdy však může dosahovat jen např. 10 %, a to zejména v závislosti na charakteristice respondentů, kdy je návratnost menší u venkovského zemědělsky zaměřeného obyvatelstva (Majerová, a další, 2015). Vyhodnocení dotazníku bylo utříděno do jednotlivých grafů, z poskytnutých informací pak lze dojít k závěrům, jaké jsou skutečné potřeby obyvatel.

Na závěr krátké shrnutí k metodice ohledně interview. Rozhovory byly připraveny jako strukturované. Některé otázky vyžadovaly delší odpověď, jiné byly formulovány v očekávání odpovědi ano/ne. Dotazování byly telefonicky osloveni a byl sjednán termín schůzky. Vyplývající informace slouží k dokreslení situace v obci ze strany funkcionářů.

3 Teoretická východiska

Strategické plánování, jak ho již dnes známe a definujeme, se původně objevovalo jako nástroj pro růst ve firmách a podnicích, zejména ve Spojených státech amerických. Teprve v 70. a 80. letech 20. století se municipality naučily vytvářet strategické plány a dokumenty a aplikovat je tak, aby přispěly k efektivnímu rozvoji v mnoha oblastech ve veřejném sektoru (Ježek, 2017).

Historii územního a regionálního plánování se věnuje kniha *European Planning History in the 20th century* (Guerra, a další, 2023). Publikace zdůrazňuje, že fenomén plánování hluboce zakořenil zejména v Evropě a srovnatelný vývoj měly pouze pak již zmiňované USA, přičemž během 20. století dominovaly především země západní Evropy – Spojené království, Německo, Francie a Itálie. Důležité je si ovšem uvědomit, že země tehdejšího východního bloku měly také velmi silnou základnu městského plánování, pouze s tím rozdílem, že vše bylo centrálně řízeno státem, byl kladen důraz zejména na hospodářskou část rozvoje a byl upozaděn environmentální dopad jednotlivých rozhodnutí. Socialistické plánování, jakožto směr náležící ve své době i Československu, se častěji uchylovalo k problémům populačního růstu a potřebného bydlení a struktury zaměstnání. Za státního socialismu téměř neexistovalo decentralizované autonomní rozhodování měst a obcí.

V České republice se strategické plánování začalo uplatňovat až ve druhé polovině 90. let 20. století, což souviselo s tehdejší přípravou na vstup do Evropské unie (EU) (Hruška, a další, 2014). Zahraniční literatura považuje zejména 90. léta a začátek 21. století za období rozkvětu regionalismu (Smas, a další, 2021). K tomuto rozmachu přispěl hlavně proces decentralizace, kdy byla kompetence předána menším městům a obcím. Municipality opět získaly právo na „*hospodářský, sociální a kulturní rozvoj svého územního obvodu, ochranu a tvorbu zdravého životního prostředí a uspokojování potřeb občanů obce*“ (§ 14) dle zákona České národní rady 367/1990 Sb. Ačkoliv historie regionálního plánování není dlouhá, dala by se rozčlenit na šest fází. První dvě fáze byly zaměřené zejména na ekonomický rozvoj, teprve až počátkem třetí etapy se začalo uvažovat komplexněji. Čtvrtá fáze byla o komplexním a dlouhodobém uvažování a s následujícím rokem 2007 (pátá fáze) nastoupilo období plánování dle požadavků EU (Šilhánková, 2015). Nyní se nacházíme ve fázi šesté, ve zbytku práce je popsána současná problematika regionálního plánování.

Jedna ze starších definic pokládá strategické plánování za „*proces, během něhož vzniká představa o tom, čím by se obec či organizace především chtěla zabývat, co by chtěla*

rozvíjet, jaké programy a služby by měly být především nabízeny a jakou cestou by musela obec či organizace projít, aby mohla své záměry uskutečnit“ (Rektořík, a další, 1999). Zahraniční autoři Dimitriou a Thompson (2007) přicházejí se stručnou definicí: „Systematický a integrovaný přístup k tvorbě a realizaci politiky, zohledňující klíčové souvislosti, rozvojové zdroje a dlouhodobý plánovací horizont“. Proces umožňuje setkávání expertů z různých oborů, jejichž společným cílem je komplexně projektovat a aplikovat prostorové změny. Je to jedna z metod, jak realizovat regionální politiku.

Strategický plán na rozdíl od plánu územního není ustanoven zákonem, legislativa je pouze nepřímá. Hlavní odlišnosti dále nastávají v oblasti zaměření, zpracování, závaznosti či dobou vypracování. Pro strategický plán je prioritní sociálně ekonomický rozvoj, zatímco územní plán (ÚP) řeší využití plochy. Zpracování není tak časově náročné jako v případě územního plánu a závaznost opět není právně legislativní ani vymahatelná (Perlín, a další, 2006). Předmětem velké diskuse zůstává otázka, který z plánů by měl být zpracován dříve, názory se liší v závislosti na autorovi. Faktem je, že ve většině případů byl územní plán vypracován a aplikován dříve nežli strategický plán.

V neposlední řadě je potřeba nastínit pojem rozvoj území. Ten spočívá ve vyváženosti 3 základních pilířů a těmi jsou: životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společnosti obyvatel, vše na úrovni daného území. Je tak důležité propojit vzájemné vztahy jak na ekonomické, environmentální, tak i sociální úrovni.

K tomu, aby byly tyto oblasti ve vzájemném souznění, používá veřejná správa různé nástroje. Dle Půčka (2009) je možno rozdělit na:

- strategické nástroje (plány a dokumenty)
- finanční nástroje
- metodické nástroje
- institucionální nástroje

Jednotlivé nástroje lze členit na evropskou, národní, krajskou a obecní úroveň. V praxi by to mělo dle doporučení fungovat tak, že například z pohledu strategických nástrojů jsou dokumenty provázány vertikálně, tedy strategické plány a další rozvojové dokumenty měst či obcí by měly odpovídat programu rozvoje daného kraje (PRK) a krajský dokument by měl být podřízený strategii regionálního rozvoje ČR. Zároveň by měly být dokumenty provázány i horizontálně, tedy například Strategie rozvoje Libereckého kraje by měla navazovat na Strategii rozvoje Královehradeckého kraje apod. Horizontální provázanost je však velmi

obtížná, a to zejména na nejnižších úrovních, kdy často dochází k tomu, že na sebe strategické dokumenty měst a obcí či krajů nenavazují. Bezpochyby právě proto, že z hlediska regionálního rozvoje není hierarchie jednotlivých úrovní ze zákona povinná, jako je tomu v problematice územního plánování (do 1.7. 2024, zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu), nýbrž pouze doporučená (Půček, 2009). Ačkoliv bylo v úvodu této kapitoly zmíněno, že odpovědnost za nedodržení strategického plánování je na úrovni obcí nevymahatelná, existuje legislativa daná zákonem č. 248/2000 Sb., která konkretizuje strategii regionálního rozvoje ČR a na úrovni krajů strategii územního obvodu krajů. Národní dokument je vypracován v návaznosti na programové období EU a je schvalován vládou.

Názvy strategických dokumentů se odvíjejí od obsahu a účelu dokumentů. V literatuře se setkáváme zejména s pojmy: program, akční plán, koncepce, strategie. Na nejnižší úrovni strategického plánování se v ČR nejvíce uplatňují dva druhy komplexních rozvojových dokumentů, a to strategický plán obce a program rozvoje obce. Tyto dva dokumenty jsou neodbornou veřejností často zaměňovány, někdy i s územním plánem. Propojením názvů obou dokumentů vznikl další pojem strategický plán rozvoje obce, „*pomocí něhož lze ve stanoveném časovém horizontu zabezpečovat samosprávu obce koordinací strategických aktivit, které významným způsobem ovlivňují život obyvatel obce*“ (Řehoř, 2010). Typologie, a tedy názvy strategických dokumentů se v literatuře poněkud prolínají. Dle mého názoru se nejvíce povedlo pojmy kategorizovat a přehledně charakterizovat ministerstvu pro místní rozvoj v dokumentu Metodika přípravy veřejných strategií (2018), část obsahu je uvedena v příloze A. Nyní následují dvě podkapitoly, které vysvětlují jednotlivé termíny a rozdíly mezi nimi.

3.1 Terminologie strategických prováděcích dokumentů

Program rozvoje obce se řadí do kategorie strategických prováděcích dokumentů. Má finanční, technickou či tematickou povahu pro konkrétní území. „*Je nástrojem realizace koncepce nebo strategie*“ (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2018). Pojem akční plán pak navrhuje realizaci obvykle místních projektů v kratším časovém úseku a naopak operační program se zabývá širší oblastí. Plán přichází s konkrétním řešením samotné přípravy i realizace. Podrobně řeší, odkud budou čerpány finanční prostředky, jaké bude jejich rozložení a výše, jaký bude postup prací apod.

3.2 Terminologie strategických dokumentů

Dle Řehoře (2010) je strategický plán dokument, „ *který formuluje nejdůležitější vize a aktivity (rozvoj) obce v delším časovém horizontu.*“ Hlavním cílem je především definovat zájmy obce, ale i podnikatelských subjektů, místních spolků a obyvatel a vede tak ke zlepšení podmínek společenských, hospodářských i environmentálních. Měl by zohledňovat regionální i národní strategii. Má tři části – analytickou, strategickou a implementační. Všechny části jsou vyvážené, zatímco program či akční plán podrobně uvádějí zejména realizaci projektu. Poslední pojem používaný v souvislosti s plánováním je koncepce. Ta má podobně jako strategický dokument analytickou i strategickou část, ale implementací se zabývá pouze okrajově. Ke koncepci bývá doplněk v podobě samostatného prováděcího dokumentu. V závislosti na autorovi se také mění délka účinnosti, dle (Ga REP, spol. s r.o. a e-Rozvoj.cz, s.r.o., 2014) se strategický plán zpracovává zhruba na 10-20 let, zatímco (Binek, a další, 2011) doporučují spíše na 5 a více let.

3.3 Zahraníční trendy

V poslední době zaznává v zahraničí otázka, zda má vůbec regionální plánování praktický význam. Autoři (Harrison, a další, 2019) tvrdí, že regionální plánování jako takové zaniká v důsledku odebrání jeho formálního statusu kvůli zastaralým přístupům a omezené flexibilitě při řešení současných i budoucích problémů. Švédští autoři (Smas, a další, 2021) jsou však toho názoru, že tato problematika je spíše nepopsaným papírem nežli papírem zahozeným. Jejich průzkum se pokusil zhodnotit regionální plánování v několika evropských státech. Hodnotili například míru institucionalizace, formální organizaci a také to, jaké nástroje můžou municipality využívat. Některé státy se dovedly přizpůsobit měnícím se globálním okolnostem, a i po roce 2000 jsou schopny reagovat a využívat víceúčelové plánovací nástroje. Naopak v Dánsku, Anglii a částečně i v Nizozemsku se v podstatě úplně upustilo od samostatného regionálního plánování. Švédská analýza srovnává celkem 32 evropských zemí, přičemž metodou výzkumu bylo dotazníkové šetření, kdy na dotazník odpovídali představitelé států zabývajících se regionálním plánováním, či odborníci nebo akademičtí vědci. Mimo rešerše literatury v jednotlivých zemích byly provedeny i rozhovory s představiteli. Studie také pozorovala, jaké nastaly změny v zemích mezi lety 2000 a 2016. Německo, Norsko a Švédsko se jeví jako státy se stabilními regionálními politikami, viz obrázek č. 1. V německé literatuře se pojem strategické plánování moc neobjevuje, v této

zemi jde spíše o regionální management, který směřuje více k regionální politice nežli k prostorovému uspořádání (Ježek, 2017). Zajímavé bylo zjištění, že ve Francii, Maďarsku a Polsku panuje jistý nesoulad mezi různými státními úrovněmi ohledně rozsahu regionálního plánování a správních systémů.

Bert George se na pozadí postřehů z vlámských obcí zabývá otázkou, proč jsou odborníci tak nadšení v souvislosti se strategickými plány, jestliže to údajně nefunguje, nebo není tak efektivní, jak bychom chtěli. Zmiňuje, že abychom pochopili podstatu plánování, musíme porozumět lidem, kteří se tím zabývají. Jeho článek ukazuje, že strategické plánování může přispět k pozitivním výsledkům pro veřejné organizace. Bylo by však mylné předpokládat, že přijetí formálního a praktického procesu strategického plánování by automaticky zajistilo nejlepší řešení. Konkrétně to, zda strategické plánování funguje na úrovni municipalit, je závislé na:

- způsobu, jakými jsou strategické plány využívány politiky při rozhodování
- míře zapojení interních a externích zainteresovaných stran
- charakteristice členů plánovacího týmu – jakým způsobem smýšlí (George, 2017)

Obrázek 1 Změny ve formálnosti regionálního plánování a organizačních strukturách mezi lety 2000 a 2016

Changes in the formal regional planning spaces	Changes	Ireland	Italy France Poland
	No change	Germany Norway Sweden	Hungary
		No change	Changes
		Changes in the formal organizational structure for regional planning	

Zdroj: (Smas, a další, 2021)

Česká republika by se mohla v zahraničí ohledně vertikální koordinace strategických plánů inspirovat např. u sousedního Rakouska. Nejmenší obce v Česku jsou toho názoru, že by strategické plánování mělo postupovat od zdola nahoru, zástupci větších měst si ale uvědomují, že skladebnost by neměla být pouze jednosměrná, ale mělo by se jednat o komplexní nehierarchickou koordinaci na jednotlivých úrovních. V Rakousku je situace

taková, že k vytváření programu nějakého regionu jsou přizváni i obce a města spadající pod lokalitu, a zároveň zástupci příslušné spolkové země. Všichni se pak společně snaží nalézt konkrétní kroky a řešení tak, aby byly naplněny cíle plánování (Ježek, 2017).

Poměry v Evropě byly výše nastíněny, ale co situace ve Spojených státech? V každé zemi je regionální plánování uchopeno jiným způsobem, obvykle záleží na historické situaci a jejího vývoje s tím spojeného. V americkém pojetí je regionální plánování typické přístupem manažerským, ten klade důraz na efektivní využití zdrojů a na time management (časové plánování). Americká literatura používá v souvislosti s regionálním plánováním pojem local and regional economic development (LRED), jak již z názvu vypovídá, zaměřuje se především v místní úrovni na hospodářskou stránku rozvoje, tedy na vytváření pracovních míst, investiční podporu a zabývá se otázkami účinnosti různých politických rozhodnutí. Regionalismus USA je také dosti regulační, avšak ekonomické, sociální a politické zkušenosti s regulací se na různých místech země často liší. Autoři Valler a Wood ve svém článku zdůrazňují i výrazný vliv místních agentur, firem a podniků s různými sítěmi mezi nimi. Firmy bývají často jakýmsi mediátorem místních hospodářských politik a občanských vztahů. Dále je pak vyzdvihován vztah mezi státem a trhem (Valler, a další, 2010).

3.4 Finanční aspekty koncepčních dokumentů

Realizace jednotlivých projektů je z největšího podílu závislá na finančních možnostech obce. Jakákoliv organizace by měla hospodařit s určitým finančním plánem, který může být vizí o nakládání s penězi v různém časovém období. Porovnání koncepčních dokumentů, časového horizontu a s tím i souvisejícího nástroje nalezneme v tabulce č. 1. Základním, a i povinným nástrojem pro municipality dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (zakotvenou novelou č. 557/2004 Sb.) je rozpočtový výhled. Rozpočtový výhled je střednědobým nástrojem, používaným hlavně na úrovni krajů, na nejmenší úrovni je v praxi spíše jen formální úpravou jednotlivých ročních rozpočtů. Ovšem nezpracování a nezveřejnění střednědobého výhledového rozpočtu by bylo správním deliktem. Roční rozpočet obcí se zpravidla schvaluje jako vyrovnaný či přebytkový, schodkový rozpočet se schvaluje pouze v případě, že schodek je zabezpečen financemi z let minulých či půjčkou, úvěrem. Jádrem problému týkající se ročního rozpočtu je to, že si zastupitelé uvědomují závaznost, snaží se jej naplňovat, a sestavování víceletého

rozpočtování, které je v regionálním plánování mnohem podstatnější, je považováno za méně závazné (Binek, a další, 2011).

Obecně platí, že je lepší při sestavování finančního plánu raději očekávané finanční prostředky podhodnotit nežli nadhodnotit. Některé příjmy bývají v průběhu let stabilní a snadno odhadnutelné, jako například daň z nemovitosti, jiné jsou méně předvídatelné (Farvacque-Vitkovic, a další, 2014).

Tabulka 1 Současná situace v oblasti plánování finančních aspektů koncepčních rozvojových dokumentů

Koncepční dokument	Časový horizont	Nástroj finančního plánování, resp. řízení.
Strategie rozvoje	Dlouhodobé období (nad 5 let)	Finanční rámec
Program rozvoje	Střednědobé období (cca 2-5 let)	Víceletý finanční plán (i rozpočtový výhled)
Akční plán	Krátkodobé období (1-2 roky)	Roční finanční plán

Zdroj: vlastní zpracování dle (Binek, a další, 2011)

Čtyři základní principy kvalitního rozpočtu dle zahraniční literatury spočívají ve stanovení širších cílů, které jsou vytvářeny a zároveň usměřňovány vládnoucí stranou, za druhé vytvoření vhodných programů a strategií tak, aby cíle mohly být naplněny, za třetí vybavení místní samosprávy takovým rozpočtem, který je v souladu s cíli a přístupy, o kterých bylo rozhodnuto, a nakonec za čtvrté umožnění zastupitelům monitorovat, hodnotit efektivnost a možnost provádět úpravy, které budou přicházet v souvislosti s měnícími se okolnostmi. Je důležité si uvědomit, že obec hospodář s omezenými zdroji, a proto je podstatné naučit se pracovat s daty, analyzovat je, efektivně prezentovat a vyvozovat smysluplné závěry tak, aby pomohly v rozhodování managementu. Jedna z nejjednodušších finančních metod je break-even (zlomová) analýza či analýza rentability, kterou lze použít napříč různými organizacemi. Používá se při rozhodování, zda investovat do určitého vybavení, a určuje, jak blízko by byl provoz k hranici rentability se zakoupeným produktem a bez něj. Taková je praxe ve firmách. Převedením této analýzy na úroveň místní samosprávy pozorujeme, jak se mění výnosy a náklady se změnou úrovně služeb. Tato analýza je také užitečným nástrojem pro měření toho, které programy jsou soběstačné a které bude potřeba

dotovat. V praxi může být analýza použita zastupitelstvem obce i v případě, že by chtěla obec či město udělat rozhodnutí o koupi či pronájmu nemovitosti.

V méně vyspělých zemích, jako např. v Indii, bývá pak problémem transparentnost v komunální správě, je zde hluboký problém s využíváním veřejných peněz a odpovědností. V Bangladéši se podařilo zmírnit zneužívání veřejných financí pomocí pravidelných auditů. Audit, jakožto nástroj hojně používaný i v Česku, pomáhá zajistit, aby finanční prostředky nebyly předmětem podvodů, necíleného investování, plýtvání či chyb vykazování. Auditor po kontrole předloží vyjádření – auditorskou práci, kde posuzuje, zda účetní uzávěrky vydané obcí skutečně odrážejí její finanční situaci (Farvacque-Vitkovic, a další, 2014).

Dodržování stanovených právních předpisů o finančním hospodaření územních celků se v Česku každoročně monitoruje. Ministerstvo financí (MF) ČR provádí kontrolu na základě soustavy 18 informativních a monitorujících ukazatelů, přičemž převažují ukazatele informativní. Monitorujícími ukazateli jsou podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (%) a celková (běžná) likvidita. Místnímu orgánu je pak zákonem č. 420/2004 Sb., uloženo oznámit, jakým způsobem provede přezkoumání svého hospodaření. Obec má dvě možnosti, buďto zadat přezkoumání auditorské společnosti, nebo požádat příslušný přezkoumávající orgán (Kukalová, a další, 2022).

V každé zemi je také různá míra pravomocí uložení a nakládání s vlastními zdroji. Co se týče poplatků a daní, tak např. v americkém státě Wyoming jsou dle ústavy rozhodovací kompetence místních úředníků malé, též je tomu tak i např. v Mexiku či v mnoha dalších rozvojových zemích (Farvacque-Vitkovic, a další, 2014).

Kompetence jsou v poslední době v některých evropských a jihoamerických městech přenechány i samotným obyvatelům, kteří se mohou pomocí systému participativního rozpočtu rozhodnout, na co konkrétně finance využít. Tento nástroj zatím není v Česku rozšířen na úrovni místních samospráv (Minárik, 2020). Obvykle obec uvolní z veřejného rozpočtu dílčí částku, o které pak mohou lidé rozhodnout. Cílem je zapojit obyvatele do dění obce a vytvořit prostor k diskusi. MF eviduje doposud 141 obcí, které využily participativní rozpočet (Černý, 2024).

3.4.1 Zajištění financí

Nyní přejdeme k důležité otázce, jak a kde získat finance na uskutečnění konkrétních projektů. Jaké mají obce možnosti? Nejprve obecně k příjmům obce. Příjmy dělíme na běžné a kapitálové. Do běžných příjmů řadíme:

- daňové (svěřené daně, sdílené daně, místní a správní poplatky, poplatky ze životního prostředí)
- nedaňové (zisk z obecních podniků, z pronájmu majetku, z poplatků za služby, příjmy od organizačních složek a dále pak příjmy sankční povahy)
- přijaté transfery (viz následující text)

Kapitálové příjmy tvoří finance z prodeje majetku, cenných papírů, akcií, majetkových podílů, přijatých úvěrů, a i přijatých účelových i neúčelových dotací či přijatých splátek půjček. Největší podíl na příjmech municipalit, který činí zhruba 2/3, mají daňové příjmy. Svěřené daně pak tvoří daně z nemovitých věcí a daně z příjmů právnických osob a sdílené daně jsou vybírány též Finanční správou ČR, a to nástroji: daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických osob a právnických osob a daň z hazardních her. Do samostatné působnosti obce patří i ukládání a vybírání místních poplatků, nejčastěji vybíranými poplatky bývají poplatky ze psa, z pobytu, za užívání veřejného prostranství, za svoz komunálního odpadu či ze vstupného (Kukalová, a další, 2022).

3.4.2 Dotace evropské i národní

Obce jsou v průměru zhruba z více než jedné čtvrtiny závislé na dotacích a transferech.

„Dotace lze z teoretického hlediska členit podle různých kritérií. Základním způsobem je rozdělení dotací na:

- *běžné dotace,*
 - *jedná se o dotace pravidelné,*
 - *slouží na financování běžných provozních potřeb,*
- *kapitálové dotace,*
 - *jedná se o nepravidelné, zejména investiční dotace,*
 - *slouží k zajištění standardu poskytovaných veřejných statků (Kukalová, a další, 2022).“*

Z větší části jsou dotace účelové, neúčelové dotace slouží spíše jako příspěvek pro výkon státní správy v přenesené působnosti, jedná se především o výdaje mzdového a provozního charakteru. Předvídatelným příjmem pro obce jsou nárokové dotace na základě zákona o státním rozpočtu, které obec dostane i v případě neplnění státního rozpočtu. Dalším typem dotací jsou dotace z rozpočtových kapitol jednotlivých ministerstev, která rozhodují o jejich přidělení. Pro příklad ministerstvo pro místní rozvoj uskutečňuje dotace na podporu

výstavby nájemních bytů a infrastruktury ve vlastnictví obce či na rozvoj v oblasti cestovního ruchu, dotace na vodohospodářské projekty jsou zas pod záštitou ministerstva životního prostředí apod. Dotace lze též čerpat ze státních mimorozpočtových fondů, jako je např. Státní fond kultury, Státní fond dopravní infrastruktury. Posledními typy dotací jsou krajské a evropské dotace. Kraje získávají přerozdělené finanční prostředky ze státního rozpočtu. Jako příklad lze uvést situaci v Plzeňském kraji (PK), kde pro rok 2024 byly vypsané např. tyto dotační tituly: Podpora rozvoje venkovského cestovního ruchu v PK 2024, Podpora rozvoje cykloturistiky a cyklistické dopravy v PK 2024, Mikrogaranty PK na podporu a oživení kulturních a uměleckých aktivit 2024, seznam otevřených a plánovaných dotačních titulů je zveřejněn na stránkách eDotace Plzeňský kraj (eDotace Plzeňský kraj, 2024). Hlavním cílem politiky soudržnosti EU je pokusit se snížit sociální a ekonomické rozdíly mezi jednotlivými regiony. Rozvoj regionu v pojetí EU je zajištěn širokou škálou finančních nástrojů, těmi hlavními jsou fondy a operační programy (OP). Česká republika od roku 2004 čerpala finanční prostředky již ve třech programových obdobích. Nyní se nacházíme ve čtvrtém programovém období 2021-2027. Fondy EU lze rozdělit na strukturální, investiční a ostatní. Finance fondů plynou z celoevropského rozpočtu, z jednoho zaštiťujícího fondu obvykle vychází více operačních programů. Následuje krátký popis významných fondů, které uvolňují největší finanční prostředky a které mohou obce využívat:

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFFR)

Je strukturální fond, zaměřující se na investice do projektů infrastruktury, tedy do výstavby silnic, železnic, zdravotnických zařízení, a to cíleně v zaostalejších regionech EU. Jeho portfolio je pestré. Zaměřuje se také na inovaci, výzkum a digitální agendu, ale i na podporu malých a středních podniků a rekonstrukci kulturních památek. Tento fond na období 2021-27 disponuje s rozpočtem zhruba 267,8 mld. Kč (Národní orgán pro koordinaci, 2023).

Fond soudržnosti (FS)

Tento investiční fond podporuje transevropské dálnice a železnice, obecně veřejnou dopravu a také energetiku a obnovitelné zdroje či vodní hospodářství. Fond soudržnosti má druhý největší rozpočet po EFFR (Národní orgán pro koordinaci, 2023).

Evropský sociální fond (ESF)

Je finanční nástroj na podporu rozvoje lidských zdrojů, tedy podporuje trh práce a zaměstnanost, vzdělávání, různé znevýhodněné skupiny obyvatelstva. ESF podporuje projekty neinvestičního charakteru, jako např. rekvalifikaci nezaměstnaných. Řadí se do skupiny strukturálních fondů EU (Národní orgán pro koordinaci, 2023).

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)

Řídicím subjektem tohoto fondu je ministerstvo zemědělství. Obce sice nevyužívají podporu ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství či lesnictví (přímé platby zemědělcům), ale mohou využívat programy pro zlepšení podmínek životního prostředí a krajiny nebo kvality života ve venkovském prostředí.

Dalšími fondy jsou např. Fond evropské pomoci nejchudším osobám, Evropský fond pro strategické investice, tento fond je celkem čerstvý, byl zřízen teprve v červenci 2015, Fond solidarity, který poskytuje pomoc v případě živelních pohrom (Národní orgán pro koordinaci, 2023). Dalším nástrojem jsou operační programy, které jsou spolufinancovány z Evropských strukturálních a investičních fondů. Operační programy jsou národními prováděcími dokumenty s dílčím tematickým zaměřením, čerpání dotací spravuje ministerský řídicí orgán. Přehled významných operačních programů seřazených dle objemu dotací:

OP Doprava

Tento OP se zaměřuje na evropské, celostátní i regionální dopravní sítě, podporuje mobilitu obyvatel, cílí též na omezení vlivů dopravy na životní prostředí a veřejné zdraví. Pro Českou republiku je vyhrazeno na programové období 2020-27 zhruba 126,8 mld. Kč. Obce a města mohou využívat programy na výstavbu nebo rekonstrukci autobusových zastávek, či na zvýšení bezpečnosti dopravy a odstavné parkovací plochy (Národní orgán pro koordinaci, 2023).

Integrovaný regionální operační program (IROP)

Řídicím orgánem tohoto OP je MMR. Tento program má širokou škálu žadatelů, jednak to mohou být kraje, obce, dobrovolné organizace i státní podniky, provozovatelé dopravy, církve, školské právnické osoby i požárníci, zdravotnické záchranné služby či vlastníci památek. Municipality mají v tomto programu mnoho možností podpory, a to na zlepšení výkonu veřejné správy, elektronizaci služeb včetně elektronické identity, revitalizaci

kulturních památek, vybavení knihoven, zlepšení kvality veřejných prostranství, zřízení naučných stezek či cyklo i turistických tras, zajištění infrastruktury sociálních služeb a sociálního bydlení. Zdařilými projekty jsou např. nový autobusový terminál v Plzni, novou parkovací plochou byl vybaveno město Poděbrady (Národní orgán pro koordinaci, 2023).

OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost

V tomto programu, řízeném ministerstvem průmyslu a obchodu, mohou municipality čerpat na rozvoj digitální infrastruktury, širší dotační tituly jsou vypsány spíše pro malé a střední podniky a pro výzkumné instituce a vysoké školy různého zaměření (Národní orgán pro koordinaci, 2023).

OP Jan Amos Komenský

Obec jakožto častý zřizovatel základních škol a školek může pomocí financí z OP zvýšit kvalitu vzdělání a zajistit rovný přístup ke vzdělání. OP Jan Amos Komenský je řízený ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (Národní orgán pro koordinaci, 2023).

OP Životní prostředí

I v tomto programu má obec širokou škálu možností čerpání dotací, a to na snížení energetické náročnosti či výstavbu a rekonstrukci obnovitelných zdrojů veřejných budov, zakládání či obnovu veřejné zeleně, výstavbu a modernizaci zařízení pro sběr odpadů a nakládání s nimi, a dále na výstavbu či dobudování čistíren odpadních vod nebo vodovodních řádů a kanalizací (Národní orgán pro koordinaci, 2023).

OP Zaměstnanost Plus

Pod záštitou ministerstva práce a sociálních věcí bude alokováno pro ČR zhruba 38 mld. Kč, zprostředkujícími subjekty jsou pak úřady práce. Mezi priority patří např. podpora rovných příležitostí pro muže a ženy a jiné znevýhodněné osoby, fungující systém dalšího profesního vzdělávání, sociální i zdravotnické služby, materiální pomoc nejchudším osobám, sociální bydlení apod. Povedeným projektem je např. založení a vznik zázemí nové dětské skupiny Pidi Midi v Ústí nad Labem či program na míru nejen v Libereckém kraji ohledně zlepšení postavení žen na trhu práce.

Dále máme ještě tyto 3 operační programy: OP Spravedlivá transformace, OP Technická pomoc a OP Rybářství (Národní orgán pro koordinaci, 2023). O podporu obcí se

snaží i programy přeshraniční spolupráce, či programy nadnárodní a meziregionální spolupráce.

Dotáční tituly fungují na principu spolufinancování, nebývá zvykem, aby byl projekt plně hrazen dotací. Výše spoluúčasti může být různá, odlišná je také časová osa vyplácení, v některých případech je projekt uhrazen až po ukončení prací, a tak musí žadatel počítat s předfinancováním. Také je v tomto systému kladen velký důraz na přísnou účelovost.

Získání dotačního titulu bývá pro obce obvykle během na dlouhou trať. Překážkou se může stát komplikace v podobě administrativních činností, je potřeba, aby obec disponovala personálem či financemi navíc. Pomoci mohou různé firmy, které přispívají s implementací či podáním dotací, avšak většina z nich jsou soukromé firmy, které si za poskytování služeb účtují peníze. Soukromým i neziskovým organizacím a podnikům se dále věnuje kapitola č. 4.6. Další problematickou oblastí pak bývá nekonzistentnost ze strany řídicích orgánů, které dotace vypisují, podmínky se mohou v průběhu období měnit. Též kontrolní mechanismy a splnění požadavků je pro obec přítěží, avšak na druhou stranu těmito kroky se EU snaží o efektivnost a cílenost dotace, aby nedošlo ke zneužívání (Kulhánek, 2024).

Pokud se obci podaří získat či uvolnit finanční prostředky, nastává proces zvažování, diskuse a následně kolektivní rozhodování na bázi většinového rozhodování, tato metoda je hojně používána nejen na nejnižších úrovních samosprávy, ale i v parlamentu v různých podobách. Každá samospráva má pak tendenci maximalizovat rozpočet své (věřené) organizace, bez ohledu na to, jak efektivní bude vynaložení financí. V praxi to znamená, že pokud má obec přebytek rozpočtovaných financí na dané roční období, raději je utratí, nežli je uspoří. Vlivem byrokracie chybí tak účelnost zdrojů (Maaytová, a další, 2015). V průběhu roku se samozřejmě jistým způsobem dá upravit struktura či objem schváleného rozpočtu, takováto situace je pak řešena pomocí rozpočtového opatření (Kukalová, a další, 2022).

4 Přístup k tvorbě strategických plánů

Nejprve obecně k procesu sestavování strategie rozvoje obce. Hned na úvod této kapitoly je na místě si připomenout základní poučku SMART pro vytyčení cílů. Poučka vychází z počátečních písmen anglických slov: Specific, Measurable, Achievable, Realistic, Time Specific. Cíle by měly být jasně definované, měřitelné – aby bylo možné posoudit, zda byly splněné či ne, dosažitelné, reálné a časově vymezené. Jaké cíle si tedy zpracovatel strategického dokumentu klade? Hlavním cílem je definovat zájmy daného území, současný stav a stav budoucí (předpokládaný vývojový trend) z různých úhlů pohledu. Po zjištění potřeb daného území předloží zhotovitel dílčí cíle. Aby byl splněn jeden ze zásad cílů – měřitelnost, je možné stanovit indikátory a postupy pro monitorování výsledků. Vhodné je například stanovit termín, rámec a dozorčího roční kontroly v souvislosti s plánováním obecního rozpočtu.

Dle (Holeček, 2009) lze dělit faktory, které ovlivňují konečná rozhodnutí a podobu dokumentu na vlivy objektivní a subjektivní. Do objektivních lze zařadit historický vývoj obce, její polohu, limity a dostupnost, velikost, co se týče populace, zdroje území a legislativu a závazné dokumenty. Do subjektivních vlivů řadíme politickou preferenci, potřeby a názory obyvatel, vliv zájmových skupin, schopnosti zaměstnanců, politiků, funkcionářů a aktérů a podřízenost z vyšších úrovní veřejné správy.

Pro úspěšnost strategického plánování je dle výzkumu Národní sítě Zdravých měst nejdůležitější konstantní odhodlání a implementace do praxe a silné politické vedení ze strany obce. Jako méně důležité, ale ne rozhodující jsou uváděny faktory způsobu a sestavení metodiky dokumentu a zapojení široké veřejnosti (Národní síť Zdravých měst, 2024).

4.1 Aktéři

Do strategického plánování na obecní úrovni jsou zapojeni různí aktéři. Dle literární rešerše a různorodých zdrojů je provedeno vlastní rozčlenění osob na:

- odborníky
- představitele institucí a organizací
- zástupce firem a podnikatelů
- obyvatele (široká veřejnost)
- osoby zastupující obecní zájmy (zastupitelstvo, starosta).

Z hlediska typů aktérů, kteří zpracovávají strategické dokumenty, rozděluje Půček (2009) tři základní přístupy tvorby a to na: expertní přístup, kdy je dokument zpracováván takzvaně od shora-dolů neboli od nejvyšších postů vedení organizace až po občany či zainteresované strany, a dále na komunitní přístup (přístup zdola-nahoru, někdy se také setkáváme s pojmem partnerský přístup), tedy opačný směr, zapojení široké veřejnosti má stejnou váhu jako návrhy. Třetí přístup tvorby je kombinací dvou předešlých. Obecně platí, že čím větší municipalita, tím různorodější a větší množství aktérů.

4.2 Fáze procesu

Následně bude rozebráno pět hlavních fází procesu strategického plánování (Krbová, 2017), (Ježek, 2017):

Fáze potřeby

První fáze je o identifikování potřeby tvorby strategického plánu. Iniciátorem může být obec, místní akční skupina (MAS) či veřejnost. Prvotní myšlenka obvykle přichází shodně s nějakým problémem, který je potřeba řešit v delším časovém horizontu (např. nelze během jednoho týdne snížit nezaměstnanost v regionu). V této fázi, která by se dala také nazvat jako fáze přípravná, se stanoví zpracovatel, název, časová platnost a definují se cíle a stručně se nastíní obsah dokumentu.

Fáze analýzy

V tomto kroku je potřeba ujasnit si priority a vymezit důležitá témata, která jsou pro obec relevantní. Poté se shromažďují data a informace a jsou provedeny analýzy (např. geografická, demografická, socioekonomická nebo srovnávací) daného území. Zjišťujeme, jaká jsou očekávání, jaké máme zdroje, možnosti. Dokumenty obvykle obsahují i SWOT (analýzu silných, slabých stránek, hrozeb a příležitostí) či PEST analýzu, ta hodnotí politické, ekonomické, sociální a technologické předpoklady.

Fáze zpracování

Na základě výstupů z analytické části vybíráme prioritní projekty a detailně zpracováváme postup k jejich realizaci. Zabýváme se otázkou, jak toho dosáhneme, jaké využijeme nástroje, jaká bude časová posloupnost činností a náročnost projektů, jak budou činnosti financovány (Binek, a další, 2011). Strategický dokument je pak schvalován zastupitelstvem obce.

Fáze implementace

Implementace – nejdůležitější a nejnáročnější fáze, která v delším časovém období provádí dílčí cíle rozvojového dokumentu. Nastává realizace jednotlivých akčních plánů, jednotlivých projektů. Velmi důležitá v tomto kroku je koordinace činností.

Fáze zlepšování

Dokument se stává takzvaně „živým dokumentem“, kdy v ideálním případě v průběhu jeho platnosti dochází k pravidelné aktualizaci. Na konci funkčního období plánu je na místě, aby se zpracovatel poučil z předešlých nedostatků a připravil se na nový proces vytváření strategického dokumentu. Dokumenty by měly být natolik pružné, aby byly schopné reagovat na ekonomickou i politickou situaci, která se může v budoucnu naskytnout.

Dle Řehoře (2010) by měl strategický dokument mít následující části:

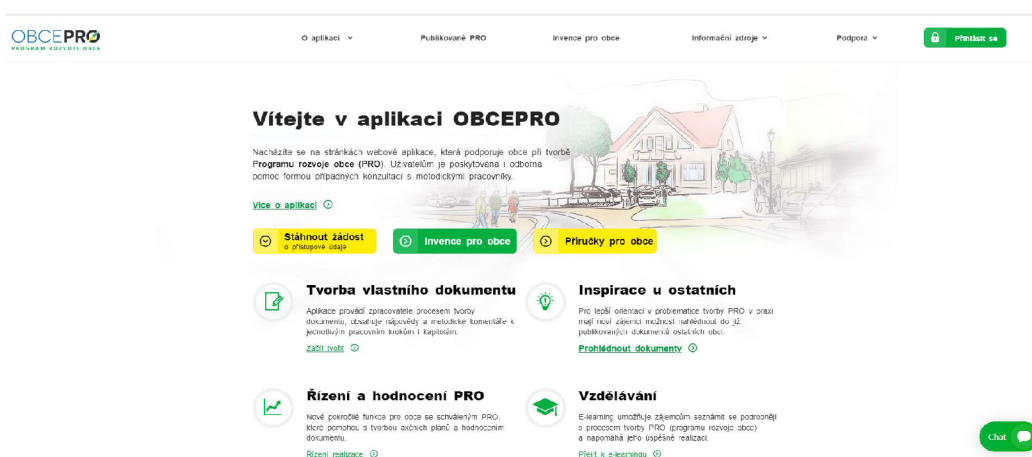
- předmluva
- struktura a metodika
- shrnutí profilu obce
- SWOT analýza
- vize prioritních oblastí
- strategický plán rozvoje
- návrhy a opatření
- koncept realizace
- závěr
- seznam příloh

4.3 PRO aplikace

Již v nedávné minulosti mělo MMR snahu podporovat obce, aby vytvářely rozvojové dokumenty. Situace v České republice nebyla nikterak uspokojivá, proto MMR přišlo s projektem Elektronická metodická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí (registrační číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/62.00008). Tento projekt byl financován z OP Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu. Cílovou skupinou byli politici územně správních celků včetně zvolených zastupitelů a územní samosprávné celky a úřady samosprávných celků, jejich dílčí orgány a jejich zaměstnanci. Tento pilotní projekt trval zhruba tři roky, od dubna 2011 do března 2013, jehož se účastnily pouze tři zkušební kraje (Obce PRO, 2024).

Projekt byl realizován v šesti dílčích krocích. Prvním bodem bylo posoudit aktuální legislativní stav a zachytit podstatná východiska pro tvorbu metodiky, následně mohla být zpracována samotná metodika pro tvorbu rozvojových dokumentů s různými typologiemi metod vytváření dokumentů. V třetím kroku byla metodika převedena do elektronické verze a pro tvůrce dokumentů byla vytvořena e-learningová webová aplikace, která představuje jakýsi návod pro vypracování strategických dokumentů. Tento krok byl zásadní, jelikož v malých obcích často nastává situace, kdy např. starosta sám vytváří strategický dokument, a přitom není nijak odborně vzdělán, jak postupovat. Pátý krok již zahrnoval částečnou aplikaci do provozu, avšak pouze ve zkušební verzi na území spolupracujícího Pardubického, Zlínského a Libereckého kraje. Do pilotního zpracování programů se zapojilo 25 obcí. V této fázi byly vyhodnoceny nedostatky a potřeby a došlo k dopracování elektronické podpory. Poslední aktivita se věnuje propagaci a seznámení zástupců obcí s aplikací. Uskutečnily se vzdělávací workshopy, kurzy a byla vytvořena síť akreditovaných pracovníků, kteří byli na krajské úrovni nápomocni uživatelům aplikace. Také byly na přelomu listopadu a prosince roku 2013 v každém z krajů ČR uskutečněny zhruba 3hodinové bezplatné semináře pro představitele obcí a pracovníky státní správy. Následně pokračovalo spuštění webové aplikace www.obcepro.cz v plném provozu 1.dubna 2014. V lednu roku 2015 byla pak spuštěna inovovaná verze aplikace PRO. Změny byly provedeny na základě podnětů od uživatelů (Financováno Evropskou unií, 2018).

Obrázek 2 Náhled webové stránky PRO

Zdroj: (Obce PRO, 2024)

Prvním krokem k vytvoření strategického dokumentu pomocí aplikace PRO je požádat o přístupové údaje pracovníka MMR, které jsou pro danou obec jedinečné. Žádost obvykle podává starosta obce, či osoba odpovědná za plánování rozvoje v obci a má zároveň přístup

k datové schránce, jelikož komunikace probíhá prostřednictvím datové schránky. V této fázi lze prostudovat Metodiku tvorby PRO a projít e-learningovým kurzem. Po obdržení přístupu je možné se do aplikace přihlásit a v záložce Tvorba PRO vytvořit strategický dokument. Do aplikace lze přidat i kolegy, můžete tak vytvořit široký realizační tým ideálně v zastoupení odborníků z různých problematik. Web poskytuje v případě nejasností i poradenství (Obce PRO, 2024).

V samotné tvorbě dokumentu web poskytuje nejen praktické nápovědy k jednotlivým kapitolám, ale i veškerá socioekonomická data. Aplikace sama pomocí dat propočítá potřebné indikátory a vytvoří tabulky a grafy, např. o počtu obyvatel v dané obci, zároveň má aplikace i informace o financích obce a umožňuje opět automaticky vytvářet např. podklad pro rozpočtový výhled, a to vše chvályhodně nalezeneme na jediném webovém prohlížeči. Projekt PRO poskytuje i šablony a vzory dokumentů, např. vzory dotazníků pro veřejnost či pro zapojené spolky nebo podnikatele, či vzory důvodových zpráv sloužící pro jednání zastupitelstva (Přichystal, a další, 2024). Aplikace je šikovným nástrojem pro vytváření strategických dokumentů i v případě, že zhotovitel není odborně vzdělán ve veřejné správě a regionálním rozvoji.

4.4 Proces sestavování strategického plánu obce

Tato kapitola bude sloužit jako návod, jak sestavit rozvojový dokument obce. Na základě této metodiky bude sestavena praktická část této diplomové práce – Strategie rozvoje obce Trnová, která bude uvedena v kapitole č. 5. Kombinací několika různých metodik bude docíleno tomu, že v se v dokumentu objeví co nejvíce cílené potřeby dané obce. Ministerstvo vnitra České republiky ve svém dokumentu Studijní příručka pro zastupitele obcí 2020 (Marek Pavlík, 2020) doporučuje pro Strategický plán rozvoje obce rozsah zhruba 50 stran s tímto rozdělením:

Úvod (cca 10 %)

Analytická část (cca 15 %)

Strategická část (cca 45 %)

Implementační část (cca 25 %)

Postup tvorby strategie (cca 5 %).

Tento přístup ovšem nezahrnuje dotazníkové šetření obyvatelstva, které by mělo být součástí analýzy. Také se zdá jako nežádoucí nepoměr mezi úvodem a analytickou částí. V metodice bude tedy přednější řídit se dle osnovy dle Metodiky PRO (Ga REP, spol. s.r.o.

a e-Rozvoj.cz, s.r.o., 2014). Většina literatury udává dvě základní rozdělení, a to na analytickou a návrhovou část. Některá literatura zařazuje ještě část implementační či část jednotlivých akčních plánů, záleží na typu dokumentu. Nyní k jednotlivým kapitolám strategického plánu:

1. Úvod

Dokument začíná úvodem proto, aby seznámil veřejnost vůbec s pojmem strategické plánování, s jeho cíli a účely. Občané a jiní čtenáři budou seznámeni s okolnostmi vzniku, kdy byl vytvářen, na jaké období, jaké subjekty se na něm podílely, jak probíhal proces zpracování dat apod. Do této části se hodí uvést, i jaký byl vůbec podnět pro zpracování rozvojového plánu.

2. Analytická část

Analytická část je o sběru existujících dat, sběru nových informací a jejich následné interpretaci. Tuto část dělíme na dvě kapitoly:

A1 Charakteristika obce

V této části je na místě předat čtenáři základní informace o obci, a to v jednotlivých tematických oblastech:

- a) Poloha a dostupnost obce
- b) Obyvatelstvo
- c) Infrastruktura
- d) Vybavenost obce
- e) Ekonomika a trh práce
- f) Životní prostředí

Vždy je snaha zachytit komplexní zhodnocení situace tak, aby bylo odpovězeno na otázku, jaký je současný stav a jaký je předpokládaný vývoj. Rozsah a míra jednotlivých témat je ponechána na zřizovateli v závislosti na velikosti obce a na jejím charakteru, např. pokud není obec turisticky atraktivním místem, bude jen okrajově zmíněna kapitola cestovního ruchu. Analýzu je vhodné doplnit grafy a obrázky. Aby byla data vhodně interpretována, je na místě porovnat např. podíl nezaměstnaných osob s hodnotami ORP či kraje (analýza prostorového srovnání). Nejčastější chybou je velmi zdlouhavá část se základními informacemi o obci a upozadění návrhové části.

A2 Terénní šetření

Terénní šetření je vhodný nástroj, jak zapojit různé aktéry do procesu plánování. Zapojit lze hned několik stran: občany, podnikatele, spolky, MAS. Dílčími nástroji se stávají

metody veřejných diskuzí, projednání se skupinami, dotazníkové šetření, ankety (pro občany, spolky, podnikatele, zapojení škol) nebo řízené rozhovory se zástupci skupin apod.

- a) Dotazníkové šetření
- b) Řízené rozhovory se starostkou a předsedou největšího spolku TJ Tmová

Tvorba dotazníkového šetření a přípravy na řízené rozhovory jsou nastíněny v kapitole metodiky. Podklady jsou uvedené v příloze B.

A3 Východiska pro návrhovou část

Cílem této části je hledání příčin a zjištění problémů, potřeb a výsledkem je formulování závěrů a východisek pro návrhovou část. Často je pro formulaci vize a cílů používáno prognózování (projekce, predikce či odhad). Základním obsahem je zjištění silných a slabých stránek, jako rozšiřující obsah mohou být použity tyto metody:

- a) Limity rozvoje
- b) Problémová analýza
- c) SWOT analýza
- d) PESTLE analýza (či PEST analýza)
- e) Vyhodnocení předchozího strategického dokumentu
- f) Vyhodnocení vazeb dalších strategických dokumentů
- g) Analýza stavu obecních financí

Možností je mnoho, ovšem v závislosti na velikosti obce Tmová (do 1000 obyvatel) nebudou všechny analýzy v praktické části zpracovány, jelikož by mohlo dojít ve velkém množství analýz k upozadění návrhové části. Zaměřená bude spíše na kvalitu nežli kvantitu. Jelikož již existoval v minulém plánovacím období Program rozvoje obce, bude vyhodnoceno, jaké aktivity byly či nebyly realizovány. Za stěžejní lze považovat i SWOT analýzu, analýzu finančních možností a vyhodnocení vazeb na další strategické dokumenty (Územní plán obce, Strategie rozvoje kraje apod.). Tyto analýzy v předchozích plánovacích dokumentech obce chybí. Některé zdroje uvádějí i další analýzy, např. analýzu cílových skupin, analýzu klíčových otázek, metodu logického rámce (Půček, a další, 2012)

3. Návrhová část

Návrhová část je stěžejním úsekem práce, zároveň by nemohla být kvalitně zpracována bez analytické části. Tato kapitola je rozdělena do těchto tří kroků:

B1 Strategické vize střednědobé i dlouhodobé

Prvním krokem je stanovení strategické vize, „*lze využít různé přístupy: např. společná formulace, shromáždění různých nápadů a následný výběr apod.; určení, kdo se*

na formulaci vize bude podílet; vize může být případně konkretizována formou strategických či programových cílů (ty charakterizují klíčové problémy, které obec chce řešit, nebo také její silné stránky, které by se měly rozvíjet)“ (Ga REP, spol. s.r.o. a e-Rozvoj.cz, s.r.o., 2014). Strategická dlouhodobá vize by měla být alespoň krátkým výhledem do budoucnosti na zhruba dalších 10-20 let, z tohoto důvodu může být formulace velmi obecná.

Cíle by měly být formulovány realizačním týmem, je vhodné koncentrovat směr rozvoje do cca 3-6 cílů, dílčí cíle budou podporovány více stranami, prodiskutovány a stanoveny na základě názorů obyvatel, získaných např. z dotazníkového šetření. Základní poučky pro stanovení cílů: ani příliš ambiciózní, ani příliš nízké. Také nesmí docházet k rozporu mezi cíli.

B2 Opatření a aktivity

Zde jsou řešeny již jednotlivé kroky pro dosažení cílů. Obecně platí, že jednomu opatření by se mělo rovnat více než jedna aktivita. Jednotlivá opatření by měla být zařazena do tzv. strategické oblasti (např. doprava). Opatřením pak může být např. zvýšení bezpečnosti dopravy v obci a jednotlivé aktivity mohou být např. 1. vybudování chodníků v lokalitě XY, 2. zajištění správného dopravního značení podél hlavní silnice, 3. obnova značení krajnic silnice v úseku XY apod. Zásadní je také stanovení priorit jednotlivých projektů, je důležité si uvědomit, že není v silách obce, aby bylo vše vyřešeno během jednoho strategického období. Cíle mají být především reálné, proto je třeba zvolit přiměřené počty opatření a aktivit.

B3 Podpora realizace programu

Po vyjasnění obsahové stránky plánu následuje zajištění způsobu organizace a stanovení průběžného vyhodnocování a aktualizace dokumentu. Je nezbytné stanovit odpovědnost za zajištění plnění schválených opatření. Jde především o sestavení rozpočtu, komunikačního plánu, časového harmonogramu, monitorování. Aktivity nemusí být realizovány pouze obcí, kompetence mohou být přeneseny na jiné subjekty. Jako rozšiřující oblast může být postupem času (dle priorit) zpracován zcela konkrétní Akční plán, Implementační plán či Operační program. Častými chybami v rámci této fáze bývá to, že implementační plán zcela chybí, nebo není stanoven reálný zdroj financování, či že je podceňována důležitost evaluace a monitorování pro sledování plnění cílů dokumentu (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019).

Tabulka 2 Metodická osnova strategického rozvojového dokumentu

Část dokumentu	Základní obsah	Rozšiřující obsah
2. Analytická část		
A1 Charakteristika obce	Poloha a dostupnost obce Obyvatelstvo Infrastruktura Vybavenost obce Ekonomika a trh práce Životní prostředí	Srovnávací analýza Shrnutí kapitol
A2 Terénní šetření	Výsledky šetření názorů obyvatel	Dotazníkové šetření Řízené rozhovory Diskusní zasedání
A3 Východiska pro návrhovou část	Silné stránky Slabé stránky	Limity rozvoje Problémová analýza SWOT analýza PESTLE analýza Vyhodnocení předchozího strategického dokumentu Vyhodnocení vazeb dalších strategických dokumentů Analýza stavu obecních financí
3. Návrhová část		
B1 Strategické vize střednědobé i dlouhodobé	Vize (10-20 let)	Principy rozvoje Dlouhodobé strategické cíle Střednědobé programové cíle
B2 Opatření a aktivity	Opatření a jejich specifikace formou aktivit (důležitost, termíny, odpovědnost, náklady, zdroj financování) období 4-7 let	Další specifikace aktivit
B3 Podpora realizace programu	Organizační zajištění realizace Způsob vyhodnocování a aktualizace dokumentu	
Akční plán		

Zdroj: vlastní zpracování dle (Ga REP, spol. s.r.o. a e-Rozvoj.cz, s.r.o., 2014)

4.5 Častá úskalí aplikace strategických dokumentů

Co se týče neefektivnosti plánování a aplikace rozvojových plánů hraje roli více faktorů. Nyní následuje jejich kratší syntéza. Jedním z omezujících hlavních prvků české regionální politiky je problém legislativy. Ta bohužel nezajišťuje předepsaný způsob přípravy a tvorby strategických dokumentů, což zapříčiňuje nejasné kompetence, a tedy i odpovědnost zainteresovaných stran. Motivace jednotlivých subjektů k dosažení cílů se tak stává obvykle nízkou. Obecným problémem je participace veřejnosti. V současném dění bývá veřejnost zapojena minimálně, ačkoliv se v procesu tvorby a následného schvalování programu obvykle objevují diskuze a řízená zasedání, která pomáhají vypořádat návrhy a připomínky. Ovšem v praxi se obvykle jedná pouze o „formality“ a diskuze se účastní pouze zastupitelé či veřejnost v malém počtu, taková bývá zkušenost na nejnižších úrovních regionálního plánování.

To, že pozice strategického plánování v ČR není silná, dokládá i (Ježek, 2017), který pomocí dotazníkového šetření mezi obcemi a městy v srpnu 2015 zjišťoval, proč programy nepřinášejí očekávané výsledky, a snažil se dohledat i příčiny. Jeho výzkum byl proveden napříč městy a obcemi různých velikostí, tato práce se zaměřuje na obce menšího charakteru. Co se týče obcí do 999 obyvatel, ukázalo se, že realizující aktéři vnímají jako podstatné tyto čtyři problémy (seřazeno od nejdůležitějších problémů): veřejnost si není vědoma podstaty a přínosů strategického plánování, ze strany obce nedostatečné zkušenosti a odborné znalosti s používáním nástrojů strategického plánování, chybějí lidé – jakýsi lídři, kteří mají zájem a odvahu realizovat změny, a dále pak to, že strategické a územní plánování není v ČR propojeno. S prvním výrokem se ztotožňovaly téměř všechny municipality různého velikostního spektra. Pro nejmenší obce je zanedbatelné to, že strategické plánování není jednorázový proces a v praxi často nejsou vytvořeny předpoklady pro jeho implementaci, naopak města nad 50 000 obyvatel a více se v skoro 68 % s tímto výrokem ztotožnila. Dalo by se říci, že situace ohledně strategického plánování ve městech je lepší, avšak v porovnání se zahraničím stále neuspokojivá. Strategický plán používá jako návod zhruba 55 % měst nad 10 000 obyvatel.

Nejpalčivějším problémem plánování strategie malých obcí je zejména fakt, že se regionální politika v poslední době přetransformovala na „čistě“ dotační politiku (Binek, a další, 2009). To dokládá i průzkum autorky Krbové, která se v roce 2014 zabývala otázkou, jaké jsou hlavní důvody pro vytvoření rozvojové strategie v malých obcích. Z jejího průzkumu vyplývalo, že z celkem 47 obcí, které mají strategii vytvořenou, pouze 13 uvedlo,

že důvodem zpracování bylo rozhodnutí zastupitelstva, nejčastější odpovědí byla potřeba navazující na získání dotací. Celkem 68 obcí uvedlo, že vědí, kam jejich vize směřují, a nepotřebují k tomu „kus papíru navíc“ (Krbová, a další, 2015).

S touto praxí se autorka setkala i v případě obce Trnová, kdy tato obec žádala o dotaci na dětské skupiny, avšak její program rozvoje obce byl zastaralý a nebyla v něm zmíněna vize navýšení kapacit mateřské školky. Obec Trnová byla tak ve velice krátkém časovém úseku přinucena zpracovat program rozvoje obce, jelikož to byla jedna z podmínek získání dotace. Do plánu byla veřejnost zapojena minimálně, dotazníkové šetření neproběhlo a plán, ačkoliv byl zpracován odbornou firmou, je poněkud strohý, avšak co se týče návrhové části uspokojivý.

4.6 Agentury zprostředkovávající pomoc obcím

Tato kapitola se věnuje dalším nestátním institucím a sdružením, které pomáhají municipalitám zejména s implementací strategických dokumentů, tedy s jejich jednotlivými projekty. Takovým pomocníkem je například asociace Národní síť Zdravých měst (NSZM), která se touto problematikou na české scéně zabývá již přes 30 let. Činnost asociace je mezinárodně certifikována OSN-WHO a její know-how spočívá ve sdílení jednotlivých podařených projektů mezi obcemi, pomáhá s propagací, zajišťuje workshopy zaměřující se na témata, jako je komunikace s veřejností, poskytuje expertní poradenství v různých oblastech (doprava, životní prostředí, problematiky bydlení...), pořádá tematické semináře a snaží se využívat moderní online nástroje. Cílí na politiky z územních samospráv a představitele MAS, pro malé obce je momentálně první zkušební rok členství zdarma, pro město za 5 000 Kč (Národní síť Zdravých měst, 2024).

Na území ČR sdružuje odborníky a rozvojové agentury již 25 let Česká asociace rozvojových agentur (ČARA). Je to nevládní organizace, která působí jako jeden z nástrojů regionální politiky. Řídí se zákonem č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje, spolupracuje s regionálními sdruženími, odborníky i zahraničními institucemi, jako např. s Evropskou asociací regionálních agentur (EURADA) se sídlem v Bruselu. Mezi hlavní aktivity patří podpora národních a zahraničních institucí, propagace sdružení i svých členů, postupné vytvoření informační sítě, která bude sloužit k předání informací a zkušeností, dále pak budování systémů účinných nástrojů pro regionální rozvoj, odstranění bariér koncepčního rozvoje municipalit apod. (Tomáš Cílek, 2022)

Jak lze vidět na mapě č. 1 v České republice momentálně působí 17 regionálních rozvojových agentur. V minulosti vyvíjely činnost také dvě agentury, které v současnosti buďto ukončily činnost nebo jsou v likvidaci, těmito agenturami byly: Agentura regionálního rozvoje Euroregionu Labe, o.p.s. se sídlem v Ústí nad Labem a Regionální rozvojová agentura Egrensis se sídlem v Karlových Varech.

Mapa 1 Přehled regionálních rozvojových agentur na území ČR

Zdroj: vlastní zpracování dle (Český úřad zeměměřický a katastrální, 2024a) a (BusinessINFO.cz, 2022)

Z důvodu toho, že je praktická část této diplomové práce zaměřena na obec Třmovou, která se nachází na severním Plzeňsku, budou nyní následovat základní informace o společnosti Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje. „Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje (RRA PK) je nezisková, obecně prospěšná společnost, která vznikla v roce 2000. RRA PK je součástí sítě rozvojových agentur v ČR. Posláním naší organizace je poskytovat odborné poradenské služby územní samosprávě v Plzeňském kraji a podporovat ekonomický a sociální rozvoj regionu (Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s., 2024).“ Tato agentura se konkrétněji zabývá tvorbou strategií, koncepcí a analýz, připravuje projektové žádosti a následně zpracovává odbornou

administraci při realizaci jednotlivých projektů v mnoha různých oblastech, snaží se o propojení zástupců obcí s odborníky. Snaží se též o vzdělání, osvětu a účastní se mezinárodních událostí, při nichž získává zahraniční praxi.

Nezisková organizace Spolek pro obnovu venkova Česká republika (SPOV ČR) byla založena v roce 1993 a je registrována jako zapsaný spolek a zaštiťuje 13 krajských organizací. Od roku 1995 společně s jinými institucemi vyhlašuje soutěž „Vesnice roku“. Posláním spolku je přispívat k obnově venkova, zaktivovat společenský i duchovní život na venkově, motivovat občany obcí k dobrovolným aktivitám, napomáhat vzniku a podílet se na zdárném vývoji místních sdružení apod. (Spolek pro obnovu venkova Česká republika, 2024).

Za zmínku stojí i firma GaREP, spol. s.r.o., jejíž tehdejší zakladatelé a nynější majitelé značně přispěli k literatuře na české scéně regionální politiky. Firma byla založena roku 1994 a od roku 2004 se věnuje aplikovanému výzkumu, jejím velkým úspěchem bylo také podílení se na metodice tvorby PRO, zmiňované v kapitole č. 4.3. Jejím posledním výzkumným projektem, který probíhal od roku 2021 do listopadu 2023 se týkal obchodů s potravinami na venkově (tzv. venkoobchod). Cílem bylo zjistit zaprvé lokalizační faktory obchodů, za druhé dopady zrušení obchodů a adaptační chování obyvatel a následně navrhnout přístupy veřejné správy i obchodních sítí venkovského maloobchodu tak, aby bylo zajištěno zásobování venkova potravinami. Výzkum se soustředil na obce do 500, resp. 1000 obyvatel. Hlavním garantem výzkumu bylo ministerstvo průmyslu a obchodu (GaREP, spol. s.r.o., 2024).

Zprostředkovatel informací mezi municipalitami a vládou je Svaz měst a obcí České republiky, původně založen jako nepolitická a dobrovolná organizace sdružující města a obce. Od roku 2005 je organizace každý rok vyzývána k jednání s vládními zastupiteli na základě dohody o spolupráci. Hlavní cíle svazu jsou prosazování zájmů obcí a měst, podílení se na přípravě legislativy vztahující se k místní samosprávě, informování a vzdělávání starostů, zastupitelů a pracovníků obcí, také napomáhají municipalitám při čerpání dotací z EU i národních zdrojů (Svaz měst a obcí České republiky, 2024).

Státní příspěvkovou organizací je Centrum pro regionální rozvoj České republiky, kterou spravuje MMR. Tato organizace se za svou dobu působení podílela na více než 25 000 projektů a jako všechny ostatní agentury se též snaží o zlepšování kvality života obyvatel v Česku (Petr Štěpánek, 2024).

5 Strategie rozvoje obce Trnová 2024-2029

Tato praktická část práce je zaměřena na vypracování Strategie rozvoje obce Trnová 2024-2027.

5.1 Úvod

První strategický dokument, který obec Trnová zpracovala, byl schválen roku 2015, tehdy to byla jedna z podmínek žádosti o dotaci. Dokument se nazýval Místní program rozvoje venkova – Trnová a byl zpracován tehdejší starostou. Obecnímu vedení se podařilo splnit čtyři body z programu (autobusová zastávka, dětské hřiště, dobudování komunikací a chodníků a revitalizace potoka Bělá) a jeden bod byl dlouhodobějším strategickým cílem, který se prolnul až do dalšího plánovacího období (kulturní dům).

Na jaře roku 2023 jsem se jako studentka České zemědělské univerzity v Praze (oboru Veřejná správa a regionální rozvoj) rozhodla oslovit vedení obce s myšlenkou, že vypracuji nový strategický dokument v rámci mé diplomové práce. Obec mi slíbila plnou podporu, avšak na podzim se naskytla příležitost získání dotace na dětské akční skupiny a opět byl jednou z podmínek žádosti vlastní platný strategický dokument. Regionální rozvojová agentura PK, která pomáhá obci s dotacemi, se nabídla, že plán zpracuje, plán byl tedy narychlo během jednoho týdne vypracován. Nyní přicházím s aktualizovaným a propracovanějším plánem, do kterého bude zapojena veřejnost a budou zjišťovány skutečné potřeby obyvatel.

Bc. Simona Vachovcová (zpracovatel)

5.2 Analytická část

5.2.1 Charakteristika obce

Poloha obce a historie

Obec Trnová se nachází v Plzeňském kraji a leží zhruba 12 km severně od Plzně a 16 km jihozápadně od města Plasy. Tato obec spadá do okresu Plzeň-sever a je řazena pod městský úřad Nýřany – pracoviště v Plzni. Území s rozlohou 650 ha leží v údolí bělského potoka (Český úřad zeměměřický a katastrální, 2024c). K obci patří také osada Vísky, hlavní přístupová cesta k osadě je však z vedlejšího města Horní Bříza. Obec dále sousedí s obcemi Žilov, Tatiná a Krašovice.

Nejstarší písemné doklady o existenci obce Třnová pocházejí z konce 12. století, kdy na listině Čéče ze Železnice z roku 1180 či 1181 je uveden jako svědek Ludvík z Třnové. Název obce měl tehdy podobu Trinova. Podoba názvu obce se během staletí mění, v druhé polovině 14. století je to Třnowa, zmíněna v souvislosti s rodem Hroznatovců. Třnová se díky dědictví dvou synů rozdělila na dvě části a byla sjednocena až v druhé polovině 16. století, v této době byla také zastavěna pustá část dřívější osady Ježlová, nyní Visky. Během husitských válek a následně i během třicetileté války byla stejně jako okolní obce obec vypálena a stala se pustým územím. V 17. století bylo v Třnové 6 stavení, 1 chalupník a 2 dvory pusté. Kolem roku 1880 měla Třnová zhruba 376 obyvatel. Místní zámek Visky byl postaven v první polovině 18. století a poté novogoticky přestavěn. (Obec Třnová, 2024a). V 40. letech 19. století byla objevena na území obce v severovýchodní části kaolinová ložiska, objevena byla nejspíše v návaznosti na dřívější těžbu uhlí. Lom se nacházel v lokalitě Visky, v té době však není dohledatelné, kdo byl vlastníkem. První informace o vlastnictví jsou až z roku 1870, a to hraběnkou M. Bidolovou. Tehdy byla postavena nejprve plavárna a následně Vísecké kaolinové závody, které ukončily činnost v roce 1932. Vedlejším produktem při těžbě kaolinu je štěrk, kamení či písek, který je dále zpracováván v blízké keramické továrně. Postupem času vznikaly na území obce Třnová velké pískové haldy, jejich odkaz je dodnes součástí krajiny obce. Kolem roku 1930 započalo spojování víseckého a hornobřízského dolu, který má dnes rozlohu cca 0,5 km² (Mašek, 2012).

Obrázek 3 Letecký snímek obce Třnová

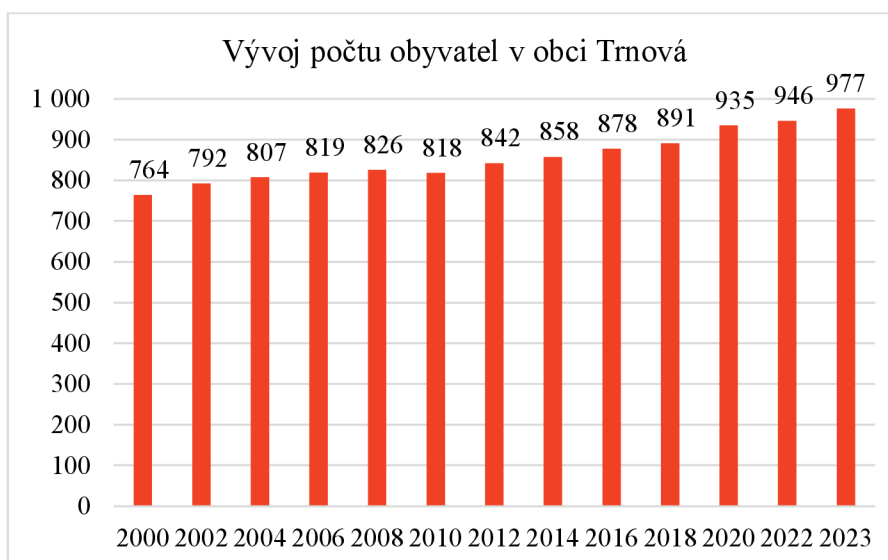

Zdroj: (Mapy.cz, 2024)

Obyvatelstvo

V obci žilo k 1.1. 2023 celkem 977 obyvatel s trvalým pobytem. Podle vývoje počtu obyvatel od roku 2000 lze předpokládat, že počet obyvatel dál mírně poroste. Oproti roku 2000 se počet zvýšil zhruba o 22 %. Nejvíce obyvatel měla obec historicky kolem roku 1950, a to 1020 obyvatel. Hustota obyvatel v obci je momentálně 150 obyvatel/km², což je nadprůměr republikové hodnoty, zároveň je to i nadprůměr ve srovnání s okresem Plzeň-sever (64 ob./km²). Dle územního plánu byla v roce 2016 stanovena predikce nárůstu počtu obyvatel do roku 2030 na 1070 obyvatel (Územní plán obce Trnová, 2016)

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel v obci Trnová od roku 2000

Zdroj: vlastní zpracování dle (Český statistický úřad, 2024a)

Tabulka 3 Struktura obyvatel dle produkčních skupin a pohlaví v roce 2023

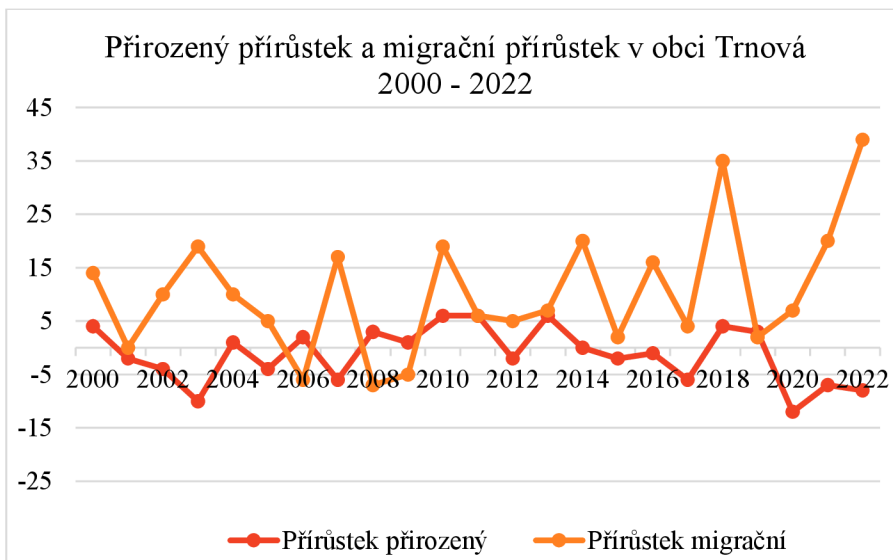
				1. ledna 2023
Počet obyvatel	muži	věková skupina	0–14	92
			15–64	307
			65 a více	82
	ženy	věková skupina	0–14	87
			15–64	300
			65 a více	109

Zdroj: vlastní zpracování dle (Český statistický úřad, 2024b)

V roce 2023 žilo v obci 481 mužů a 496 žen. Jako v celé ČR silně dominuje produktivní obyvatelstvo, které tvoří více než 60 %, mladí lidé a senioři jsou pak zastoupeni v poměrně stejných skupinách, každá tvoří zhruba 19 %. V Trnové připadlo v roce 2022

celkem 106 osob starších 65 let na 100 dětí ve věku 0-14 let (ukazatel index stáří), což je lehce pod průměrnou hodnotou ČR (Český statistický úřad, 2024d). Pro dotazníkové šetření je podstatný počet obyvatel starších patnácti let, kteří se mohli účastnit dotazníkového šetření, což je 798 obyvatel (2023). Následuje vzdělanostní struktura obyvatel nad 15 let. Při posledním sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) v roce 2021, kdy v obci žilo 832 obyvatel, skoro 13 % obyvatel mělo vysokoškolské vzdělání nebo vyšší odborné vzdělání, maturitu mělo 31 % obyvatel. Nejpočetnější je skupina obyvatel s vyučením (bez maturity), kteří tvoří 40 %. V porovnání s okresem Plzeň-sever má obec vyšší zastoupení obyvatel s vyučením (37 %), stejně je na tom obec s okresem, co se týče vyššího vzdělání, avšak lehce podprůměrně v porovnání s PK (Český statistický úřad, 2024e).

Graf 2 Přirozený přírůstek a migrační přírůstek v obci Trnová v letech 2000–2022

Zdroj: vlastní zpracování dle (Český statistický úřad, 2024c)

Z obrázku č. 4 vyplývá, že růst počtu obyvatel je způsoben především migračním přírůstkem. V roce 2022 se přistěhovalo 64 obyvatel a vystěhovalo se 24, zatímco se narodilo pouze 7 obyvatel a zemřelo 15. Vysoký počet zemřelých je znát zejména v koronavirovém období 2020 a 2021. Za posledních 24 let se narodilo nejvíce dětí v roce 2018 (15 dětí). Silné ročníky dětí jsou také narozeny v roce 2010, 2011 a 2019. Je zřejmé, že počet obyvatel stoupá, avšak ne vlivem počtu narozených dětí, ale vlivem stěhování.

Na území obce hospodaří celkem 380 domácností, přičemž dominují domácnosti tvořené 1 rodinou a 5 % tvoří rodiny s 2 a více rodinami. V nerodinném soužití je 102 domácností (Český statistický úřad, 2024g). Nejvíce domácností v obci tvořených 1 rodinou

je bez dětí, závislých dětí v obci je celkem 196, z toho 59 žije v rodině s jedním dítětem a 58 v rodině s dvěma dětmi (Český statistický úřad, 2024h).

Spolková činnost

Největším spolkem v obci co do počtu členů, je Tělovýchovná jednota (TJ) Trnová z.s., založena roku 1929, místně nazývána Sokol – dřívější podoba organizace. Jedná se o spolek zaměřený na sport, tělovýchovu a mládež. Stav počtu členů ohodnotil předseda TJ Trnová těmito slovy: *„Počet našich členů má v posledních cca 3 letech stoupající tendenci hlavně v dětské věkové kategorii. Je to z důvodu obnovení cvičení předškolních a školních dětí. V současnosti máme celkem 133 členů, z toho 53 dospělých a 80 do 18 let. (Jindra, 2024)“* Areál spolku leží v blízkosti IZŠ a MŠ Trnová a má dvě fotbalová hřiště, dětské hřiště, tělocvičnu, venkovní posezení „Pod Lipkami“, ohniště, udírnu, venkovní pódium, parket, byt správce a provozuje výčep, který je otevřen při kulturních, společenských a sportovních akcích. Tento spolek se v obci nejvíce podílí na organizaci společenských akcí. Sportovní využití je různorodé, dominuje fotbalový oddíl pro muže i děti, dále pak organizace nabízí lekce stolního tenisu, volejbalu, cvičení pro nejmenší a pro školní děti a také cvičení pro ženy. Před areálem je velká šterková plocha ve vlastnictví obce, která slouží jako parkovací plocha.

Spolek dobrovolných hasičů (SDH) Trnová má v obci dlouholetou tradici od roku 1904. SDH má v současnosti kolem 60 členů. Je zastoupen mužským i ženským oddílem, které se každý rok účastní okrskových výjezdových soutěží v požárním útoku, tato část spolku je sportovního charakteru. SDH Trnová je jednou za rok též pořadatelem okrskové soutěže „O pohár starosty obce“, v roce 2023 to byl již 16. ročník. Druhou částí jsou hasiči výjezdové jednotky, přičemž zřizovatelem je obec Trnová. V momentě, kdy nastupují do akce, stávají se zaměstnancem obce bez nároku na mzdu. Ve výjezdové jednotce (JSDH) je momentálně 12 vyškolených dobrovolných hasičů. V roce 2018 byla rekonstruována budova hasičské zbrojnice a konferenční místnost, kterou zároveň využívá zastupitelstvo obce pro zasedání. Rok předtím byl také pořízen nový hasičský vůz Liaz (Šípek, 2024).

Také myslivost má v obci dlouholetou tradici. Myslivecké sdružení (MS) Trnová – Jezovčiny je stávající sdružení myslivců, které vzniklo v roce 1993 na základě změny mysliveckého zákona. MS provozuje v lokalitě ČOV brokovou střelnici na asfaltové terče a každoročně pořádá závody ve střelbě. Dalšími akcemi jsou hony, nadháňky, jednou ročně se pak koná poslední leč a myslivecký bál. V roce 2008 byl spolek vyzdvihnut v časopise

Myslivost za pořádání soutěže O zlatou srnčí trofej, která je určena mládeži (Obec Trnová, 2024b).

Dalším spolkem působícím v obci je TRUS – Trnovská umělecká společnost, která byla založena v roce 1985. Tento menší amatérský divadelní spolek se zaměřuje výhradně na díla českého velikána Jára Cimrmana. Největší úspěch spolek zaznamenal v roce 2005, kdy si TRUS odvezl putovní keramickou bustu J. Cimrmana za hru Dobyetí severního pólu z plzeňského festivalu ochotníků Dny s Járrou Cimrmanem. Tento spolek je výjimečný svojí specializací, v Česku je zhruba deset takovýchto spolků (Obec Trnová, 2024c).

Posledním spolkem je Základní organizace chovatelů poštovních holubů Trnová (ZO CHPO). Původně byli holubáři registrováni pod jinými obcemi a trnovské sdružení vzniklo teprve v roce 1997, rok na to již chovatelé závodili. Organizace čítá kolem 20 členů (Obec Trnová, 2024d).

Je důležité si uvědomit, že organizátoři a členové spolků se snaží navázat na tradici a ve svém volném čase vyvíjejí úsilí, aby byl zajištěn chod a prosperita sdružení, a to vše nezištným způsobem. Starostka ohodnotila v osobním rozhovoru spolupráci se spolky těmito slovy: „*Nejpracovitější jsou TJ a hasiči. Tyto spolky se krom toho, že vykonávají vlastní činnost, nejvíce podílejí na kulturním a společenském životě obce. Nikdy neodmítnou výpomoc při pořádání akcí organizovaných obcí* (Martinková Šumlovová, 2024).“ Naopak z druhé strany zazněla tato slova: „*Spolupráce s obcí je na velmi dobré úrovni vždy, když jsou v zastupitelstvu lidé, kteří jsou aktivní a mají zkušenost ze spolků. Tak je tomu v současnosti, a proto spolky v obci mohou v pohodě fungovat.* (Jindra, 2024)“

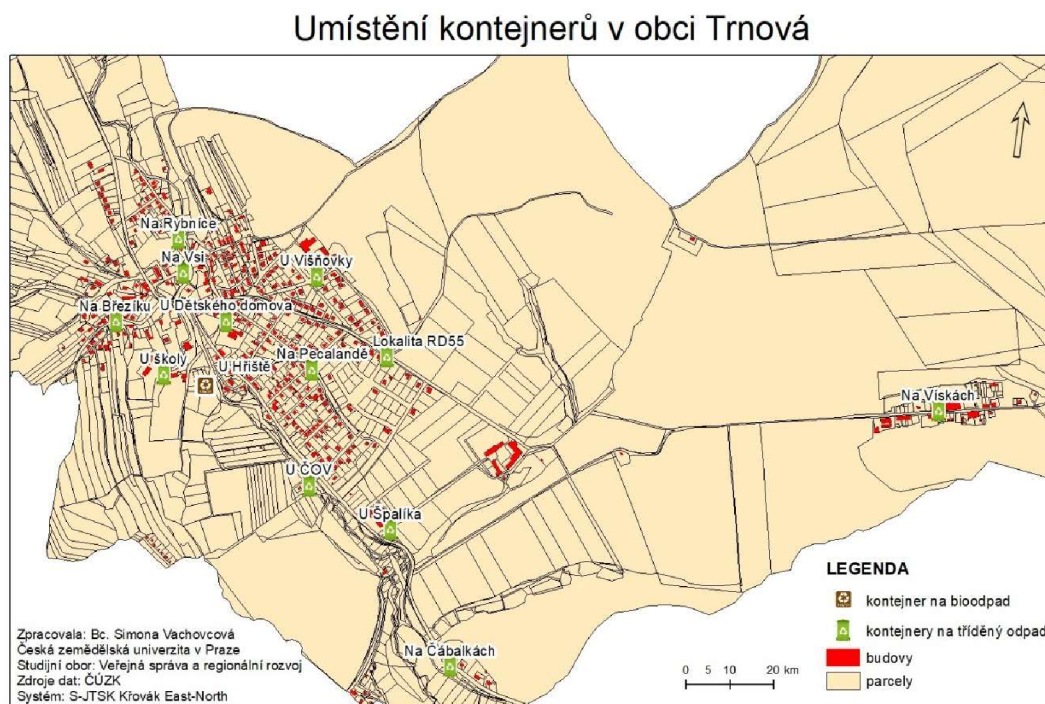
Infrastruktura

Technická infrastruktura v řešeném území je na kvalitní úrovni. V letech 1998-2000 byla vybudována kanalizace zaústěná do ČOV, je vlastněna obcí a je stále v dobrém technickém stavu. ČOV využívají i obce Krašovice a Bučí. V lokalitě Visky chybí soustavná kanalizace. Obec disponuje též vodovodní sítí – pitnou vodu, dodávku zajišťují Vodárny Plzeň a.s. Aktuální vodné a stočné se pohybuje kolem 115 Kč za m³, což je podprůměr v Plzeňském kraji. Voda je zde měkká, hodnoty se pohybují kolem 1 mmol/l, ph je 7,8 (Vodárny Plzeň a.s., 2024). V roce 2023 započaly práce s vybudováním obecního vodovodního řádu v lokalitě „Na Rybníce“, tato část obce je v záplavovém území. Nyní jsou práce již dokončeny a silnice nově potaženy asfaltovým povrchem. Obyvatelé v obci využívají i své vlastní domovní studny. Obec je také plynofikována pomocí vedení VTL plynovodu DN 80. Plyn je využíván jako zdroj tepla v 80 % domácností v Trnové. Elektřina

je zásobována z vedení VN 22kV s nadřazenou rozvodnou v Horní Bříze, sítě jsou stabilizované. V lokalitě RD 55 byla pro posílení vybudována trafostanice TS-2, aby byla zajištěna elektřina nově vystavěným domům (Územní plán obce Trnová, 2016). „S vybudováním rozhlasu v lokalitě RD 55 se počítá. Rozhlasové hlásiče jsou již nakoupeny. Bude vyřešeno při realizaci veřejného osvětlení v této lokalitě (Martínková Šumlovová, 2024).“

Obec nedisponuje vlastní skládkou, svoz komunálního odpadu zajišťuje firma Bohemia Becker, která je napojena na skládku v Chotíkově. Za rok 2024 obec vybírala 800 Kč na osobu trvale hlášenou. Od roku 2019 obec zprostředkovává svoz bioodpadu od firmy Marius Pedersen Group, vývoz je v periodě 14 dní zhruba od začátku dubna do listopadu. Obec také v průběhu roku poskytuje kontejner pro svoz nebezpečného či velkoobjemového odpadu (Obec Trnová, 2024e). „V obci je rozmístěno 12 hnízd určených pro svoz separovaného odpadu. Jedná se především o barevné kontejnery, kde se ukládá papír, plast, sklo, kuchyňský olej a drobný elektro odpad, oblečení pro charitu, v budově úřadu je možné odložit baterie a další drobný elektroodpad (Martínková Šumlovová, 2024).“ Dle mapy č. 2 lze soudit, že rozmístění kontejnerů na tříděný odpad je v zástavbě obce rovnoměrné.

Mapa 2 Umístění kontejnerů v obci Trnová

Zdroj: (Český úřad zeměměřický a katastrální, 2024b) a (Mapy.cz, 2024)

Středem obce vede okresní silnice III. třídy č. 1806 z Plzně do Manětína, na této silnici jsou 3 mosty. Tato silnice je zejména v jihovýchodní části obce ve špatném stavu, zvláště po zimě, je zde snaha o pravidelnou údržbu a zalepení výmolů, avšak situace není řešena v dlouhodobém horizontu. Silnice je ve vlastnictví Plzeňského kraje, obec již několik let usiluje o průtah obcí. Obec nevede žádný významný dopravní koridor, avšak spojení do krajského města je dobré (Ředitelství silnic a dálnic, 2024). Již kolem roku 2005 se začala řešit rekonstrukce celkem patnácti místních komunikací (původně šterkové cesty), tehdy byla připravená dokumentace, zdržení nastalo při výkupu pozemků, stavební povolení bylo předloženo v roce 2015, dotace 350 000 Kč od PK byla získána rok poté. Jako první byla revitalizována ulice „Divadelní“. Pro dokončení zbývajících rekonstrukcí silnic si obec vzala úvěr 12 milionů Kč na dobu 9 let. Souběžně se povedlo modernizovat chodníky, v některých ulicích parkovací místa a veřejné osvětlení (Obec Tmová, 2024f).

Nejbližší železniční zastávka se nachází ve vedlejší městě v Horní Bříze, odkud vede železniční síť Plzeň – Žatec. Nyní (březen 2024) stojí plné vlakové jízdné z Horní Břízy do Plzně 64 Kč. Spojení autobusovou dopravou do krajského města Plzně se za posledních pět let zlepšilo, nynějším autobusovým dopravcem je Arriva Střední Čechy s.r.o., která v běžném pracovním dni poskytuje 19 spojů do Plzně, stejný počet spojů je i v opačném směru Plzeň-Tmová. Odpolední interval spojů je po půl hodině. V roce 2018 byla frekvence hodinová. Z Tmové do Plzně je to zhruba 33 minut, do Horní Břízy na sídliště pak zhruba 12 minut a do Manětína 40 minut. V obci se nachází celkem tři autobusové zastávky – Tmová Vísecký rybník, Tmová I. – myšleno „Na Pecalandě“ a Tmová II., nachází se naproti parku ve středu obce. Důležitým spojením je i trasa Tmová – Horní Bříza, jelikož žáci druhého stupně ZŠ primárně dojíždějí za vzděláním do tohoto města. Obec měla od roku 2016 snahu o sjednocení tarifní zóny s Horní Břízou, což by pro dojíždějící do Plzně byla velká finanční úleva, v následujícím volebním období se tato akce podařila. Nyní (březen 2024) stojí plné jízdné z Tmové do Plzně 32 Kč (IDOS, 2024).

V roce 2015 byla zřízena sedmnáctikilometrová Naučná stezka (NS) Horní Bříza (HB), která byla vybudována Masarykovou základní školou HB na základě projektu historie těžby kaolinu a keramické výroby v rámci dotačního titulu Program podpory rozvoje venkovského cestovního ruchu v Plzeňském kraji pro rok 2014 a 2015. V obci vede kolem Víseckého rybníka přes zámek Vísky k Modrému kříži v délce zhruba 5 km, na této trase jsou umístěny dvě informačně-vzdělávací tabule (Město Horní Bříza, 2024). Na zkoumaném území se nenachází žádná cyklostezka, ačkoliv mohou turisté i místní využívat dostatek

lesních a polních cest. Za zmínění stojí polní cesta z části obce „Březík“, která slouží k propojení s výrazně zemědělskou obcí Žilov.

Vybavenost obce

Tato kapitola má široké zaměření, a to na bydlení, školství a vzdělávání, zdravotnictví a sociální péči, kulturu a sport a tělovýchovu. V obci bylo v roce 2021 celkem 332 domů, z toho 87 % obydlených (Český statistický úřad, 2024f). Z toho byl do 200 domů zaveden plyn. Vodovod v domě uvedlo 285 domácností, většina využívá zdroj pouze z veřejné sítě, 24 % domů kombinuje připojení z veřejné sítě se soukromým zdrojem (Český statistický úřad, 2024i). Dle ČSÚ má Tmová 345 obydlených bytů, z toho 332 v rodinných domech, 10 v bytových domech a 3 v ostatních budovách. Bytové domy nejsou v této oblasti časté, v sousedních Krašovicích či Tatině se žádné byty nevyskytují, v Žilově je 16 bytů, s Horní Břízou nelze porovnávat (Český statistický úřad, 2024j). V roce 2022 byly v Tmové 4 dokončené byty, rok předtím 6 a v roce 2020 2. Největší skokový nárůst byl zaznamenán v roce 2016, a to 53 bytů. Intenzita bytové výstavby byla v předcovidových letech 2012-2019 na dobré úrovni, z okolních vesnic na tom byla Tmová nejlépe (Krtička, 2021). Zde měla vliv nová výstavba rodinných domů (původně plocha orné půdy) v lokalitě RD 55, jak lze vidět na obrázku č. 4.

Obrázek 4 Výstavba rodinných domů v lokalitě RD 55 - srovnávací ortofoto vlevo z roku 2011 a vpravo z roku 2022

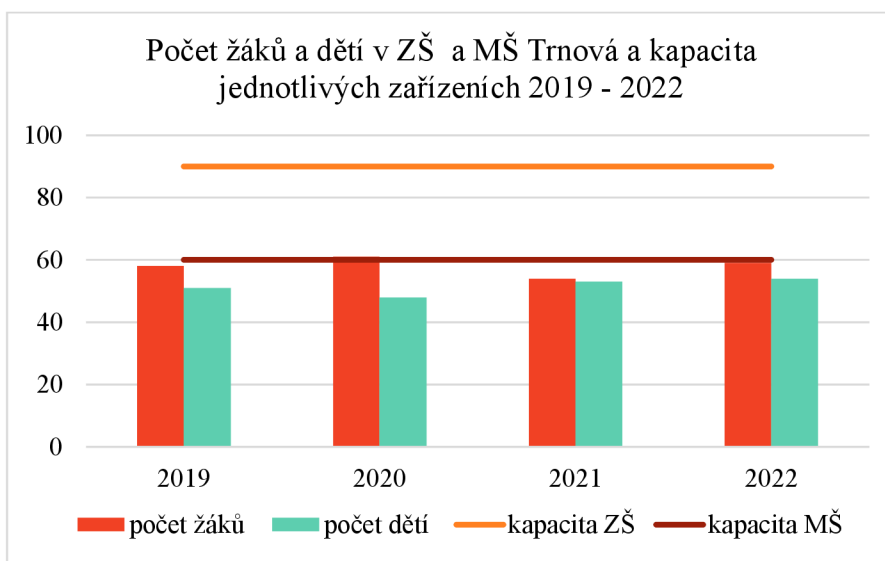

Zdroj: vlastní zpracování dle (Mapy.cz, 2024)

Obce Tmová je zřizovatelem Integrované základní školy (IZŠ) a Mateřské školy (MŠ) Tmová. Škola byla otevřena teprve v roce 1961, předtím docházeli žáci do vedlejších Krašovic. Mateřská škola má dvě třídy a základní škola je rozdělena do trojtřídního systému, který pokryje žáky do 5. třídy. V budově školy se nachází ještě speciální třída, zřízená pro děti z dětského domova, které slouží jako příprava pro 1. třídu. V roce 2023 byl počet žáků

59, z toho 16 dojíždějících. Technické vybavení školy je na dobré úrovni, ve třídách jsou umístěny dataprojektory, škola disponuje počítačovou třídou. Byly též koupeny tablety pro práci v hodinách. Škola spolupracuje s TJ Trnová, žáci docházejí v hodinách tělesné výchovy do blízké tělocvičny. Dlouhodobým problémem školy je stísněnost a kapacita budovy, v posledních letech se zvýšil počet žáků i pedagogů a obec několik let usiluje o realizaci přístavby. Škola poskytuje též zázemí pro 4 druhy volnočasových aktivit – informatika, hudební kroužek – klávesy, keramika a anglický jazyk (poslední dva pořádá dům dětí a mládeže). Zřízena je pro školu i školku jídelna. Zejména kapacita školky (60 dětí) bývá v posledních letech z 90 % naplněna, kapacita školy je 90 žáků a v posledních sedmi letech bývá naplněna zhruba z 65 %. Školní družina má kapacitu 60 dětí. Dle grafu č. 1 ukazujícího vývoj počtu obyvatel lze předpokládat, že v obci bude narůstat počet obyvatel a z toho důvodu je potřeba zvýšit kapacitu zejména předškolního zařízení. Z vlastního rozpočtu by bylo financování velmi obtížné, proto se vedení snaží o úspěšnost v rámci dotací.

Graf 3 Kapacita a počet dětí v IZŠ a MŠ Trnová

Zdroj: vlastní zpracování dle (Obec Trnová, 2023c)

Další zkoumanou oblastí je zdravotnictví a sociální péče. Obec nedisponuje žádným lékařským zařízením, veškeré služby tohoto typu jsou v blízké Horní Bříze (pediatr, praktický lékař, dentista, gynekolog, internista). Místně nedostupnou zdravotní péči pocítují zejména senioři a imobilní lidé. Specializovaní lékaři jsou pak dostupní v krajském městě Plzeň. V obci se nachází soukromý dům pro seniory, který zároveň poskytuje i služby se zvláštním režimem – Residence Trnová. Residence je plně bezbariérová a stojí v blízkosti

zámečku Vísky. Pro schopné seniory je připraveno 10 dvoulůžkových pokojů (kapacita 20 osob) a pro seniory vyžadující zvláštní režim je kapacita 80 lůžek. Celkem tato služba nabízí 100 lůžek (Residence Trnová, 2024). Ve středu obce se nachází Dětský domov Trnová, který mimo běžnou péči o děti nabízí i zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (Delfínek) a také zařízení pro pobyt matek s dětmi, které se ocitly v mimořádné životní situaci. V současné době dochází k transformaci dětských domovů na celostátní úrovni s cílem poskytnout dětem péči zprostředkovanou soukromými pěstouny, v této chvíli není tedy jasné, jaká bude do budoucna organizace dětského domova. Momentální kapacita domova je pro 35 dětí, v roce 2023 byla využita na 98 % (Dětský domov Trnová, 2024).

Největší organizátoři kulturních akcí jsou dva orgány, a to Kulturní výbor obce Trnová a TJ Trnová. V obci jsou každoročně pořádány kulturní akce širokého spektra, např. autobusové zájezdy na divadelní představení, koncert hudebního orchestru Ambito, letní zábavy, tzv. „čaje“, divadelní představení spolku TRUS, sportovní, hasičské, maškarní a myslivecké bály, pohádkový les, strašidelná stezka pro děti, vánoční a velikonoční jarmarky, harmoniky, posvícení na roubence, pouťový víkend apod. Obec je také provozovatelem místní knihovny, která je otevřena jednou týdně v odpoledních hodinách v horním patře budovy opravené hasičárny. Nejvýznamnějšími kulturními památkami jsou zámeček Vísky a roubené stavení č.p. 2, nicméně obec Trnová nemá žádný významný turistický potenciál.

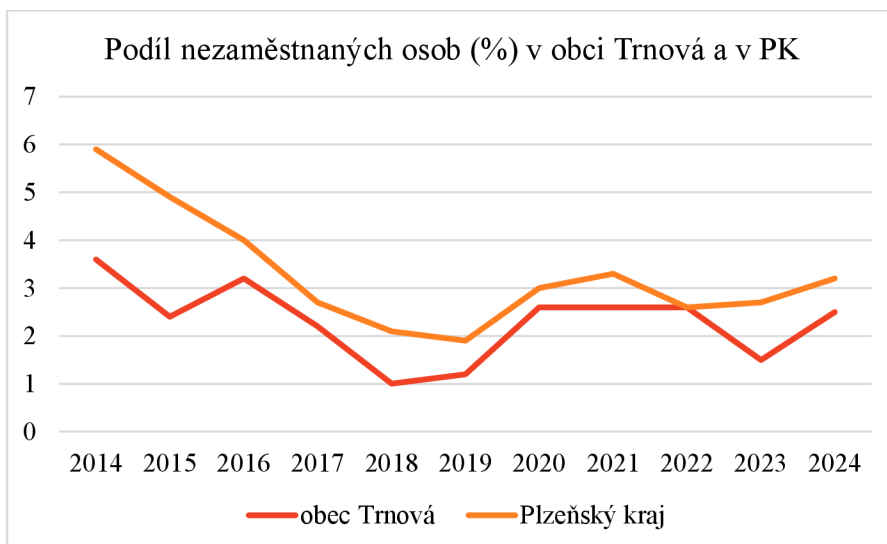
Podmínky pro sportovní aktivity jsou v obci na kvalitní úrovni. Obec v roce 2020 vybudovala za pomoci dotace od MMR multifunkční hřiště, jeho poloha je výhodně situována mezi IZŠ a MŠ a TJ Trnová. Blízko této lokality se také nachází pumptrack. Široké využití nabízí také TJ Trnová z.s viz kapitola o spolkové činnosti. V obci se nachází 2 dětské hřiště, jedno je v areálu TJ, druhé je v lokalitě „Na Rybníce“ a do budoucna se počítá s dětským hřištěm v nové lokalitě RD 55. Za velmi oblíbenou akci lze považovat místní fotbalová utkání mužů. V areálu TJ jsou také 2x ročně pořádány nohejbalové turnaje. Hasiči pořádají každoročně soutěž v požárním útoku, myslivci ve střelbě.

V obci se nachází tři obchody s potravinami – Coop, Večerka a „Potraviny u Šuchmanů“, dále zde nalezneme pizzerii (zde nelze posedět, pouze vyzvednout jídlo), vinotéku a výčep TJ Trnová. V roce 2024 byla zrušena samostatná pošta a byla nahrazena v místní prodejně Coop (Pošta partner), „Potraviny u Šuchmanů“ zase zprostředkovávají PPL ParcelShop.

Ekonomika a trh práce

Ve zkoumaném území bylo v roce 2023 celkem 233 ekonomických subjektů, přičemž největší zastoupení subjektů dle převažující činnosti CZ-NACE měla kategorie průmyslu, a to 24 %. Na druhém místě s podílem 17 % byl velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel, na třetím pak stavebnictví a těsně za ním profesní, vědecké a technické činnosti. Nejvíce registrovaných subjektů, tedy přes 80 % tvoří soukromí podnikatelé (Český statistický úřad, 2024k). Graf č. 4 sleduje podíl nezaměstnaných osob od roku 2014 do současnosti. Lze vyvodit, že obec Trnová je na tom s nezaměstnaností dobře, data ukazují lepší stav v porovnání s PK. Nejvyšší podíl byl zaznamenán v roce 2014, nejnižší pak v roce 2018. I během covidové doby si obec udržela podíl kolem 2,5 %. Významným zaměstnavatelem pro tento region je těžba kaolinu (a veškeré činnosti s ní spojené) ve vedlejší městě Horní Bříza (firma LASSELSBERGER, s.r.o. či LB Minerals). Dříve byla významným lokálním zaměstnavatelem společnost Eneko – Krby s.r.o., dnes již nemá tolik zaměstnanců. Již zmiňovaný dětský domov též v obci vytváří 33 pracovních míst pro místní (Dětský domov Trnová, 2024). Dostupnost do krajského města je dobrá, automobilovou dopravou trvá dojíždka do centra kolem sedmé hodiny ranní zhruba 25 minut, obyvatelé dojíždějí též do Kaznějova a Třemošné. Obec Trnová je venkovská obec v zázemí krajského města.

Graf 4 Podíl nezaměstnaných osob (%) v obci Trnová a v PK v letech 2014-2024

Zdroj: vlastní zpracování dle (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2024)

Životní prostředí

Sídlo je obklopeno převážně lesy, které se řadí do nezemědělské plochy, nebo zemědělsky využitými plochami – orná půda, trvale travní porosty (louky, pastviny). Obec Tmová u Plzně má k březnu 2024 cca 650,31 hektarů půdy. Největší podíl plochy má obec v lesních pozemcích, a to 33,6 %. Průměrný podíl lesů v ČR je 33 %. Orná půda je zastoupena 27,4 % a ve většině případů patří lokálním soukromým zemědělcům, kteří se věnují nejčastěji pěstování pšenice ozimé či řepky olejné. Nachází se převážně na severozápadě analyzovaného území. Velmi významným územím je pro naši obec také kategorie zvaná ostatní plochy – zastoupená 18,9 %. A to proto, že se na severovýchodě území nachází kaolinový dobývací prostor, který výrazně ovlivňuje krajinný ráz území. Ostatní plochy jsou dále tvořeny silnicemi, rekreačními a sportovními plochami, manipulačními plochami, pohřebištěm, zelení. Nejmenší podíl plochy obce zastává zastavěná plocha s 2,2 % a ovocné sady s 0,4 %, tedy s 2,55 ha půdy (Český úřad zeměměřický a katastrální, 2024c). Nachází se zde několik málo drobných rybníků a jezírek, nejvíce však vyčnívá rybník Hamr s plochou 12 ha. Roku 1977 byl zrušen rybník na návsi – lidé si stěžovali na zápach a velký výskyt komárů, proto se tato lokalita dodnes nazývá „Na Rybníce“, ačkoliv zde již žádný rybník není, půda zůstala však v této lokalitě podmáčená. Nadmořská výška obce se pohybuje kolem 400 m n.m.

Na zkoumaném území nemá flóra a fauna významně bohatou biodiverzitu. Převládají borové lesy, doplněné buko-dubovým porostem a smrkovou monokulturou. V posledních letech se v obci řeší výskyt bobra evropského, který je sice dobrým znamením, avšak svojí výstavbou hrází zapříčiňuje vyplavení vody na místní pole, což způsobuje škody zemědělcům na úrodě. Dle mapové služby rozložení druhů (Geoportal.gov, 2024) dominují v obci především savci, ve východní polovině území obojživelníci a v jižní části (okolí rybníka Hamr) pak plazi. Obcí se podél potoka Bělá táhne regionální biokoridor Mrtník – Zálužská niva. Dle indexu kvality ovzduší (Český hydrometeorologický úřad, 2024) z první poloviny března 2024, se území Tmové řadí do kategorie 1A, velmi dobrá až dobrá (nejlepší hodnocení z 6 kategorií).

Co se týče podmínek pro zemědělství, území splňuje jisté podmínky pro oblast s omezením a zemědělci tak mohou na tento program čerpat dotace. Dle (Krtička, a další, 2021) spadá obec do kategorie ANC ostatní typu O3, tento typ dostává v porovnání s ostatními O typy nejméně finančních prostředků. To proto, že se posuzuje, zda je alespoň

60 % území znevýhodněno (např. teplotou, suchem či chemickými vlastnostmi nebo hloubkou půdy) a podmínky v obci nejsou zdaleka nejhorší.

5.2.2 Terénní šetření

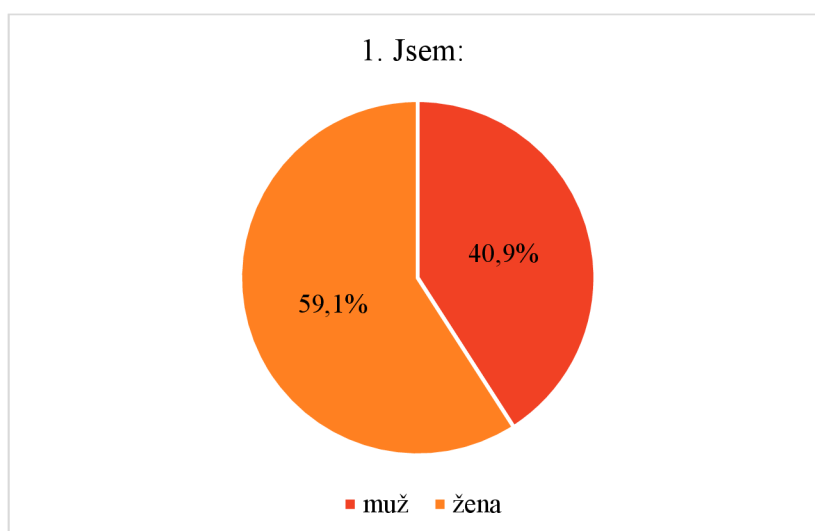
Terénní šetření odráží skutečnosti ohledně veřejného mínění. Tato praxe tak doplňuje situační analýzu obce. Dotazníkové šetření proběhlo ve druhé polovině ledna 2024 v rámci přípravy Strategického plánu obce Tmová. Průzkum byl dostupný v papírové i online verzi. Na vyplnění dotazníku měli obyvatelé obce 2 týdny. Dotazník byl určen osobám starším 15 let nejen s trvalým pobytem.

Výsledky dotazníkového šetření

První otázky se týkaly profilu respondentů, aby byl vzorek považován za vypovídající, bylo potřeba docílit různé charakteristiky obyvatel (muži x ženy, mladí x staří, obyvatelé nedávno přistěhovalí x obyvatelé žijící zde od narození).

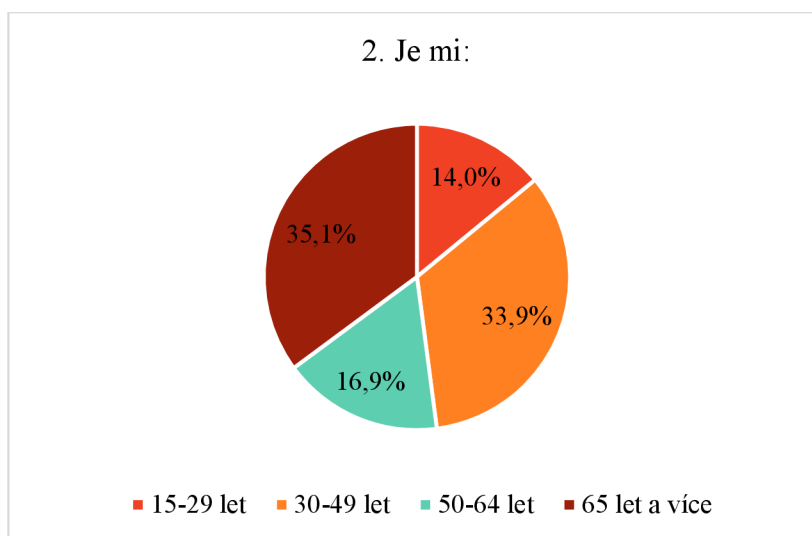
Za zajímavé lze považovat, že ačkoliv z celkových respondentů převládají výrazněji ženy, a to cca o 20 % více než muži, vyplňovali muži častěji dotazníky v papírové formě, zejména muži nad 65 let. Obecně byla účast obyvatel nad 65 let vysoká, z 191 potenciálních respondentů odpovědělo na dotazníkové šetření 85 obyvatel, tedy účast zhruba 45 %.

Graf 5 Charakteristika obyvatel, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, dle pohlaví

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření, leden 2024

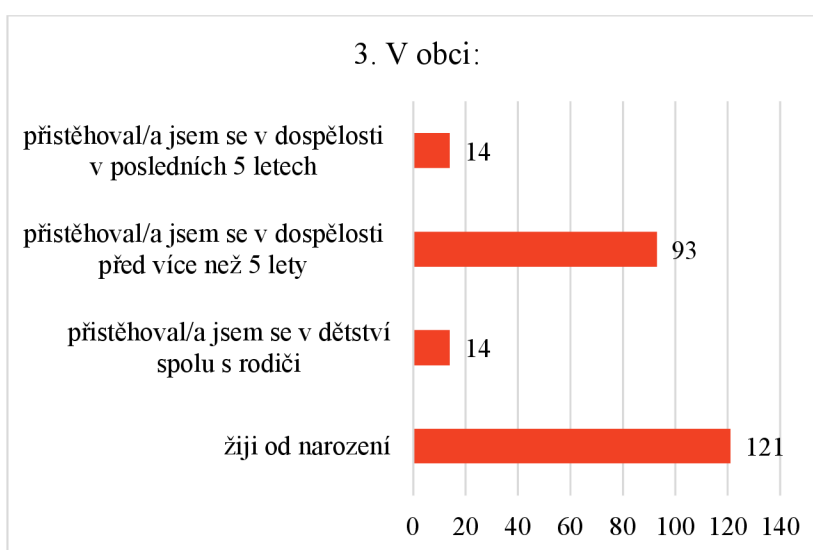
Graf 6 Charakteristika obyvatel, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, dle věku

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření, leden 2024

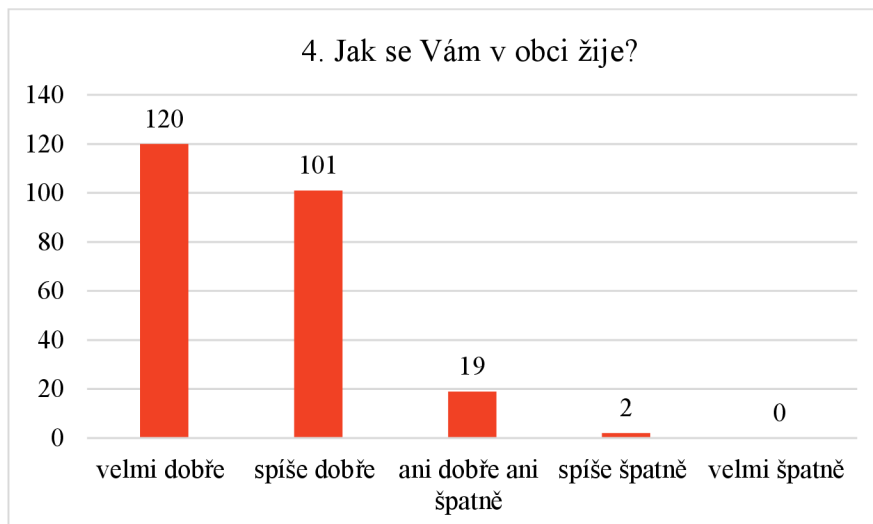
Dotazníkového šetření se zúčastnilo nejvíce obyvatel, kteří zde žijí od narození. 93 obyvatel se přistěhovalo před více než 5 lety a 14 obyvatel v posledních pěti letech. Účast „nových“ obyvatel mohla být vyšší, 11 z nich je ve věku 30-49 let, tzn. spadají do kategorie rodiny s dětmi, tito obyvatelé také uvedli, že se cítí být dobře či spíše dobře informováni o dění v obci a pouze 2 z této kategorie nejsou ochotni se zapojit do dění obce, což je příznivé.

Graf 7 Charakteristika obyvatel, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, dle doby pobývání v obci Tmová

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření, leden 2024

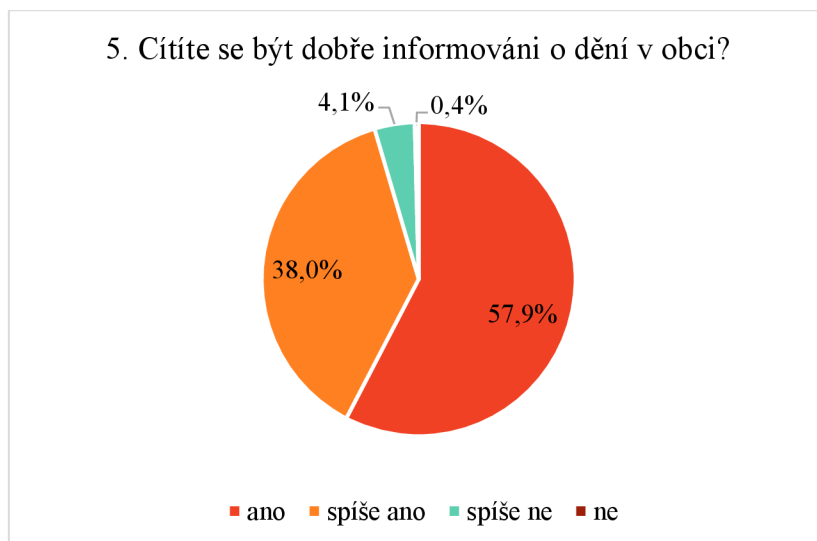
Graf 8 Preference obecné spokojenosti/nespokojenosti obyvatel, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření, leden 2024

Velice obecný, zato vypovídající je údaj o spokojeném či nespokojeném žití v obci. Za velice pozitivní lze považovat to, že žádný respondent neuvedl, že se mu v obci žije velmi špatně, a pouze 2 jednotlivci ohodnotili, že se jim žije spíše špatně. V kladném slova smyslu ohodnotilo žití v obci celkem 221 obyvatel.

Graf 9 Preference míry informovanosti obyvatel, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření

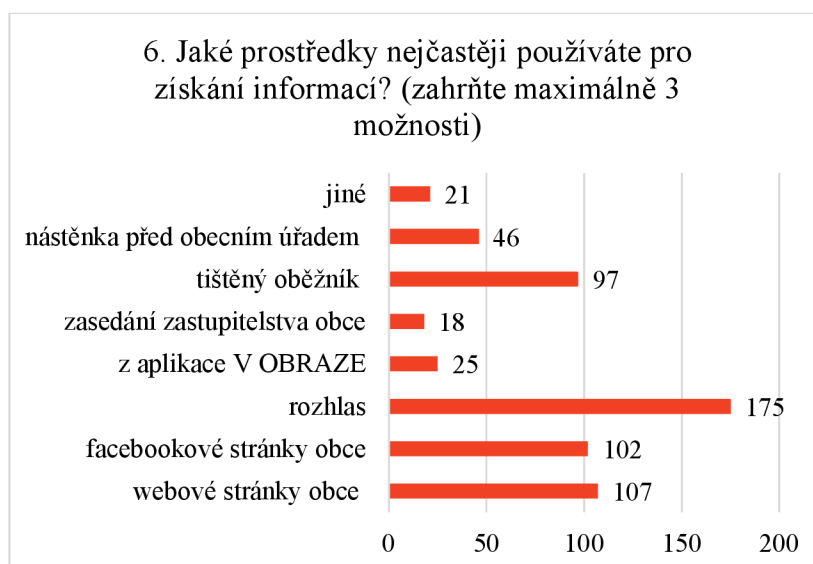

Zdroj vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření, leden 2024

Otázka č. 5 se zabývala tím, zda se lidé cítí být dobře informováni o dění v obci. Informovanost obyvatel je významnou součástí obecní komunity. Skoro 58 % obyvatel se

cítí být dobře informováno, spíše dobře informováno se cítí být 38 %. 1 člověk uvedl, že se necítí být dobře informován, a 10 lidí uvedlo spíše ne. Na grafu č. 10 lze nalézt komunikační informační prostředky, které obyvatelé nejčastěji využívají. Nejčastěji využívaným prostředkem je obecní rozhlas, následují webové stránky obce, poté facebookové stránky obce. 40 % občanů uvedlo, že též získávají informace z tištěného oběžníku. Upozaděno zůstává zasedání zastupitelstva. Do možnosti „jiné“ občané uváděli zejména mezilidskou komunikaci (v místních prodejnách, hospodách, od souseda apod.) a také emaily a sms zprávy. „Oběžník vychází 1x za rok, vždy v době adventu. Iniciátorkou byla starostka obce, zároveň se podílí na jeho zpracování (Martínková Šumlovová, 2024).“

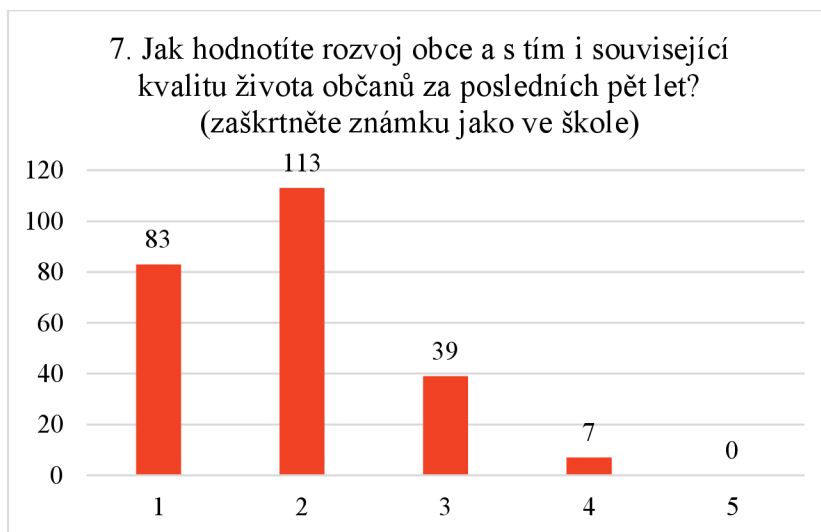
Graf 10 Míra významnosti jednotlivých komunikačních prostředků

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření, leden 2024

V otázce č. 7 měli obyvatelé zhodnotit známkami (jako ve škole) rozvoj obce a s tím i související kvalitu života obyvatel za posledních pět let. Obec by dle váženého průměru dostala známku 1,88, což je velmi uspokojivé. Uspokojivé je i to, že ani jeden z občanů nedal nejhorší známku. Zato mezilidské vztahy dopadly průměrně, dle váženého průměru by odpovídala známka 2,72.

Graf 11 Hodnocení rozvoje obce v posledních pěti letech

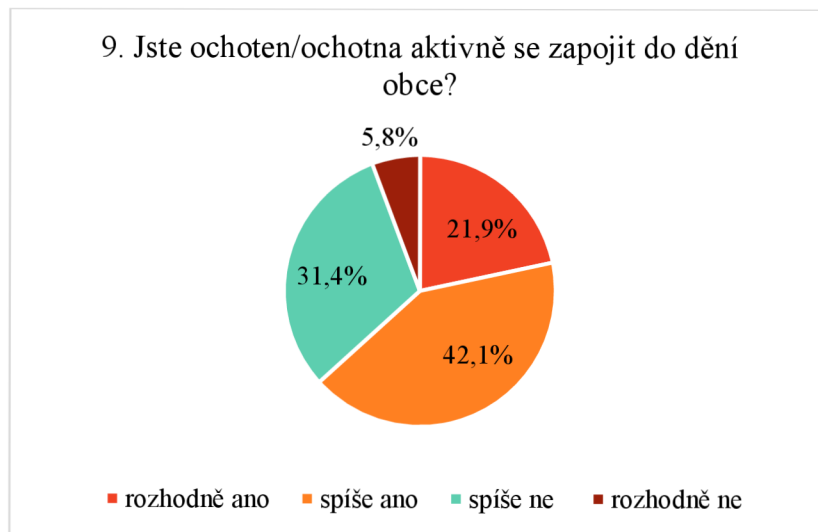
Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření, leden 2024

Graf 12 Hodnocení mezilidských vztahů v obci

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření, leden 2024

Graf 13 Možnosti zapojení občanů do dění obce

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření, leden 2024

Dalším zkoumaným tématem v dotazníkovém šetření byla participace občanů obce. Nejvíce občanů (42,1 %) uvedlo, že jsou spíše ochotni se aktivně zapojit, skoro 22 % uvedlo, že se rozhodně chtějí podílet, nebo se i nejspíše v současnosti podílejí a skoro 6 % uvedlo, že se rozhodně nechtějí zapojit. Z těchto 14 obyvatel bylo 10 z nich ve věku 65 let a více.

Graf 14 Oblíbenost kulturních, společenských a sportovních akcí

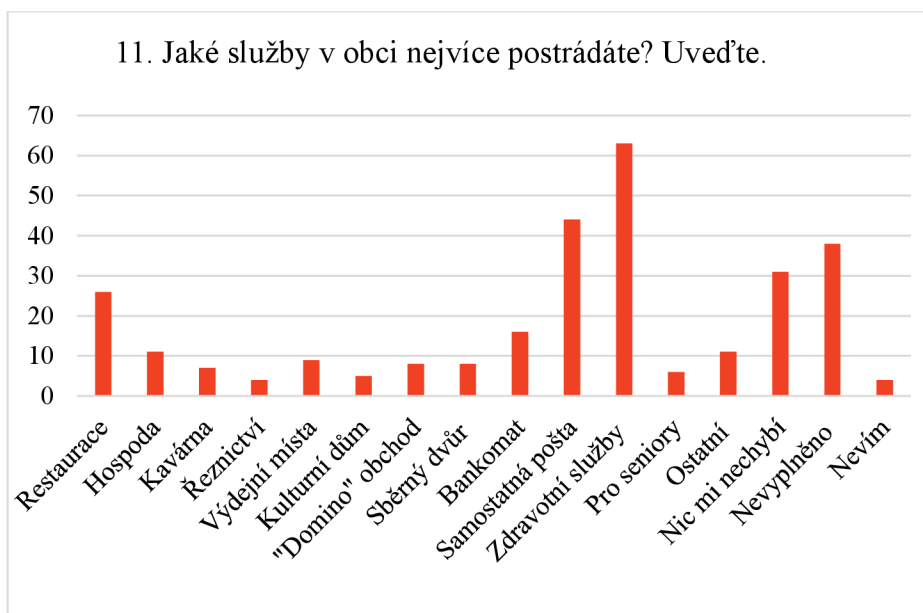

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření, leden 2024

Otázky č. 10 a 11 byly otevřeného typu, tedy odpověď bylo možné napsat dle vlastních slov. Jak lze posuzovat dle obrázku č. 19, nejvíce oblíbenými akcemi v obci jsou obecně akce spojené s dětmi (často zmiňovaný byl zejména pohádkový les), dále pak fotbalová sportovní utkání a akce na roubence (posvícení, zabijačka). Tyto nejoblíbenější akce jsou v režii obce a sportovního spolku TJ Třnová. Oblíbené a hojně navštěvované tradiční akce jsou i masopust (dětský bál, maškarní bál, průvod) a poutňový víkend. Často zmiňované byly také jarmarky, vánoční akce (rozsvícení vánočního stroměčku, zpívání koled, mikuláš), letní zábavy nebo hasičské akce.

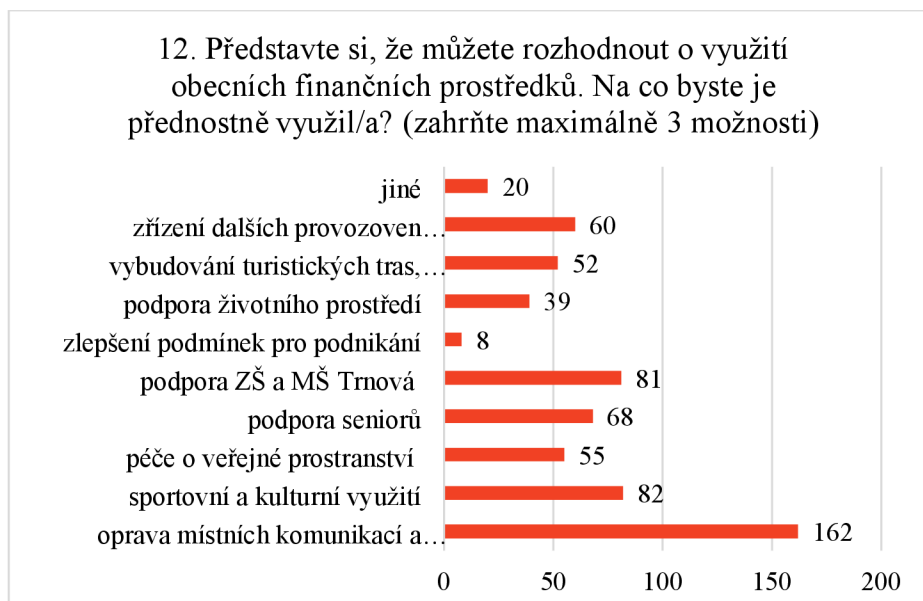
Občané v obci nejvíce postrádají jakékoliv lékařské služby. Nenachází se zde žádné služby tohoto typu, tento faktor podporuje i nespokojenost občanů ohledně zdravotních služeb, jak možno vidět na grafu č. 15 a též na grafu č. 13. Velkým tématem mezi lidmi je i zrušení pobočky místní pošty, fungování či nefungování sdílené pošty v prodejně Coop ještě nelze v této době vyhodnotit. V obci chybí také restaurace, někteří uváděli hospodu, kavárnu, pekárnu či řeznictví, dále pak bankomat a výdejní služby typu Zásilkovna, Alzabox. Lidé také často na tuto otázku neodpověděli, anebo uvedli, že jim žádné služby v obci nechybí.

Graf 15 Služby, které občané v obci postrádají

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření, leden 2024

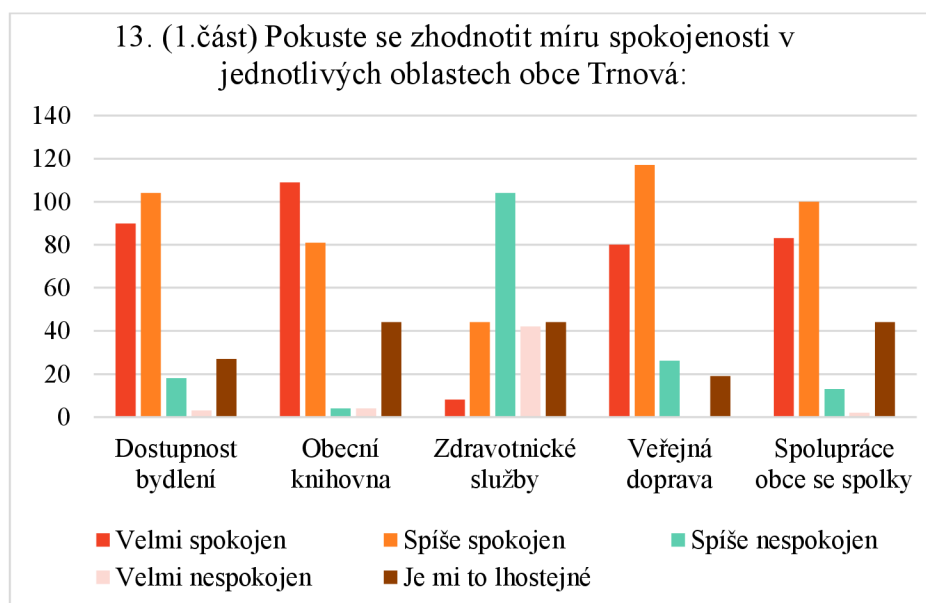
Graf 16 Preference obyvatel ohledně vynaložení financí

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření, leden 2024

Z grafu č. 17 lze vyčíst finanční preference obyvatel. Prioritou je zejména oprava místních komunikací a chodníků, sportovní a kulturní využití a dále podpora IZŠ a MŠ. Poslední místní komunikací, kterou je třeba opravit je MK01, nacházející se v lokalitě pod RD55.

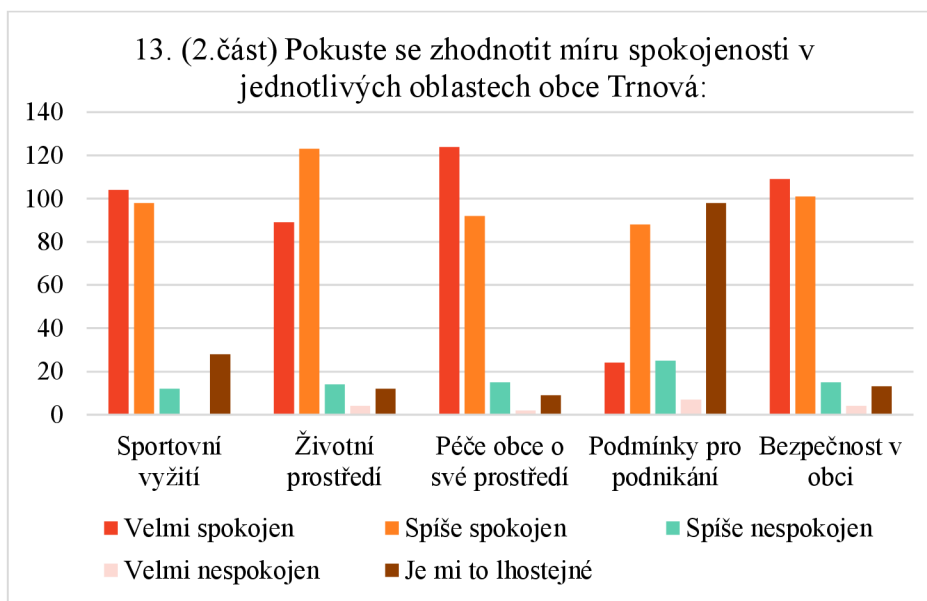
Graf 17 Míra spokojenosti obyvatel dle jednotlivých okruhů (1.část)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření, leden 2024

Obyvatelé jsou velmi spokojeni s místní knihovnou, sportovním vyžitím, bezpečností v obci a s obecním prostranstvím. Lhostejné jsou jim zejména podmínky pro podnikání. V poslední části šetření byl prostor pro připomínky, podněty a návrhy. Soupis lze nalézt v příloze C.

Graf 18 Míra spokojenosti obyvatel dle jednotlivých okruhů (2.část)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření, leden 2024

Řízené rozhovory

Strukturovaný rozhovor – Bc. Petr Jindra

(předseda spolku TJ Trnová, z.s.)

Rozhovor uskutečněn 15. 3. 2024

(přepis odpovědí)

1. Jaký je vývoj počtu Vašich členů v posledních pěti letech a kolik máte oddílů?

Počet našich členů má v posledních cca 3 letech stoupající tendenci hlavně v dětské věkové kategorii. Je to z důvodu obnovení cvičení předškolních a školních dětí. V současnosti máme celkem 133 členů, z toho 53 dospělých a 80 do 18 let. Jsou organizováni v oddílech fotbalu, stolního tenisu a sportu pro všechny – cvičení.

2. Jak obecně vnímáte zájem o spolkovou činnost (např. z pohledu organizátora nebo z pohledu člena)?

Činnost ve spolku je činnost zájmová, dobrovolná. Z pohledu organizátora (funkcionáře) zabezpečujeme základní organizaci sportovních aktivit, pořádání

kulturních akcí a vůbec běžné fungování námi vlastněného sportovního areálu – zajištění úhrad za energie, správa námi vlastněných objektů (např. tělocvičny atd.). Je to široká škála činností, které jsou často časově náročné. Zájem o spolkovou činnost není velký, ale tato činnost má velký smysl pro společenství lidí, kde je provozována. Proto má cenu tuto činnost vykonávat a získávat nové členy, kteří budou později pokračovat.

3. Jak hodnotíte spolupráci s obcí?

Spolupráce s obcí je na velmi dobré úrovni vždy, když jsou v zastupitelstvu lidé, kteří jsou aktivní a mají zkušenost ze spolků. Tak je tomu v současnosti, a proto spolky v obci mohou v pohodě fungovat.

4. Jak vnímáte spolupráci mezi sportovními spolky v okrese Plzeň-sever? Je vůbec nějaká?

Spolupráce mezi spolky funguje, ale pravděpodobně by mohla být rozsáhlejší, zejména kvůli předávání zkušeností z činnosti. Potíž je v tom, že činnost děláme všichni ve volném čase a času je málo.

5. Pořádání kulturních a společenských akcí je jistě náročné. Které akce jsou pro Vás organizačně/kapacitně/finančně nejvíce náročné?

Organizačně náročné jsou všechny akce, ale mám obětavé kolegy v rámci výkonného výboru. Jejich spolupráce je pro fungování TJ zásadní. Jsou to spolehliví a stabilní lidé s velkým smyslem pro pospolitost lidí v obci. Ne všechny akce jsou výrazně výdělečné. Vždy se ale snažíme na akcích něco získat, abychom mohli zaplatit běžné výdaje na provoz a také obnovovat zestárlý areál, který spravujeme. Cílem je, aby další generace měly kde se scházet a kde sportovat.

6. Jaké jsou Vaše hlavní příjmy?

Největší prostředky získáváme prostřednictvím dotací od Národní sportovní agentury, Plzeňského kraje a obce Tmová. Nemalé finance získáváme pronajímáním našeho areálu a tělocvičny. Jsme vděční i za finanční pomoc od našich stálých věrných sponzorů. Členské příspěvky jsou jen malou, nicméně důležitou kapitolou našeho rozpočtu.

7. Co Vaše vyhlídky do budoucna...?

Vše, co děláme, děláme pro další generace sportovců i dalších občanů Tmové. Nejednou jsme unavení a klesáme na mysli, ale vždy nakonec věříme a jsme

optimisti, že naše úsilí bude následováno. V poslední době vnímám, jak se mezi rodiči dětí ze cvičení tvoří určitá komunita. Cítím tam příslib do dalších let.

8. Tvoříte vy sami nějaké strategické plány?

Plány máme, ale určitě ne strategické, ale postupné a střízlivé, protože fungujeme na vesnici. Ale i to je vlastně strategie.

Strukturovaný rozhovor – Bc. Petra Martínková Šumlovová
(starostka obce Trnová)

Rozhovor uskutečněn 18. 3. 2024

(přepis odpovědí)

1. Jak dlouho jste ve funkci starostky obce Trnová?

Funkci starostky obce vykonávám od 8. 11. 2018, tedy 2. volební období.

2. Co může obec Trnová nabídnout? Jak Vy vnímáte její silné a slabé stránky?

Krásnou přírodu, fajn lidi, spousty akcí nejen pro děti, ale i pro dospělé, prostě příjemné místo pro život. Slabé stránky jsou blízkost lomu a jeho možné další rozšiřování, nedostatek finančních prostředků v obecní kase. Veškerá výstavba tak musí být financována z poskytnutých dotací. Další slabou stránkou je neutěšený stav průtahu obce a chybějící chodníky. Tato komunikace však není v majetku obce, ale kraje.

3. Jak hodnotíte spolupráci se spolky?

Obec Trnová podporuje tyto spolky: SDH Trnová, TJ Trnová, MS Trnová, holubáře a TRUS-divadelní společnost. Nejpracovitější jsou TJ a hasiči. Tyto spolky se krom toho, že vykonávají vlastní činnost, nejvíce podílejí na kulturním a společenském životě obce. Nikdy neodmítnou výpomoc při pořádání akcí organizovaných obcí.

4. Jak vnímáte spolupráci se sousedními obcemi? Je vůbec nějaká? Ke které má dle Vás obec nejbližší?

Se všemi sousedními obcemi má Trnová velice korektní a přátelské vztahy. S obcí Krašovice nás pojí i založený DSO Krašovice Trnová, který vznikl proto, aby se obce Trnová i Krašovice mohly účinněji bránit proti rozšíření lomu. Vyšší stupeň základní školy v Horní Bříze navštěvuje již několik generací dětí z Trnové a také je Horní Bříza náš matriční obvod.

5. Má obec nějaké obecní byty?

Obec nemá obecní byty, ani o jejich výstavbě zatím neuvažuje.

6. Jak často vychází tištěný Oběžník? Kdo byl iniciátorem a kdo se podílí na zpracování?

Oběžník vychází 1x za rok, vždy v době adventu. Iniciátorkou byla starostka obce, zároveň se podílí na jeho zpracování.

7. Jak je to se sdělovacími sítěmi (rozhlasem) v lokalitě RD 55? Plánuje se výstavba?

S vybudováním rozhlasu v lokalitě RD 55 se počítá. Rozhlasové hlásiče jsou již nakoupeny. Bude vyřešeno při realizaci veřejného osvětlení v této lokalitě.

8. Jaká je situace v obci ohledně odpadového hospodářství? Kolik má obec lokalit (kontejnerů), kde je možné uložit tříděný odpad?

U každého domu je stanoviště nádob na komunální odpad. Dále pak obec zajišťuje svoz bio odpadu nejen formou popelnic a rozdaných kompostérů, ale také svoz větví od stanoviště na parkovišti před fotbalovým hřištěm. Na jaře a na podzim obec organizuje svoz nebezpečného odpadu a do přistaveného kontejneru i svoz objemného odpadu. V obci je rozmístěno 12 hnízd určených pro svoz separovaného odpadu. Jedná se především o barevné kontejnery, kde se ukládá papír, plast, sklo, kuchyňský olej a drobný elektroodpad, oblečení pro charitu, v budově úřadu je možné odložit baterie a další drobný elektroodpad.

9. Co Vaše plánované vyhlídky do budoucna...?

Momentálně probíhá otevřená veřejná zakázka na výstavbu kulturního domu, dále se připravuje vše kolem projektu výstavby Dětské skupiny. Připravujeme terén pro přírodní dětské hřiště v lokalitě RD 55. Budujeme hygienické zázemí v selském statku, kde pořádáme tradiční vesnické kulturní akce. Připravuji podklady pro architektonickou studii nástavby naší základní školy, kdy nad šatnami by mohl vzniknout nový prostor pro učebnu a kabinet.

10. Co, nebo kdo byl iniciátorem tvorby prvního strategického plánu? Jaký byl důvod?

J. Korejčík, bývalý starosta obce v letech 2014 až 2018, důvodem byla možnost získání dotace na opravu komunikací na Pecaladě z MMR. Strategický plán byla povinná příloha k žádosti o dotaci. Další strategický plán se tvořil v roce 2023. Důvodem byla pochopitelně také možnost získání dotace na dětskou skupinu v areálu školky a školy, a i tentokrát je Strategický dokument povinnou přílohou.

5.2.3 Východiska pro návrhovou část

Vyhodnocení předchozího strategického dokumentu

První strategický dokument v obci byl schválen zastupitelstvem 16. 12. 2015 a nesl název Tmová – místní program obnovy venkova (Usnesení č.134/2015). Jeho časová platnost nebyla specifikována. Tento program byl účelově vytvořen jako jedna z podmínek získání dotačního titulu od MMR na opravu místní komunikace. Tehdy nebyla zapojena veřejnost a při hlasování nebylo vzneseno žádné stanovisko, s podobou souhlasilo všech 8 členů. Plán byl vytvářen tehdejší starostou, analytická část je zpracována dobře, nicméně chybí srovnání ukazatelů v čase, dokument také mohl být doplněn o SWOT analýzu. Praktická část vymezuje celkem 5 cílů. Prvním je revitalizace autobusové zastávky „Na Návsi“ (splněno). Velice pozitivní je podrobnější popis daného projektu, vždy je přiložen i situační náskres či záměr, fotografie. Druhý cíl je dlouhodobějšího charakteru, jedná se o rekonstrukci kulturního domu (nesplněno). Dalším bodem bylo dobudování dětského hřiště v lokalitě „Na Rybníce“ (splněno), následuje bod čtvrtý – oprava a rekonstrukce komunikací (splněno). Tento finančně náročný cíl se podařilo splnit díky úvěru a nyní jsou místní komunikace v dobrém stavu. Posledním cílem byla revitalizace potoka Bělá (splněno), tento cíl byl též doplněn o náskres.

Vyhodnocení vazeb dalších strategických dokumentů

Pro zhodnocení budou stěžejní tyto dva dokumenty: Územní plán obce Tmová a Program rozvoje Plzeňského kraje 2022+. Krajský strategický dokument se převážně soustředí na sociálně slabé regiony s horší infrastrukturou – Domažlicko, Tachovsko). Dále se soustřeďuje na své okruhy působnosti – školy, zdravotnictví, doprava a životní prostředí. Program si uvědomuje nedostatečnou kapacitu MŠ v okolních obcích města Plzně a navrhuje opatření – 2.1.1. Optimalizace kapacit předškolního vzdělávání, nositelem mohou být kraj, město, obec, vzdělávací instituce a soukromé subjekty. V některých částech se vazby nemohou promítnout do našeho municipálního plánování jako např. zkvalitnění terciárního vzdělávání, rozvoj přeshraniční spolupráce v rámci IZS, podpora rozvoje turistických cílů ve vazbě na potenciál a hlavní produkty apod. Co se týká venkovských oblastí, chce krajská strategie posílit jejich lidský a sociální kapitál, diverzifikovanost a konkurenceschopnost místní ekonomiky, zkvalitnit infrastrukturu, zlepšit podmínky pro kvalitní život všech generací, zkvalitnit územní plánování či rozvíjet spolupráci aktérů na venkově (Plzeňský kraj, 2023).

ÚP obce byl schválen v roce 2016 a klade důraz na zastavitelné plochy, plochy rezerv, plochy přístavby a plochy změn v krajině. Jako rezervní plocha byla vymezena nyní polní cesta spojující obec s osadou Vísky. Nová komunikace by umožnila rychlejší spojení pro obyvatele, kteří dojíždějí do kaolinových závodů v Horní Bříze. O rozšíření ploch pro bydlení v lokalitě RD 55 již padla zmínka, kvůli nárůstu počtu obyvatel se rozšíření předpokládá ještě v části „Pecalanda“, která by byla rozšířena po lokalitu „U Špalíka“. V tomto případě by navíc mohlo dojít k propojení komunikací i k lokalitě RD 55. V severní části lomu se počítá s rekultivací po ukončení těžby. ÚP také schvaluje rozšíření těžby v jihozápadní části lomu, mezi obydleným územím a lomem zůstane pásmo ochranné zeleně (Územní plán obce Trnová, 2016).

Záměry musí být také v souladu s českou Strategií regionálního rozvoje 2021+, což by ostatně mělo koncipovat s vazbami na krajský strategický dokument.

SWOT analýza

Tato analýza obce Trnová zachycuje její silné (S – Strengths) a slabé (W – Weaknesses) stránky a příležitosti (O – Opportunities) a hrozby (T – Threats).

Tabulka 4 SWOT analýza obce Trnová

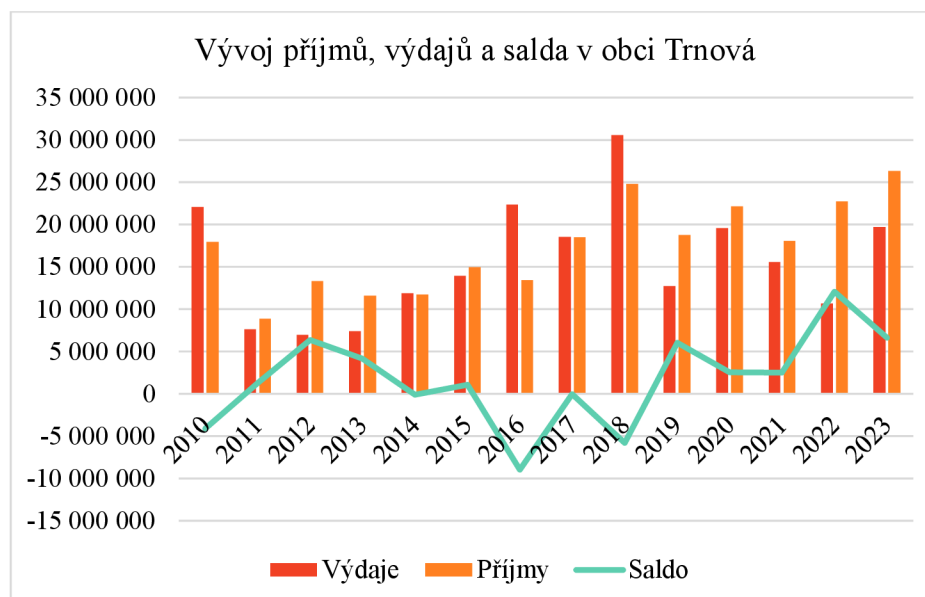
Silné stránky	Slabé stránky
Dostupnost do krajského města Plzeň	Absence místních zdravotních služeb
Rozmanitost sportovních aktivit	Kapacita mateřské školky
Kvalitní péče obce o veřejná prostranství	Mezilidské vztahy
Bezpečnost v obci	Životní prostředí je ovlivněno těžbou
Aktivita občanů v obci	Nízký turistický potenciál
Rozmanitost spolků	Absence cyklostezek
Existence sociálních služeb	Špatný stav hlavní silnice
Vybavenost obce	Horší půdní a klimatické podmínky pro zemědělství
Kvalitní technická infrastruktura	Kvalita vody v rybníce Hamr
Kvalita ovzduší	Absence restauračního zařízení
Vysoká úroveň spolupráce mezi ZŠ a MŠ	Dopravní bezpečnost v lokalitě "Čábalky"
Úroveň komunikace s občany	Absence přechodu u Dětského domova
Stabilní finanční situace obce	Absence železniční dopravy
Tvorba strategických plánů	Úbytek letních hudebních zábav
Příležitosti	Hrozby
Nízký podíl nezaměstnaných osob	Stárnutí obyvatel
Nárůst počtu obyvatel	Úbytek podzemní vody v souvislosti s těžbou kaolinu
Větší zapojení občanů do obecních aktivit	Rozšíření nového dobývacího prostoru
Dotace pro rozvoj obce	Rozšiřování výstavby tzv. na zelené louce
Komunikace s občany skrze sociální síť	Zvyšování intenzity dopravy
Participace přistěhovaných občanů do dění obce	Nárůst sociálně slabých obyvatel
Podpora místních podnikatelů	Odchod obyvatel z lokality "Visky"
Propojení spolkové činnosti s IZŠ a MŠ	Nedostatek finančních prostředků pro vybudování zdravotního střediska
Spolupráce se sousedními obcemi	Věková struktura funkcionářů ve spolkové činnosti
Nárůst místního turismu a cykloturismu	Snižování podílu lesní půdy
Aktivní přístup zastupitelstva obce	Absence místních akčních skupin Plzeň-sever
Digitalizace státní správy	

Zdroj: vlastní zpracování na základě analytické části a (Ga REP, spol. s.r.o. a e-Rozvoj.cz, s.r.o., 2014)

Analýza stavu obecních financí

Stav příjmů a výdajů obce lze porovnat z grafu č. 19. Lze pozorovat, že od roku 2021 se příjmy zvyšují, meziroční změna mezi lety 2022–23 byla +15,75 %. Ve sledovaném období byly nejvýše zaznamenané výdaje vyčerpany v roce 2018. V tomto roce se sešly dvě větší investiční akce, a to rekonstrukce silnic za 6,5 mil. a odkup roubeného stavení za 3,1 mil. Kč (Obec Trnová, 2018). Za posledních pět let převyšují příjmy nad výdaji. Obec se připravuje na další velké investiční projekty a těmi jsou výstavba kulturního domu a přístavba školy.

Graf 19 Vývoj příjmů, výdajů a salda v obci Trnová od roku 2010 do současnosti

Zdroj: vlastní zpracování dle (Monitor - Státní pokladna, 2024)

V roce 2023 měla obec běžné výdaje za 13,08 mil. Kč a kapitálové výdaje za 6,63 mil. Kč. Z běžných výdajů byly největší položkou výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje (7,11 mil. Kč). Do této kategorie se řadí výdaje na ostatní nákupy, nákupy služeb či materiálu, dále pak výdaje na nákup vody, energie a paliv, výdaje typu příspěvky, náhrady a výdaje na věcné dary a úroky a ostatní finanční výdaje. Např. nákup knih a vydání obdobných listinných informačních prostředků vyšlo obec v roce 2023 na skoro 22 tis. Kč. Druhou největší položkou z běžných výdajů jsou výdaje na platy, které činily 2,68 mil. Kč. Jedná se o platy zaměstnancům obce v pracovním poměru, odměny členům zastupitelstev obcí a povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Dále do výdajů patří neinvestiční transfery veřejnoprávním osobám a příspěvkovým

organizacím (2,19 mil. Kč). Další výdajovou položkou byly neinvestiční transfery soukromoprávním osobám (738,78 tis. Kč.), kam se řadí i neinvestiční transfery spolkům. Poslední výdajovou položkou byly neinvestiční transfery a některé náhrady fyzickým osobám (110,57 tis. Kč). Kapitálové výdaje slouží k pořízení dlouhodobého hmotného majetku, jako jsou stavby (6,30 mil. Kč) a stroje, zařízení (328,71 tis. Kč).

Nyní přejdeme k příjmům, které v roce 2023 tvořily 26,32 mil. Kč, přičemž největší položkou jsou příjmy daňové (21,09 mil. Kč). 9,35 mil Kč tvořil příjem daně z přidané hodnoty, 9,34 mil. Kč tvořily daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, 1,76 mil. Kč za daně a poplatky z vybraných činností a služeb (poplatek za komunální odpad, za psa, za hazardní hry, příjem z úhrady za dobývání nerostů – 715, 74 tis. Kč apod.) a příjem z majetkových daní byl 643 tis. Kč. Druhou největší položkou příjmů jsou přijaté transfery (3,99 mil. Kč), které se dělí na investiční (2,40 mil. Kč) a neinvestiční (1,59 mil. Kč). Dále máme nedaňové příjmy (1,2 mil. Kč), to jsou převážně přijaté výnosy z finančního majetku, z vlastní činnosti, nebo z pronájmu. Poslední položkou jsou kapitálové příjmy (30,94 tis. Kč), což byl příjem z prodeje pozemků (Monitor - Státní pokladna, 2024). Přehled o rozpočtu nalezneme v tabulce č. 5.

Tabulka 5 Skutečné rozložení výdajů a příjmů v obci Trnová za rok 2023

Výdaje 19 710 058 Kč	Běžné výdaje 13,08 mil. Kč	Výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje 7 108 003,54 Kč
		Výdaje na platy a obdobné a související výdaje 2 684 538,00 Kč
		Neinvestiční transfery veřejnoprávním osobám a mezi peněžními fondy téže osoby a platby daní 2 438 497,00 Kč
		Neinvestiční transfery soukromoprávním osobám 738 780,04 Kč
		Neinvestiční transfery a některé náhrady fyzickým osobám 110 570,97 Kč
	Kapitálové výdaje 6,63 mil. Kč	Investiční nákupy a související výdaje 6 629 668,85 Kč
Příjmy 26 315 943 Kč	Daňové příjmy 21,09 mil. Kč	Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění ze zboží a služeb v tuzemsku 9 346 176,83 Kč
		Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů 9 342 867,90 Kč
		Daně a poplatky z vybraných činností a služeb 1 756 181,61 Kč
		Příjem z majetkových daní 643 008,36 Kč
	Přijaté transfery 3,99 mil. Kč	Investiční přijaté transfery 2 403 000,00 Kč
		Neinvestiční přijaté transfery 1 590 385,00 Kč
	Nedaňové příjmy 1,20 mi. Kč	Příjem z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem 1 198 332,59 Kč
		Příjem z prodeje neinvestičního majetku a ostatní nedaňové příjmy 5 049,00 Kč
	Kapitálové příjmy 30,94 tis. Kč	Příjem z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy 30 942,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle (Monitor - Státní pokladna, 2024)

Nyní krátce ke schválenému rozpočtu pro rok 2024 (Obec Trnová, 2023b). Je plánován jako přebytkový. Odhad příjmů činí 17 049 000 Kč a výdaje byly stanoveny na 16 238 789 Kč. Opět tvoří největší příjmy 16,49 mil. Kč daňové příjmy, poplatky a přijaté transfery. Největší předpokládané výdaje jsou na činnost místní správy (1,72 mil. Kč), na sběr a odvoz komunálních odpadů (1,7 mil. Kč), na základní školu (1,65 mil. Kč) a na péči o vzhled obce a veřejnou zeleň (1,32 mil. Kč). Splátka úvěru činí 786 000 Kč (již zmiňovaný

úvěr na místní komunikace). Postupné umořování úvěru a zlepšení finanční situace obce lze pozorovat v tabulce č. 6. Horší finanční situace byla kolem roku 2010, kdy podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům tvořil 66,24 %.

Tabulka 6 Vybrané ukazatele finančního zdraví v obci Trnová v letech 2010–2022

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zadluženost celkem (mil. Kč)	2,000	1,043	0	0	0	0	12,000	10,400	8,800	7,194	5,592	3,990	2,388
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	66,24	2,98	1,18	1,11	1,06	1,19	8,44	7,03	5,76	4,56	3,96	2,68	3,76
Celková likvidita	3,34	3,33	6,74	9,46	9,96	9,03	10,05	11,6	5,21	10	7,98	20,82	9,62

Zdroj: vlastní zpracování dle (Monitor - Státní pokladna, 2024)

5.3 Návrhová část

Strategická neboli návrhová část plánu je zpracována na základě analytické části. V té byly shrnuty základní informace o obci, z nichž vyplývají problematické okruhy, na které je třeba se zaměřit. Dále byly potřeby identifikovány na základě dotazníkového šetření mezi obyvateli a řízenými rozhovory mezi funkcionáři. Pro shrnutí byla vytvořena SWOT analýza a byly vyhodnoceny vazby na jiné strategické dokumenty. Pro plánování je též stěžejní analýza finanční. Nejprve je potřeba vymezit strategickou vizi a následně navázat opatřeními a hierarchicky následujícími aktivitami. V podkapitole podpora realizace zazní odhad nákladů a možnosti financování. Vize by měla být naplněna na konci sledovaného období.

5.3.1 Strategické vize střednědobé i dlouhodobé

Vize obce Trnová

Obec Trnová je přívětivým místem pro spokojený život na venkově, poloha zároveň poskytuje částečné přiblížení se k městskému životu. Přesně takovéto spojení je obec schopna nabídnout. Klidné a bezpečné prostředí pro rodinný život s dětmi v blízkosti lesů a luk v obci, která je zároveň schopna poskytnout kvalitní infrastrukturu, základní a mateřskou školu, rozmanité sportovní i kulturní vyžití a veškeré základní služby typu obchod, poštovní služby, kadeřnictví, masáže.

Hlavní cíl

V plánovacím období 2024-2029 i nadále rozvíjet obec a její společenský život. Stěžejní je využít její geografickou polohu a místní hodnoty ke zvýšení atraktivity pro obyvatele i návštěvníky.

Soustava cílů

Strategická oblast 1: Doprava

Cíl: Zkvalitnění dopravní infrastruktury, zvýšení bezpečnosti silniční dopravy v obci a rozšíření možnosti dopravy.

Strategická oblast 2: Technická infrastruktura

Cíl: Zajistit kvalitní technickou infrastrukturu v obci.

Strategická oblast 3: Bydlení a sociální klima

Cíl: Zlepšení podmínek pro kvalitní život všech generací.

Dílčí cíl: Zajistit kvalitní a moderní prostředí pro vzdělávání, jak ve školním, tak předškolním vzdělávání.

Strategická oblast 4: Volný čas

Cíl: Rozšířit společenské, sportovní a kulturní vyžití v obci tak, aby odpovídalo nejnovějším standardům.

Strategická oblast 5: Životní prostředí

Cíl: Zachování kvality životního prostředí a zlepšování vzhledu obce.

5.3.2 Opatření a aktivity

Opatření 1.1. – Revitalizace dopravní infrastruktury (součást dlouhodobého cíle)

Aktivity:

- prosazení a vybudování průtahu obcí (silnice III. třídy č. 1806) včetně vybudování chodníků
- vybudování místních komunikací v lokalitě RD 55
- rekonstrukce komunikace MK01
- revitalizace komunikace, která spojuje osadu Vísky s obcí (zajištění jiné trasy příjezdu)

Opatření 1.2. – Zvýšení dopravní bezpečnosti v obci

Aktivity:

- vybudování přechodu pro chodce mezi dětským domovem a IZŠ a MŠ Tmová
- prosazení dodržování rychlostních limitů na hlavní silnici v lokalitě „Čábalky“, kontrola např. pomocí úsekového měření
- osazení nepřehledné silnice vypouklým zrcadlem v lokalitě „Čábalky“

Opatření 1.3. – Podpora pěší a cyklo turistiky

Aktivity:

- pravidelná údržba lesních cest (oslovit majitele, pomoci skrze dotační poradenství)
- štěrkové zpevnění polní cesty Tmová – Žilov (majitel cesty je obec Žilov, vykomunikovat společný cíl)
- vybudování cyklostezky na území obce prodloužením stávající

Opatření 2.1. – Zajištění technické infrastruktury a vybavenosti obce

Aktivity:

- vybudování veřejného osvětlení a sdělovacích sítí (rozhlasu) v lokalitě RD 55
- vybudování dětského hřiště v lokalitě RD 55
- navýšení kapacity čistírny odpadních vod
- vybudování hygienických zařízení v areálu Roubenka

Opatření 3.1. – Zajištění sociálních služeb pro seniory

Aktivity:

- zmapování konkrétních seniorů, kteří potřebují pečovatelskou službu
- zajištění působení terénní sociální služby pro obyvatele obce

Opatření 3.2. – Zkvalitnění vzdělávání

Aktivity:

- navýšení kapacity mateřské školy pomocí přístavby multifunkčního objektu
- rekonstrukce a dovybavení stávající kuchyně a jídelních prostor v objektu ZŠ
- rozšíření nabídky mimoškolních aktivit o kroužek s biologickým či geografickým tématem

Opatření 3.3. – Zajištění kapacit bydlení

Aktivity:

- stanovení územních priorit bytové výstavby
- zpracování územních studií pro rozvojové plochy na základě stanovených priorit

Opatření 4.1. – Vytvoření předpokladů pro setkávání občanů

Aktivity:

- demolice stávajícího objektu „Kostka“ a následná výstavba nového kulturního domu včetně gastronomického zázemí

- revitalizace zeleně v areálu roubeného stavení č. p. 2
- sestavení místní zájmové skupiny (či organizačního výboru), která se bude starat o komunitní centrum „Roubenka“ a bude se podílet na organizaci kulturních a vzdělávacích akcí s ní spojených
- zajištění informační (metodické) podpory místním spolkům (např. formou poradenství) a jejich opětovná finanční podpora

Opatření 4.2. – Zatraktivnění obce

Aktivity:

- za podpory lokálních studentů umění a designu a podnikatelů vybudování fotogenického prvku (např. netradiční velká houpačka nebo fotorám) v oblasti Víseckého rybníka, která přitáhne okolní obyvatele
- zajištění pořádání každoroční akce „Uklidme Česko“, která zajistí čisté okolí obce

Opatření 5.1. – Rozšíření a zkvalitnění ploch obecní zeleně

Aktivity:

- výsadba stromů a keřů v lokalitě RD 55
- výsadba stromů a keřů v areálu IZŠ a MŠ Trnová
- zajištění údržby stávající zeleně (např. prořez nebo kácení stromů)

Opatření 5.2. – Zmírnění následků těžby kaolinu

Aktivity:

- spolupráce obce se společností LB MINERALS, s.r.o. v oblasti revitalizace dobývacích prostor
- zasazování se o péči životního prostředí na základě vytvořeného dobrovolného svazu obcí Krašovice–Trnová (místní referendum) v souvislosti s novým dobývacím prostorem Krašovice tak, aby nedošlo k realizaci těžby, popřípadě aby těžba co nejméně narušila současný krajinný ráz
- revitalizace jezírka uprostřed lesa (zadržování vody v krajině)

5.3.3 Podpora realizace programu

Způsob realizace

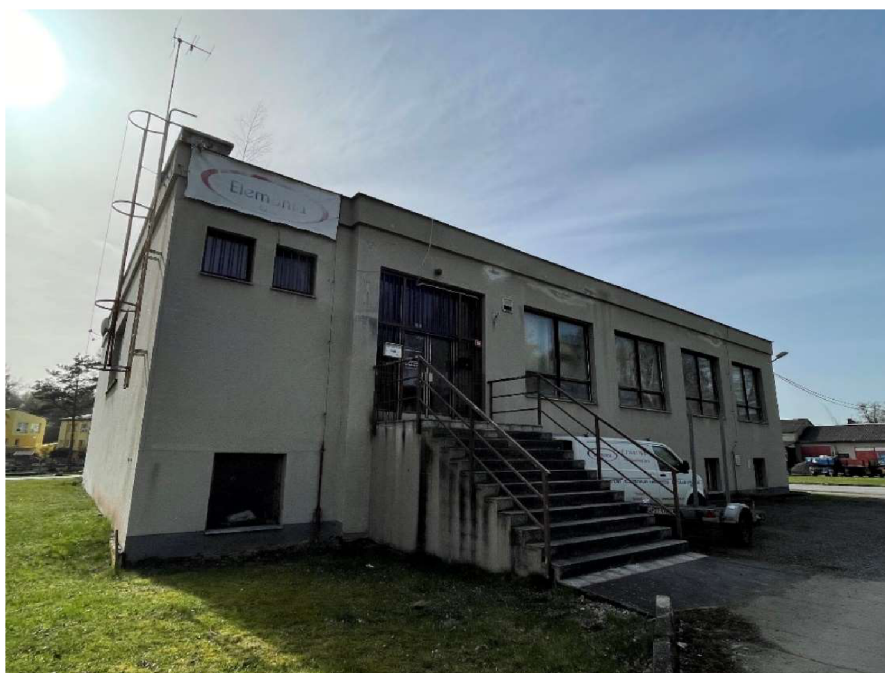
Realizace je klíčem k úspěchu, záleží však na prioritách jednotlivých akcí a na finančních možnostech obce. Důležité je také personální zajištění. Bude zřízena personální skupina s 5 členy, kteří budou usměrňovat realizaci a připravovat podklady pro jednotlivé aktivity ve spolupráci se starostkou. Ke každé aktivitě bude vytvořen tzv. Akční plán, který

je více konkrétní co se týče technických specifik, finančního plánování, časových možností a veškerých realizačních detailů (projektu, bude-li to potřeba) včetně např. jednotlivých nabídek od různých firem.

Způsob financování

Výše finančních prostředků je u jednotlivých aktivit různá. V některých případech se jedná o menší zásahy do rozpočtu, jako např. nákup a instalace vypouklého zrcadla, kdy se cena bude pohybovat kolem 20 000 Kč, naopak některé projekty převyšují i roční příjmy obce, jako např. demolice objektu „Kostka“ (obrázek č.5) a výstavba kulturního domu. Tabulka č. 7 zobrazuje odhadované náklady jednotlivých aktivit, ty, které jsou označeny hvězdičkou, jsou považovány za méně prioritní. Zároveň je v tabulce uvedena možnost potencionálního financování, ta se může v průběhu let měnit v souvislosti s vypsáním nových dotačních výzev.

Obrázek 5 Fotografie objektu "Kostka"

Zdroj: vlastní fotografie (březen, 2024)

Tabulka 7 Odhad cen jednotlivých projektů pro realizaci a možnosti financování

	Odhadované náklady projektů (Kč)					
	do 50 000	do 100 000	do 250 000	do 700 000	více než 1mil.	více než 5 mil.
Projekty	vypouklé zrcadlo	vybudování dětského hřiště v lokalitě RD 55	radar měření rychlosti*	vybudování VO a rozhlasu v lokalitě RD 55	místní komunikace v lokalitě RD 55	průtah obcí + přechod pro chodce
Financování	vlastní	vlastní + sponzoring	vlastní	vlastní	vlastní	v režii kraje
Projekty	přírodopisný kroužek*	zpracování územní studie (bytová výstavba)	vybudování hygienického zař. na Roubence	dovybavení kuchyně IZŠ a MŠ	revitalizace komunikace Vísky – Trnová*•	navýšení kapacit IZŠ a MŠ (30 mil. přístavba)
Financování	PK – Podpora volnočasových aktivit dětí a mládeže 2024 (D)	vlastní	MMR – Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu (D)	OPŽP – Gastro technika ve veřejné infrastruktuře (D)	MMR – Podpora obnovy místních komunikací (D)	MPSV – Provoz dětských skupin (D)
Projekty	akce Uklid'me Česko	designový prvek u rybníka	revitalizace jezírka*	navýšení kapacity ČOV	rekonstrukce komunikace MK01	kulturní dům (44 mil.)
Financování	pořadatel akce	vlastní + sponzoring	PK – Zdravá krajina 2024 (D)	vlastní	MMR – Podpora obnovy místních komunikací (D)	NPO – Brownfieldy (D)
Projekty	poradenství spolkům	zpevnění polní cesty Trnová – Žilov	obecní zeleň	revitalizace lesních cest		
Financování	vlastní	vlastní, spoluúčast s obcí Žilov	IROP - 73. výzva veřejná prostranství (D)	SZIF – Investice do lesních cest (D)		
*méně důležité, • dlouhodobý cíl, D – financování z dotací, obvykle je projekt hrazen např. z 80 %						

Zdroj: vlastní zpracování dle (Dotace pro obce, 2024) a (eDotace Plzeňský kraj, 2024)

Projekty lze uskutečnit dvojím způsobem financování, a to z vlastních zdrojů, nebo z cizích zdrojů (sponzoring, dotace). Obec získala v roce 2023 dotaci v rámci dotačního titulu Státního fondu podpory investic Národního plánu obnovy (NPO) Brownfieldy na

výstavbu kulturního domu, který bude realizován do roku 2025. V roce 2021 obec žádala o dotaci na revitalizaci jezírka od PK v rámci Adaptační opatření v ochraně přírody, bohužel bez úspěchu. Nyní by mohl být projekt zařazen do programu Zdravá krajina 2024 - Dotační titul č. 1: Zvyšování druhové rozmanitosti, ochrana druhů, biotopů a stanovišť, arboristická ošetření významných stromů (Plzeňský kraj, 2024). Využit by také mohl být titul Podpora volnočasových aktivit dětí a mládeže v roce 2024 v souvislosti s přírodopisným kroužkem. Dále lze získat finance od ministerstev či od EU. Od MPSV je vypsán titul na příspěvek na provoz dětských skupin 2024. Projekt, který se týká obecní zeleně, by mohl být podpořen 73. výzvou integrovaného regionálního operačního programu (IROP) - veřejná prostranství (Zastřešující portál evropských fondů v ČR, 2024). Uskutečnění projektů je pro malou obec velmi závislé právě na aktivní dotační finanční politice ze strany funkcionářů. Obec bude také usilovat o zapojení neziskového a soukromého sektoru.

Při sestavování rozpočtu lze také aktivněji zapojit veřejnost a to např. pomocí nástroje participativního rozpočtu. V tomto případě lze využít data z dotazníkového šetření, které na grafu č. 16 prezentují preference obyvatel ohledně financí.

Monitoring

Starostka, popř. starosta je odpovědný za sledování a vyhodnocování plnění jednotlivých opatření. Vyhodnocení bude probíhat na zasedání zastupitelstva vždy v listopadu/prosinci v intervalu jednoho roku. Bude se tak dít v souvislosti se schvalováním rozpočtu. V roce 2029 proběhne závěrečné vyhodnocení plánu. Jedna z hypotetických otázek může například být ohledně toho, zda se zlepšily místní vztahy mezi obyvateli po výstavbě kulturního domu, který by měl přinést příležitosti k setkávání.

Aktualizace

Strategický dokument je takzvaným živým dokumentem, který lze v případě potřeby upravovat a aktualizovat během plánovacího období. Nejpozději během roku 2030 bude schválena nová Strategie rozvoje obce Tmová. Dokument dle zákona č. 128/2000 Sb. vždy schvaluje zastupitelstvo obce.

6 Výsledky a diskuze

Hlavní zjištění, které přinesla teoretická část práce, je fakt, že se v posledních letech staly strategické dokumenty ne příliš funkčním nástrojem dotační politiky. Původním cílem společenství bylo přimět municipality, aby uměly konstruktivně naplánovat své cíle a aplikovat je. Bohužel v současnosti je sled událostí jiný, než bylo původně zamýšleno. Praxe obcí je taková, že je nejdříve vyhotoven projekt a teprve následné zjištění, že obec potřebuje ke schválení dotace strategický dokument, je přiměje k obvykle rychlému zpracování. Důležité je si uvědomit, že v tomto špatném postupu obvykle úplně chybí jakékoliv zapojení veřejnosti. Nebylo by efektivnější se nejdříve zeptat občanů, jaké jsou jejich priority a jaká jsou jejich očekávání? Jak potvrzují (Krbová, a další, 2015) ze svého výzkumu, chybí iniciace ze strany obcí či obyvatel. Hlavním podmětem jsou podmínky dotačního titulu, bohužel k podobné situaci došlo i v obci Trnová. Analytická část diplomové práce se snaží naplnit správné postupy zpracování strategie.

Nyní k syntéze poznatků, kterou přinesla vlastní empirická část práce. Díky charakteristice jednotlivých okruhů v obci a na základě místního šetření byly identifikovány tyto potřeby obyvatel, které jsou v souladu se stavem obecních financí:

Obec by měla urgovat a více prosazovat na kraji průtah obcí a zlepšit údržbu chodníků. Průtah je dlouhodobým cílem, avšak jeho realizace by mohla v ideálním případě proběhnout již na konci plánovacího období. Nicméně tento projekt není v režii obce, navíc je finančně velmi náročný, a proto projekt nelze kontrolovat.

Zasedání zastupitelstva je upozaděno. Možná by bylo vhodné pořádat spíše pravidelně diskuzní zasedání s určitým tématem – jako tomu bylo např. ohledně vybudování vodovodu v lokalitě Na Rybníce. Lidé mají pravděpodobně pocit, že zasedání zastupitelstva se nese ve formálním duchu, a proto o ně nemá veřejnost zájem. Primárním a nejčastěji používaným informačním tokem je pro obyvatele rozhlas. Na základě tohoto zjištění je potřeba upřednostnit výstavbu veřejného osvětlení a rozhlasu v lokalitě RD55.

Obyvatelé jsou nespokojeni ohledně absence zdravotnických služeb. Tento nedostatek však s již naplánovanými investicemi není vhodné zařazovat do strategických cílů. Jedná se o cíl dlouhodobého charakteru, který bude přesahovat toto plánovací období.

Dále by si obyvatelé přáli větší příliv financí též do základní a mateřské školy a do sportovního a kulturního vyžití. Na tyto nedostatky reaguje opatření 4.1. – Vytvoření předpokladů pro setkávání občanů, kde je jedna z hlavních aktivit již naprojektovaná

výstavba kulturního domu. Ten by měl poskytovat i menší zázemí pro občerstvovací zařízení, což podporuje fakt, že v obci chybí restaurační zařízení. Navýšení kapacity mateřské školy je též jednou z priorit dokumentu, která vychází z analýzy vývoje počtu obyvatel, vývoje počtu dětí v IZŠ a MŠ Třnová.

Z dotazníkového šetření také lze vyvodit spokojenost občanů. Obyvatelé kladně hodnotili zejména služby obecní knihovny, dostupnost bydlení, bezpečnost v obci a sportovní vyžití. Dobré hodnocení, avšak s prostorem pro zlepšení měla témata veřejné dopravy a životního prostředí. Celkově velmi dobré hodnocení bylo zaznamenáno u hodnocení rozvoje obce za posledních pět let.

Zajímavý je fakt, že během předvolebního období bylo v obci velmi diskutovaným tématem rozšíření nového dobývacího prostoru „Krašovice“. V referendu, konaném v lednu 2023, se mohli obyvatelé vyjádřit k tomu, zda má obec podniknout veškeré kroky, aby nedošlo k záměru těžby, a to za 63 % účasti (Obec Třnová, 2023a). Situace v obci byla tehdy neklidná, proto bylo překvapením, že se nyní obyvatelé v dotazníkovém šetření minimálně zmiňovali o nespokojenosti ohledně lomu (pouze jedna zmínka). Nejspíše tento problém přebilo aktuální zrušení poštovního úřadu a přenesení služeb do prodejny Coop jako Pošta Partner.

Silné a slabé stránky a příležitosti a hrozby byly shrnuty ve SWOT analýze. Finanční analýza obce prokázala pomocí některých indikátorů stabilitu. Obec je za předpokladu přidělení dotací připravena investovat do nových projektů.

7 Závěr

Hlavním cílem strategického plánu bylo využít potenciál obce. Obec může díky své výhodné geografické poloze (v zázemí města Plzně) nabídnout klidné venkovské prostředí pro rodiny s dětmi, a zároveň může poskytnout kvalitní technickou infrastrukturu a základní služby. K naplnění tohoto cíle bylo nejprve potřeba provést literární rešerši. Ta začínala základní definicí regionálního plánování a přehledem terminologie strategických dokumentů. Věnovala se také situaci v zahraničí, zejména v Evropě. V Anglii, Dánsku a částečně i v Nizozemsku nemá regionální plánování velký význam, naopak v Norsku a Švédsku je situace stabilní již několik let (George, 2017). V Německu a USA jde spíše o regionální plánování sdružené s managementem a financemi (Valler, a další, 2010). V podkapitole 3.4 jsou rozebrány finanční aspekty dokumentů, následuje rešerše o municipálních financích. Vysvětluje systém příjmů a výdajů (daňové, kapitálové, běžné) a dotací. Byly též charakterizovány jednotlivé fondy EU a národní operační programy, ze kterých lze čerpat finance na jednotlivé projekty. Čtvrtá kapitola Přístup k tvorbě strategických plánů se zabývá aplikačními schopnostmi, které by měly obce mít. Jsou popsány fáze procesu při sestavení plánu, aktéři procesu a jakýsi návod, jak sestavit strategický plán na základě kombinace několika doporučených metodik. Zmíněna je i státní aplikace PRO a další organizace a spolky, které slouží jako informační podpora obcí. Na konci literární rešerše jsou zmíněny časté problémy, které se vážou na proces plánování. Bohužel fenomén strategického plánování se v Česku plně neujal, respektive plánování nepřináší očekávané výstupy (Ježek, 2017).

Očekávané výstupy však přinesla tato diplomová práce. Hlavním cílem bylo zpracovat Strategii rozvoje obce Tmová na období 2024-2029. Nejprve byla zpracována pomocí popisné analýzy situace v obci napříč různými tématy (obyvatelstvo, infrastruktura, životní prostředí, doprava, volný čas apod.). Prediktivní analýzou byl pak komentován vývoj počtu obyvatel, který je očekáván jako rostoucí.

Aby bylo možné identifikovat potřeby obyvatel, byla do projektu zapojena veřejnost, a to pomocí dotazníkového šetření. Pro doplnění situace byly s funkcionáři realizovány řízené rozhovory. Občané shledávají problémovými zejména zdravotní služby a stav místních komunikací a hlavní silnice. Oba tyto problémy jsou velice finančně náročné, přičemž hlavní komunikace je spravována krajem, nicméně projekt na průtah obcí již existuje, a proto bude jedna z aktivit větší nátlak na kraj ze strany obce na rekonstrukci hlavní silnice.

Na základě analytické části strategického dokumentu byla navržena část strategická. Sestavení strategických oblastí, jejich cílů a opatření a aktivit předcházela ještě SWOT analýza a finanční analýza obce. Trnová v nedávné době splatila svoji 12 mil. půjčku na rekonstrukci místních komunikací. Její rozpočty jsou v posledních pěti letech přebytkové, obec si tak vytvořila prostor pro jisté připravované investice. Tou hlavní bude výstavba kulturního domu. Obci se v roce 2023 povedlo získat dotaci, a tak bude moci tento dlouholetý projekt být realizován. O veřejném zájmu není pochyb, jelikož dle otázky č. 16 v dotazníkovém šetření si obyvatelé přejí větší vynaložení financí na kulturní, sportovní a společenské akce. Obecně společenské akce všeho druhu byly v dotazníku chváleny. Vztahy v obci jsou spíše průměrného charakteru (viz. graf č. 12), a tak by bylo příhodné, aby tato stavba pomohla k častějšímu setkávání občanů. Zároveň by mohla naplnit i nedostatečné stravovací služby, jelikož se v záměru počítá s gastronomickým zařízením. Občané si dále stěžovali na zrušení samostatného poštovního úřadu, momentálně však ještě nelze posoudit efektivnost pobočky Pošta Partner v místním Coopu. Kladně hodnocený byl rozvoj vesnice za posledních pět let. Obec si také uvědomuje nedostatečnou kapacitu mateřské školy. Jednotlivé aktivity byly rozepsány v kapitole se strategickými vizemi. Poté následuje sestavení finančního rámce jednotlivých aktivit, jejich možnost financování, aktualizace a monitoring plánu.

Rozvoj venkovského prostoru je v posledních letech diskutovaným tématem. Je důležité si však uvědomit, že strategické dokumenty automaticky neznamenají klíč k úspěchu. Strategie by měla realisticky odhadnout, jaké projekty lze realizovat a za jakých podmínek. Cílem dokumentu není v daném období vyřešit všechny problémy dané lokality. Strategický dokument je pouze nástroj, který by se měl neustále vyvíjet, aktualizovat a je to pouze jedna z částí řetězce, která povede ke sociální spokojenosti občanů, kvalitnímu stavu životního prostředí a ekonomickému rozvoji.

8 Seznam použitých zdrojů

- Binek, Jan a Galvasová, Iva. 2009.** *Regionální politika v ČR: Efekty a nové výzvy*. Brno : GaREP Publishing, 2009. ISBN 978-80-904308-3-9.
- Binek, Jan, a další. 2011.** *Rozvojový interaktivní audit*. Brno : GaREP, spol. s r. o., 2011. ISBN 978-80-904308-9-1.
- BusinessINFO.cz. 2022.** Regionální rozvojové agentury. *Business Info*. [Online] 2022. [Citace: 5. leden 2024.] <https://www.businessinfo.cz/navody/regionalni-rozvojove-agentury/>.
- Černý, Vojtěch. 2024.** O participativním rozpočtu. *participativni-rozpocet.cz*. [Online] 2024. [Citace: 27. březen 2024.] <https://www.participativni-rozpocet.cz/o-participativnim-rozpocetu/>.
- Český hydrometeorologický úřad. 2024.** Mapa znečištění ovzduší. *chmi.cz*. [Online] 2024. [Citace: 14. březen 2024.] <http://pr-asu.chmi.cz:8080/IskoPollutionMapView/faces/viewMapImages.xhtml>.
- Český statistický úřad. 2024a.** *Veřejná databáze: Vlastní výběr: Počet obyvatel v obci Trnová*. Praha : ČSÚ, 2024a.
- Český statistický úřad. 2024b.** *Veřejná databáze: Vlastní výběr: Počet obyvatel dle produkčních skupin a pohlaví v roce 2023*. Praha : ČSÚ, 2024b.
- Český statistický úřad. 2024c.** *Databáze demografických údajů za obce ČR: Trnová*. Praha : ČSÚ, 2024c.
- Český statistický úřad. 2024d.** *Vlastní výběr: Index stáří v ČR a obci Trnová v roce 2022*. Praha : ČSÚ, 2024d.
- Český statistický úřad. 2024e.** *Sčítání lidu, domů a bytů 2021: Obyvatelstvo: Vzdělání v Plzeňském kraji a obci*. Praha : ČSÚ, 2024e.
- Český statistický úřad. 2024f.** *Sčítání lidu, domů a bytů 2021: Počet domů v okrese Plzeň-sever a v obci Trnová*. Praha : ČSÚ, 2024f.
- Český statistický úřad. 2024g.** *Sčítání lidu, domů a bytů 2021: Hospodařící domácnosti v okrese Plzeň-sever a v obci Trnová*. Praha : ČSÚ, 2024g.
- Český statistický úřad. 2024h.** *Sčítání lidu, domů a bytů 2021: Hospodaření domácnosti počet závislých dětí*. Praha : ČSÚ, 2024h.

- Český statistický úřad. 2024i.** *Sčítání lidu, domů a bytů 2021: Obydlené domy podle technické vybavenosti, druh domu v okrese Plzeň-sever a v obci Trnová.* Praha : ČSÚ, 2024i.
- Český statistický úřad. 2024j.** *Sčítání lidu, domů a bytů 2021: Byty podle obydlenosti a druhu domu a podle obcí vybraného okresu.* Praha : ČSÚ, 2024j.
- Český statistický úřad. 2024k.** *Statistiky: Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE v obcích vybraného okresu 2023.* Praha : ČSÚ, 2024k.
- Český úřad zeměměřický a katastrální. 2024a.** *Stahovací služba Atom pro data RÚIAN ve formátu SHP - stát.* Praha : ČÚZK, 2024a.
- Český úřad zeměměřický a katastrální. 2024b.** *Služby mapového serveru: Data katastrální mapy ve formátu SHP.* Praha : ČÚZK, 2024b.
- Český úřad zeměměřický a katastrální. 2024c.** *k.ú.: 768391 - Trnová u Plzně - podrobné informace.* Praha : ČÚZK, 2024c.
- Dětský domov Trnová. 2024.** Výroční zpráva o činnosti a hospodaření Dětského domova Trnová za rok 2023. *ddomovtrnova.eu*. [Online] 2024. [Citace: 13. březen 2024.] <https://www.ddomovtrnova.eu/cs/zprava-o-cinnosti-2>.
- Dimitriou, Harry T. a Thompson, Robin. 2007.** *Strategic Planning for Regional Development in the UK.* London : Routledge, 2007. ISBN 9780203641620.
- Dotace pro obce. 2024.** Přehled dotačních výzev, které v současné době přijímají žádosti. *dotaceproobce.cz*. [Online] 2024. [Citace: 21. březen 2024.] <https://dotaceproobce.cz/dotacni-vyzvy>.
- eDotace Plzeňský kraj. 2024.** Krajské dotační tituly Plzeňského kraje pro rok 2024. *dotace.plzensky-kraj.cz*. [Online] 2024. [Citace: 11. leden 2024.] <https://dotace.plzensky-kraj.cz/verejnost>.
- Farvacque-Vitkovic, Catherine D. a Kopanyi, Mihaly. 2014.** *Municipal Finances: A Handbook for Local Governments.* Washington, D. C. : The World Bank, 2014. ISBN 978-0-8213-9914-9.
- Financováno Evropskou unií. 2018.** Projekty: Elektronická metodická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí. [Online] 2018. https://www.esfer.cz/projekty-oplzz/-/asset_publisher/0vxsQYRpZsom/content/elektronicka-metodicka-podpora-tvorby-rozvojovych-dokumentu-obci?inheritRedirect=false.
- Ga REP, spol. s.r.o. a e-Rozvoj.cz, s.r.o. 2014.** *Metodika tvorby programu rozvoje obce.* Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj, 2014.

- GaREP, spol. s.r.o. 2024.** *Výzkumný projekt: Venkoobchod.* Brno : GaREP, spol. s.r.o., 2024.
- Geoportal.gov. 2024.** Mapy: Prohlížení - AOPK ČR - INSPIRE Rozložení druhů. [Online] 2024. [Citace: 14. březen 2024.]
[https://geoportal.gov.cz/web/guest/map?openNode=Habitats%20and%20biotopes&keywordList=inspire.](https://geoportal.gov.cz/web/guest/map?openNode=Habitats%20and%20biotopes&keywordList=inspire)
- George, Bert. 2017.** Does strategic planning ‘work’ in public organizations? Insights from Flemish municipalities. *Public Money & Management.* 2017, 37(7).
- Guerra, Max Welch, a další. 2023.** *European Planning History in the 20th century: A continent of Urban Planning.* New York : Routledge, 2023. ISBN 9781032222264.
- Harrison, John, Galland, Daniel a Tewdwr-Jones, Mark. 2019.** *Regional planning is dead: long live planning regional futures.* United Kingdom : School of Architecture, Planning & Landscape, Newcastle University, 2019.
- Holeček, J. 2009.** *Obec a její rozvoj v širších souvislostech.* Brno: GaREP : 1. vydání, 2009. ISBN 978-80-904308-2-2.
- Hruška, Vladan a Kučerová, Silvie R. 2014.** Strategické plány rozvoje území. *Geografické rozhledy.* 2014, 24.
- IDOS. 2024.** Autobusové a vlakové spojení. *idos.idnes.cz.* [Online] 2024. [Citace: 12. březen 2024.] [https://idos.idnes.cz/autobusy/spojeni/.](https://idos.idnes.cz/autobusy/spojeni/)
- Ježek, Jiří. 2017.** Strategické plánování obcí a měst v České republice - quo vadis? . *Urbanismus a územní rozvoj.* květen 2017, stránky 31 - 37.
- Jindra, Petr. 2024.** *Osobní rozhovor s předsedou TJ Trnová z.s. ohledně jejich spolkové činnosti.* Trnová, 15. březen 2024.
- Krbová, Jana. 2017.** *Strategické plánování ve veřejné správě.* Praha : Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-587-1.
- Krbová, Jana, Slach, Ondřej a Ježek, Jiří. 2015.** *Strategické plánování v malých obcích – kritická analýza a návrhy řešení.* Praha : Wolters Kluwer ČR, 2015. Sv. 1. vydání. ISBN 978-80-7552-263-4.
- Krtička, L. a Žufan, P. 2021.** *Vymezení oblastí s přírodními omezeními (ANC) pro zemědělskou výrobu včetně přechodně podporovaných oblastí do roku 2020.* Ostrava : Ostravská univerzita, 2021. Atlas rozvoje venkova.

- Krtička, L. 2021.** *Intenzita bytové výstavby pro období 2012–2019 na úrovni venkovských obcí a obcí s rozšířenou působností.* Ostrava : Ostravská univerzita, 2021. Atlas rozvoje venkova.
- Kukalová, Gabriela a Pfeiferová, Daniela. 2022.** *Místní finance v ČR.* Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, 2022. ISBN 978-80-213-3166-2.
- Kulhánek, Petr. 2024.** *Příručka pro zastupitele.* 2024. 18. Obce a Evropská unie.
- Maaytová, Alena, Pavel, Jan a Ochrana, František. 2015.** *Veřejné finance v teorii a praxi.* Praha : Grada Publishing, a.s., 2015. ISBN 978-80-247-9948-3.
- Majerová, Věra a Majer, Emerich. 2015.** *Empirický výzkum v sociologii venkova a zemědělství část II.* Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, 2015.
- Mapy.cz. 2024.** Letecký snímek obce Třnová. [Online] 2024. [Citace: 11. březen 2024.] <https://mapy.cz/letecka?q=Třnov%C3%A1&source=muni&id=1462&ds=1&x=13.3255691&y=49.8599150&z=15>.
- Marek Pavlík. 2020.** *Strategie řízení a plánování obce.* Praha : Ministerstvo vnitra České republiky, 2020.
- Martínková Šumlovová, Petra. 2024.** *Osobní rozhovor se starostkou o dění v obci Třnová.* Třnová, 18. březen 2024.
- Mašek, Josef. 2012.** *Kaolin na severním Plzeňsku v historických fotografiích a dokumentech.* Plzeň : Starý most s.r.o., 2012. ISBN 978-80-87338-17-9.
- Město Horní Bříza. 2024.** Turista: Naučná stezka. hornibriza.eu. [Online] 2024. [Citace: 10. březen 2024.] <https://www.hornibriza.eu/turista/naucna-stezka-1/>.
- Minárik, Pavol. 2020.** Participatory Budgeting and Traditional Participation in Czech Municipalities. *Slovak Journal of Political Science.* 20, 2020, 1.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí . 2024.** mpsv.cz: Dové sady - Statistiky - Nezaměstnanost v obcích od 2014. [Online] 2024. [Citace: 13. březen 2024.] <https://data.mpsv.cz/web/data/vizualizace5?mesic=2&rok=2024&kraj=CZ032&okres=CZ0325>.
- Ministerstvo pro místní rozvoj. 2018.** Metodika přípravy veřejných strategií. [Online] 2018. [Citace: 1. březen 2024.] https://mmr.gov.cz/getmedia/70d00bf5-cec5-4ddd-9309-a3f54c216ea8/Methodika-pripravy-verejnych-strategii-plna-verze_1.pdf.aspx?ext=.pdf.
- Ministerstvo pro místní rozvoj. 2019.** *Metodika přípravy veřejných strategií: Grafické shrnutí a základní principy.* 2019.

- Monitor - Státní pokladna. 2024.** *Územní samospráva: kraj Plzeňský: obec Trnová: základní ukazatele.* 2024.
- Národní orgán pro koordinaci. 2023.** *Abeceda fondů EU 2021-2027.* 2. vydání. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2023. ISBN: 978-80-7538-453-9.
- Národní síť Zdravých měst. 2024.** *Jak a proč se stát ČLENEM Národní sítě Zdravých měst ČR?* [Online] 2024. [Citace: 20. leden 2024.]
- Obce PRO. 2024.** Program rozvoje obce. [Online] 2024. [Citace: 10. říjen 2023.] <https://www.obcepro.cz/>.
- Obec Trnová. 2018.** *trnova.cz: Rozklikávací rozpočet - Rozpočty - Schválený rozpočet - ROZPIS rozpočtu 2018.* [Online] 2018. [Citace: 19. březen 2024.] <https://www.trnova.cz/urad-2/rozklikavaci-rozpocet/2018.html>.
- Obec Trnová. 2023a.** Zápis o průběhu a výsledku hlasování v místním referendu v hlasovacím okrsku obce Trnová. *trnova.cz.* [Online] 2023a. [Citace: 23. březen 2024.] https://www.trnova.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah792_3.pdf&original=SKM_C25823011417450.pdf.
- Obec Trnová. 2023b.** *Úřední deska: Schválený rozpočet na rok 2024.* Trnová : Obec Trnová, 2023b.
- Obec Trnová. 2023c.** ZŠ, MŠ a spolky - Základní škola Dokumenty - Výroční zprávy. *trnova.cz.* [Online] 2023c. [Citace: 13. březen 2024.] <https://www.trnova.cz/zs-ms-a-spolky/zakladni-skola/dokumenty/>.
- Obec Trnová. 2024a.** *trnova.cz : Z historie obce.* [Online] 2024a. [Citace: 2. březen 2024.] <https://www.trnova.cz/obec-7/historie-1/z-historie-obce/>.
- Obec Trnová. 2024b.** *trnova.cz: Myslivecký spolek: Historie.* [Online] 2024b. [Citace: 11. březen 2024.] <https://www.trnova.cz/zs-ms-a-spolky/myslivecky-spolek/historie/>.
- Obec Trnová. 2024c.** *trnova.cz: TRUS - O nás.* [Online] 2024c. [Citace: 11. březen 2024.] <https://www.trnova.cz/zs-ms-a-spolky/trus/o-nas/>.
- Obec Trnová. 2024d.** *trnova.cz: ZO CHPH - Historie.* [Online] 2024d. [Citace: 11. březen 2024.] <https://www.trnova.cz/zs-ms-a-spolky/zo-chph/historie/>.
- Obec Trnová. 2024e.** *trnova.cz: Úřad: Odpady.* [Online] 2024e. [Citace: 5. březen 2024.] https://www.trnova.cz/urad-2/odpady/?ftresult_menu=odpad.
- Obec Trnová. 2024f.** *trnova.cz: Aktuality-archiv: Rekonstrukce místních komunikací v obci Trnová.* [Online] 2024f. [Citace: 5. březen 2024.] <https://www.trnova.cz/urad-2/aktuality-archiv/rekonstrukce-mistnich-komunikaci-v-obci-trnova-159cs.html>.

- Perlín, Radim a Bičík, Ivan. 2006.** *Strategický plán mikroregionu: metodická příručka pro zájemce o strategické plánování ve venkovských mikro-regionech a obcích.* Praha : Přírodovědecká fakulta UK, 2006.
- Petr Štěpánek. 2024.** *Centrum pro regionální rozvoj České republiky.* Praha : CRR, 2024.
- Plzeňský kraj. 2023.** Program rozvoje Plzeňského kraje 2022+. *plzensky-kraj.cz.* [Online] 2023. [Citace: 17. březen 2024.] <https://www.plzensky-kraj.cz/program-rozvoje-plzenskeho-kraje-2022-schvalen>.
- Plzeňský kraj. 2024.** *eDotace: Dotační tituly.* Plzeň : PK, 2024.
- Přichystal, Aleš a Maršálek, Martin. 2024.** *Příručka zastupitele: 7. Územní a strategické plánování rozvoje obce.* 2024.
- Půček, Milan a Koppitz, David. 2012.** *Strategické plánování a řízení pro města, obce a regiony.* Praha : Národní síť Zdravých měst České republiky ČR, 2012. ISBN 978-80-260-2789-8.
- Půček, Milan. 2009.** Strategické versus územní plánování. *Urbanismus a územní rozvoj.* 12, 2009, 1-2.
- Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s. 2024.** Kdo jsme? Základní informace o naší společnosti. *rra-pk.cz.* [Online] 2024. [Citace: 10. únor 2024.] <https://www.rra-pk.cz/o-nas/>.
- Rektořík, J. a Šelešovský, J. a kol. 1999.** *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací.* Brno : Masarykova univerzita, 1999. ISBN 8021021268.
- Residence Trnová. 2024.** *residencetrnova.cz: Naše služby.* [Online] 2024. [Citace: 13. březen 2024.] <https://www.residencetrnova.cz/nase-sluzby/>.
- Ředitelství silnic a dálnic. 2024.** *geoportal.cz: Silniční a dálniční síť ČR (veřejná aplikace).* 2024.
- Řehoř, Petr. 2010.** Strategický plán rozvoje obcí. *Auspicia.* 2010, 1. vydání.
- Smas, Lukas a Schmitt, Peter. 2021.** Positioning regional planning across Europe. *Regional Studies.* 2021, 55(3).
- Spolek pro obnovu venkova Česká republika. 2024.** O nás: O Spolku. [Online] SPOV ČR, 2024. [Citace: 9. únor 2024.] <https://www.spovcr.cz/o-nas-1/o-spolku/>.
- Svaz měst a obcí České republiky. 2024.** Svaz měst a obcí České republiky: O nás. *smocr.cz.* [Online] 2024. [Citace: 8. únor 2024.] <https://www.smocr.cz/cs/o-nas>.
- Šilhánková, Vladimíra. 2015.** *Vývoj strategického plánování měst a obcí v České republice.* Praha : Wolters Kluwer ČR, 2015.

Šípek, Ondřej. 2024. *O fungování SDH a JSDH Trnová*. Trnová, 11. březen 2024.

Tomáš Čilek. 2022. Česká asociace rozvojových agentur: O nás. *Česká asociace rozvojových agentur*. [Online] ČARA, 2022. [Citace: 10. leden 2024.] <https://www.cara.cz/o-nas/>.

Územní plán obce Trnová. 2016. Trnová územní plán - Opatření obecné povahy - textová část. *trnova.cz*. [Online] 2016. [Citace: 4. březen 2024.] <https://www.trnova.cz/urad-2/dokumenty/?kateg=13&sort=1&search=>.

Valler, Dave a Wood, Andrew. 2010. Conceptualizing Local and Regional Economic Development in the USA. *Regional Studies*. 2010, 44(2).

Vodárny Plzeň a.s. 2024. Informace o vodě v mé lokalitě - Trnová. *vodarna.cz*. [Online] 2024. [Citace: 5. březen 2024.] <https://www.vodarna.cz/kvalita-vody-ve-vasi-lokalite/trnova/>.

Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení). *Zákony pro lidi*. [Online] AION CS. [Citace: 29. březen 2024.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.

Zákon č. 183/2006Sb. Zákon o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). *Zákony pro lidi*. [Online] AION CS. [Citace: 14. leden 2024.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-183>.

Zákon č. 248/2000 Sb. Zákon o podpoře regionálního rozvoje. *Zákony pro lidi*. [Online] AION CS. [Citace: 2. listopad 2023.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248>.

Zákon č. 250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. *Zákony pro lidi*. [Online] [Citace: 5. únor 2024.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>.

Zákon č. 367/1990 Sb. Zákon České národní rady o obcích (obecní zřízení). *Zákony pro lidi*. [Online] [Citace: 8. prosinec 2023.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-367>.

Zákon č. 420/2004 Sb. Zákon o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. *Zákony pro lidi*. [Online] AION CS. [Citace: 3. únor 2024.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-420>.

Zastřešující portál evropských fondů v ČR. 2024. Jak získat dotaci z fondů EU: Výzvy. *dotaceeu.cz*. [Online] 2024. [Citace: 18. březen 2024.] <https://www.dotaceeu.cz/cs/jak-ziskat-dotaci/vyzvy>.

9 Seznam obrázků, tabulek, grafů, map a zkratk

9.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 Změny ve formálnosti regionálního plánování a organizačních strukturách mezi lety 2000 a 2016	19
Obrázek 2 Náhled webové stránky PRO.....	31
Obrázek 3 Letecký snímek obce Tmová.....	42
Obrázek 4 Výstavba rodinných domů v lokalitě RD 55 - srovnávací ortofoto vlevo z roku 2011 a vpravo z roku 2022.....	49
Obrázek 5 Fotografie objektu "Kostka"	76

9.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Současná situace v oblasti plánování finančních aspektů koncepčních rozvojových dokumentů.....	21
Tabulka 2 Metodická osnova strategického rozvojového dokumentu.....	36
Tabulka 3 Struktura obyvatel dle produkčních skupin a pohlaví v roce 2023.....	43
Tabulka 4 SWOT analýza obce Tmová.....	68
Tabulka 5 Skutečné rozložení výdajů a příjmů v obci Tmová za rok 2023	71
Tabulka 6 Vybrané ukazatele finančního zdraví v obci Tmová v letech 2010–2022.....	72
Tabulka 7 Odhad cen jednotlivých projektů pro realizaci a možnosti financování	77

9.3 Seznam grafů

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel v obci Tmová od roku 2000.....	43
Graf 2 Přírozený přírůstek a migrační přírůstek v obci Tmová v letech 2000–2022	44
Graf 3 Kapacita a počet dětí v IZŠ a MŠ Tmová.....	50
Graf 4 Podíl nezaměstnaných osob (%) v obci Tmová a v PK v letech 2014-2024.....	52
Graf 5 Charakteristika obyvatel, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, dle pohlaví	54
Graf 6 Charakteristika obyvatel, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, dle věku	55
Graf 7 Charakteristika obyvatel, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, dle doby	55
Graf 8 Preference obecné spokojenosti/nespokojenosti obyvatel, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření	56

Graf 9 Preference míry informovanosti obyvatel, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření	56
Graf 10 Míra významnosti jednotlivých komunikačních prostředků	57
Graf 11 Hodnocení rozvoje obce v posledních pěti letech	58
Graf 12 Hodnocení mezilidských vztahů v obci	58
Graf 13 Možnosti zapojení občanů do dění obce	59
Graf 14 Oblíbenost kulturních, společenských a sportovních akcí	59
Graf 15 Služby, které občané v obci postrádají	60
Graf 16 Preference obyvatel ohledně vynaložení financí	61
Graf 17 Míra spokojenosti obyvatel dle jednotlivých okruhů (1.část)	61
Graf 18 Míra spokojenosti obyvatel dle jednotlivých okruhů (2.část)	62
Graf 19 Vývoj příjmů, výdajů a salda v obci Trnová od roku 2010 do současnosti	69

9.4 Seznam map

Mapa 1 Přehled regionálních rozvojových agentur na území ČR	39
Mapa 2 Umístění kontejnerů v obci Trnová	47

9.5 Seznam použitých zkratek

Česká asociace rozvojových agentur (ČARA)

Český statistický úřad (ČSÚ)

Areas with Natural Constraints (ANC)

Evropská unie (EU)

Integrovaný regionální operační program (IROP)

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR)

Ministerstvo vnitra (MV)

Místní akční skupina (MAS)

Operační program (OP)

Program rozvoje kraje (PRK)

Program rozvoje obce (PRO)

Plzeňský kraj (PK)

Regionální rozvojová agentura (RRA)

Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje (RRA PK)

Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB)

Sbor dobrovolných hasičů (SDH)

Spolek pro obnovu venkova Česká republika (SPOV ČR)

Tělovýchovná jednota (TJ)

Územní plán (ÚP)

Přílohy

Příloha A: Typologie strategických a prováděcích dokumentů

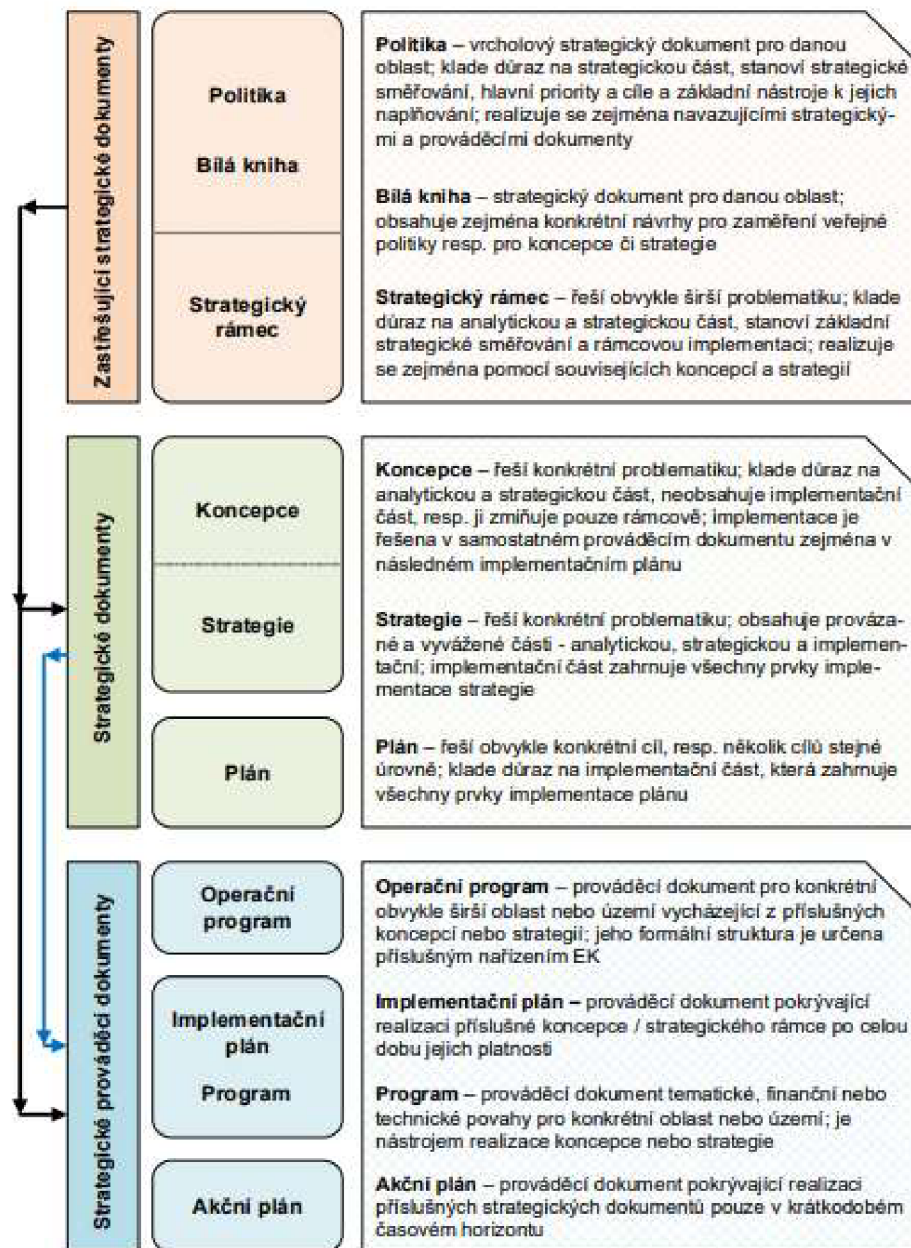
Příloha B: Dotazník

Příloha C: Odpovědi na otázku č. 14 v dotazníkovém šetření

Příloha D: Rozhlasové hlášení

Příloha E: Informující příspěvek na webových a facebookových stránkách obce

Příloha A: Typologie strategických a prováděcích dokumentů

Příloha B: Dotazník

Milí spoluobčané,

ráda bych Vás touto cestou požádala o vyplnění dotazníku, který nezabere více než 10 minut. Mé jméno je Simona Vachovcová a momentálně dokončuji magisterské studium. Dotazník poslouží jako podklad pro zpracování mé diplomové práce na téma „Strategie rozvoje obce Trnová“, a zároveň to bude podklad pro zastupitele obce Trnová. Obec i já považujeme za důležité zjistit Vaše názory na to, jaká by měla být naše obec. I vy se můžete zapojit a vyjádřit např. jak naložit s financemi, na jaký problém se zaměřit a od čeho spíše upustit. Vaše odpovědi jsou důvěrné a Vaše jméno nebude nijak spojováno s odpověďmi získanými v rámci tohoto výzkumného dotazníkového šetření. Většina otázek se týká Vašeho názoru. Na tyto otázky neexistuje správná ani špatná odpověď, proto prosím vyplňujte pouze dle svých vlastních názorů.

Děkujeme Vám za spolupráci a projevený zájem.

Bc. Simona Vachovcová a Bc. Petra Šumlovová Martínková

Pokud není uvedeno jinak, označte vždy jen jednu z nabízených odpovědí. Pokud si žádnou nevyberete, formulujte svůj názor do volného prostoru k otázce.

1. Jsem:

- muž žena

2. Je mi:

- 15-29 let 30-49 let 50-64 let 65 let a více

3. V obci:

- žiji od narození
- přistěhoval/a jsem se v dětství spolu s rodiči
- přistěhoval/a jsem se v dospělosti před více než 5 lety
- přistěhoval/a jsem se v dospělosti v posledních 5 letech

4. Jak se Vám v obci žije?

- velmi dobře spíše dobře ani dobře ani špatně
 spíše špatně velmi špatně

5. Cítíte se být dobře informováni o dění v obci?

- ano spíše ano
 spíše ne ne

6. Jaké prostředky nejčastěji používáte pro získání informací? (zahrňte maximálně 3 možnosti)

- webové stránky obce facebookové stránky obce
 rozhlas z aplikace V OBRAZE
 zasedání zastupitelstva obce tištěný oběžník
 nástěnka před obecním úřadem

Jiné: _____

7. Jak hodnotíte rozvoj obce a s tím i související kvalitu života občanů za posledních pět let?

Uveďte známku jako ve škole (1-nejlepší, 5-nejhorší): _____

8. Jak hodnotíte mezilidské vztahy v obci?

Uveďte známku jako ve škole (1-nejlepší, 5-nejhorší): _____

9. Jste ochoten/ochotna aktivně se zapojit do dění obce?

- rozhodně ano spíše ano
 spíše ne rozhodně ne

10. Jaké kulturní a společenské, nebo sportovní akce konané v obci Trnová jste si oblíbili? Uved'te.

11. Jaké služby v obci nejvíce postrádáte? Uved'te.

12. Představte si, že můžete rozhodnout o využití obecních finančních prostředků. Na co byste je přednostně využil/a? (zahrňte maximálně 3 možnosti)

- oprava místních komunikací a vybudování chodníků
- sportovní a kulturní vyžití
- péče o veřejné prostranství
- podpora seniorů
- podpora ZŠ a MŠ Trnová
- zlepšení podmínek pro podnikání
- podpora životního prostředí
- vybudování turistických tras, cyklostezek, značení
- zřízení dalších provozoven obchodu a služeb

Jiné: _____

13. Na další stránce se pokuste zhodnotit míru spokojenosti v jednotlivých oblastech obce Trnová. (v každém řádku zakroužkujte číslici, která odpovídá míře Vaší spokojenosti):

	Velmi spokojen	Spíše spokojen	Spíše nespokojen	Velmi nespokojen	Je mi to lhostejné
Dostupnost bydlení	1	2	3	4	5
Obecní knihovna	1	2	3	4	5
Zdravotnické služby	1	2	3	4	5
Veřejná doprava	1	2	3	4	5
Spolupráce obce se spolky	1	2	3	4	5
Sportovní vyžití	1	2	3	4	5
Životní prostředí	1	2	3	4	5
Péče obce o své prostředí	1	2	3	4	5
Podmínky pro podnikání	1	2	3	4	5
Bezpečnost v obci	1	2	3	4	5

14. Zde je prostor pro další připomínky, podmínky, návrhy:

Děkujeme za Váš čas, vážíme si toho.

Příloha C: Odpovědi na otázku č. 14 v dotazníkovém šetření

14. Zde je prostor pro další připomínky, podmínky, návrhy:
Nebylo by špatné označit krajnice mezi Horní Břizou a Trnovou. Večer je špatně viditelná krajnice.
chybí zde přechod pro chodce od DD ke škole, místnost pro mámy s dětmi do 2 let, kde by se mohly eventuálně scházet při špatném počasí, nějaká skupina pro seniory (např. společné vycházky..)
Uvítala bych přechod pro chodce přes hlavní silnici u školy a také u večerky
Budu se opakovat, Přechody pro děti.
Nespokojenost se zrušením pošty na obecním úřadě
zubař a lékař v novém obecním domě
Přechody na cestě
Podzimní prodloužení odvozu hnědých popelnic.
Obecní voda
Osvětlení
Nedostatečná údržba obecních travnatých ploch a potoků mimo hlavní trasu.
Vybudování: - samostatných bytů pro seniory - na dožití v obci - vlastního zdroje pitné vody pro obec - sběrného dvora v obci - přechody pro chodce na hlavní komunikaci
Daleko větší aktivita pro zlepšení životního prostředí, např zadržování vody v přírodě. Dále vyčištění rybníka Hamrů.
Tajná schránka pro příští generace, komise pro životní prostředí
v obci někde stranou chybí průmyslová zóna, kde by se mohli podnikatelé realizovat.
Ať LB Minerals zafinancuje vyčištění rybníku, pokud chce dál těžit. Obec ať nic zbytečně nebuduje. Třeba chodníky jsou z betonu, materiál do betonu se těží na kaolince, překvapivě.
péče spolků o životní prostředí, např. každý spolek uklidí část k.ú obce/vysadí ročně 30 stromů
Ať paní starostka urychlí realizaci průtahů obcí.
Pivo zdarma každý čtvrtek
přechod pro chodce u dětského domova
Zlepšit zimní údržbu chodníků a vozovek často jsou dost namrzlé a kloužou. Chtělo by to více posypat.
Vadí mi zrušení poštovního úřadu v budově OÚ!!!
zlepšení zdravotnických služeb, sběrný dvůr, garsonky pro soběstačné seniory, kteří by rádi zůstali bydlet v Trnové a nemohou se již o svou nemovitost starat
u venkovních dětských hřišť by mohlo být také postaveno několik posilovacích strojů pro dospělé
Častěji v létě sekat trávu na hřbitově. Hřbitov je vizitka obce. Bankomat. Na procházky do lesa musíme zapomenout, poněvač jezdci na koních vše rozryjí, nedá se chodit po lesních cestách.
garsonky pro seniory, kteří by rádi zůstali bydlet v Trnové (soběstační) a nemohou se již o svou nemovitost starat
Nerušit poštu na OÚ.
někde se "tlučé" rozhlas (není rozumět) - např. na hřbitově
Všechno je cajk!!!
Postrádám v obci sběrný dvůr!

Navrhuji opravit posezení pod lipkami na hřišti, teď je to katastrofa. Bankomat. Zanedbaný les (obecní) dát do pořádku polomy, za 60 roků nebyl v takovém špatném stavu.
Co by bylo velice potřebné, pokud je možné nějak ovlivnit, je zhotovení nové silnice přes obec. Hlavní silnice je místy v dezolátním stavu a pouhé zaplácnutí děr je k ničemu.
v obci vybudování vlastního vodovodu (vrtu)
sportovní využití pro seniory
Možnost vozit objemný odpad z Vísek do sběrného dvora v H. Bříze
Vytvořit podmínky, abych mohla alespoň bezpečně projít komunikací a dostat se k zastávce dopravy
Vzhledem k tomu, že bydlíme mimo obec a nejsme s obcí propojeni chodníkem a pohyb po komunikaci je velmi nebezpečným (vzhledem k intenzitě dopravy a bezohlednosti většiny řidičů) tak spojení s obcí. V našem případě je problematické se navštívit i mezi sousedy (alespoň omezte rychlost).
Trápi mi psí výkaly za hradbou, i u mé popelnice a u mých vrátek.
Sekání trávy na obecních pozemcích
nepovolovat rozšíření dolu
Snížit poplatky za svoz odpadů pro obyvatele i za cenu dotace obce.
Vyjadřuji poděkování za provedení ankety. Navrhuji: - organizaci společných aktivit spolků v obci s vedením samosprávy (min. 1x ročně). - ve spolupráci s IMZŠ Trnová a MZŠ H. Bříza a spolky, vytvořit personální podmínky pro kulturní, sportovní a jinou zájmovou činnost dětí a mládeže v obci - v souladu s projektem komunitního centra "Roubenka" iniciovat ustavení zájmového spolku (popř. organizačního výboru) zajišťujícího a organizujícího zvolené aktivity tohoto komunitního centra
větší péče o obecní lesy
větší péče o obecní lesy
Povodí Vltavy - zaneřádný potok
Takovýto stav chodníků při hlavní silnici snad už není nikde v republice. Po dešti chodíme my i naše děti v blátě. Proč nemůže být povrch chodníků vydlážděn zámkovou dlažbou? Chodník je přece majetkem obce a současným stavu jí dělá velkou ostudu. Hlavě že se vyhazují milionové částky na nákup pochybných nemovitostí.
Schází garsonky pro soběstačné důchodce. Obecní byty - 2+1, garsonky pro soběstačné seniory. Docházející pečovatelská služba.
za posledních 5 let se vše zlepšilo Trnová rozkvetla, je čisto zlepšují se vztahy mezi lidmi
V obci jsem velmi spokojený díky skvělé starostce mám tu vše co potřebuji!
upravené posezení na hřišti (špatný stav)
Kontejnery s odklápěcím víkem. Možnost bezpečného koupání ve vyčištěném rybníku.
častější údržba travnatých ploch
pro děti přechod ke škole od jeslí i od úřadu
Více košů na psí bobky a pytlíky na ně
Víc koncertů

Příloha D: Rozhlasové hlášení

ROZHLAS – hlášení ve středu 17. ledna (1. hlášení)

Vážení občané,

ve dnech od 17. do 31. ledna 2024 bude probíhat dotazníkové šetření ohledně rozvoje naší obce. Rádi bychom znali Vaše názory, proto prosíme o vyplnění dotazníku, který bude dostupný v elektronické i papírové verzi. Občanům starším 60 let budou dotazníky doručeny do schránek. Tištěné verze lze vyzvednout a odevzdat na těchto místech: obecní úřad a obecní schránka, prodejna Coop a Potraviny u Šuchmanů.

ROZHLAS – hlášení ve středu 24. ledna (2. hlášení)

Vážení občané,

od 17. ledna 2024 probíhá dotazníkové šetření ohledně rozvoje naší obce. Rádi bychom znali Vaše názory, proto prosíme o vyplnění dotazníku, který je dostupný v elektronické i papírové verzi. Tištěné verze lze vyzvednout a odevzdat na těchto místech: obecní úřad a obecní schránka, prodejna Coop a Potraviny u Šuchmanů. Dotazník prosím vyplňte a odevzdejte nejpozději do středy 31. ledna.

Příloha E: Informující příspěvek na webových a facebookových stránkách obce

WEBOVÉ A FACEBOOKOVÉ STRÁNKY

Vážení občané,

ve dnech od 17. do 31. ledna 2024 bude probíhat dotazníkové šetření ohledně rozvoje naší obce. Rádi bychom znali Vaše názory, proto prosíme o vyplnění dotazníku, který bude dostupný v elektronické i papírové verzi. Občanům starším 60 let budou dotazníky doručeny do schránek.

Sběrná místa pro vyplněné dotazníky jsou:

- obecní schránka
- prodejna Coop
- Potraviny u Šuchmanů

Dotazník je určený též lidem, kteří zde žijí, ale nemají zde trvale hlášený pobyt. Zároveň prosíme občany, aby byli technicky nápomocni starším občanům při vyplňování dotazníků.

DOTAZNÍK VYPLNÍTE KLIKUTÍM NA TENTO ODKAZ:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdGvvZDjROBwcX3VIBD3SbUQjDICXv1nLoOvKHeBmRwMpGgrw/viewform?vc=0&c=0&w=1&flr=0>

Za sdílení a šíření těchto informací budeme rádi.